4545 W. 63rd St.,
Chicago 29, Ill.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (954) GEGUŽĖS - MAY 9 d. • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Moters pabėgimas

Motinos Dieną tradicinis visų žvilgsnis nukryps į motiną pagarbos ženklan. Ta proga iškils jos vaidmuo šeimoje, tautoje, Bendrijoje, visuomenėje. Kalbėtojai liaupsins motinos nuopelnus ir kels praeitį iš kapų. Tai įprastinė mūsų švenčių bei minėjimų vaga — viską atremti į praeitį. Tai anaiptol nėra bloga, bet trafaretiška. Vienodumas veda į nuobodumą, o pastarasis — į nesidomėjimą. Dėlto reikia naujesnio dvelktelėjimo, judresnio posūkio, kad nesustingtume tuščiose formose ir, begarbindami praeitį, neprarastume dabarties bei ateities. Ir Motinos Dieną minėdami neturėtume pasitenkinti motinos apoteoze. **Tai gera proga ne tik pagarbai, bet ir naujam žvilgsniui į dabarties moterį. Jau daug kartų girdėjome apie senovės motinų pasiaukojimą, bet ar išdrįsom atvirai pažvelgti į dabarties motinų dvasią?** Ar šių dienų moteris tiek pat aukojasi motinos pašaukimui, kiek ir praeityje? Ar kartais dabarties moteris nebėga iš motinų fronto? Štai klausimai, kurie kyla daugelio mintyse. Aiškaus atsakymo į juos dar niekas neparuošė, tačiau galima konstatuoti pagrindinė linkmė, kuri ima įsigalėti dabarties visuomenėje. Tai lengvesnio, patogesnio gyvenimo linkmė, kuri vengia betkokio pasiaukojimo, taip būtino motinos pašaukimui. Ten, kur dingsta pasiaukojimo dvasia ir ima vyrauti egoistinis nusiteikimas, dingsta ir motiniškumas.

* * *

Ne be pagrindo kalbama apie dabartinės moters bėgimą ir nuo motiniškumo, ir aplamai moteriškumo. Vakarų pasaulyje, kur išbujojo individualinė laisvė, moteris, besiekdama vis platesnių teisių, pasijuto tokia savarankiška, kad betkoks varžymas jai darosi nepriimtinas. Ji nori būti visai savarankiška ir profesijoje, ir šeimoje, ir aplamai visame gyvenime. **Motinos pašaukimas gi, atsidavimas šeimai yra susijęs su individualios laisvės apribojimu, su gana kietu įsipareigojimu, su tam tikra priklausomybe ir nuo vyro, ir nuo visos šeimos.** Tai nevisos moterys lengvai pakelia ir dėlto dalis jų bėga nuo motiniškumo. Joms labiau imponuoja vyriško stiliaus gyvenimas, kuriame yra daugiau atsakomybės, bet daugiau ir savarankiškumo. Vyras, kaip tėvas, jaučiasi atsakingas už visą šeimą materialine ir moraline prasme, bet kartu ir savarankiškas, nors ir neabsoliučiai. Motina gi, angažuota šeimos gyvenimui, jaučiasi daugiau ar mažiau priklausoma nuo vyro, kuris paprastai yra visos šeimos aprūpintojas. Tai situacija, kurią daugelis dabarties moterų laiko savotiška nelaisve. Komunistiniame pasaulyje vyksta panašus procesas, tik dėl kitokių motyvų. Ten moteris siekia raidinės lygybės su vyru visose srityse — dirba net ir sunkiausius darbus, kad galėtų įrodyti savo nemažesnį pajėgumą. Tai verčia ją mažinti savo įsipareigojimus šeimai ir dalį jų pavesti valstybei. Ji ten kovoja ne už savo šeimą, bet už savo teisinę lygybę.

* * *

Bet ar ta modernioji linkmė išaugštino moterį? Ar moteris, siekdama vyriško stiliaus, visiško savarankiškumo ir raidinės lygybės, nusipelno išaugštinimo? Anaiptol! **Moterį išaugština ne dirbtinis vyriškumas, besireiškiąs ir išorinėmis formomis, bet moteriškumas, įkūnytas motiniškume. Tai didžioji moters jėga, kurios niekas negali atstoti.** Gali būti moteris ir politikė, ir mokslininkė, ir astronautė, ir kareivė... Bet tuo pasauliui jinai negali perdaug imponuoti, nes vyrų tose srityse yra dar daugiau. Tuo tarpu savo motiniškumu ji yra nepralenkiama. Be jos neapsieina nei vaikas, nei ligonis, nei vyras, nei senelis. Moteris yra motina ne vien fizine prasme. Ji yra motina savo meile, rūpestinga globa, atsidavimu, pasiaukojimu, širdimi. **O to dar labiausiai pasigendama, nes pradedama jausti vis didesnė tuštuma visuomenės gyvenime, iš kurio traukiasi moteris-motina ir įsigali moteris-vyras.** Jei dabartinė linkmė išsiplės ir taps visuotine, žmonių gyvenimas, ypač Vakaruose, taps suvyrintas. Niekas šiandieną nebesako, kad moteris turi būti vyro tarnaitė. Tie laikai jau praeityje, tačiau bendras rūpestis yra tas, kaip sulaikyti dabarties moterį nuo pabėgimo iš tikrojo moteriškumo. Jos pagrindinė garbė iškilo motiniškume, kuris lietuviškame gyvenime suspindėjo ypač ryškiomis varsomis. Tenka linkėti, kad lietuvė moteris nepasimestų dabarties klaidingoje linkmėje ir išliktų sveikame kelyje. **Pr. G.**

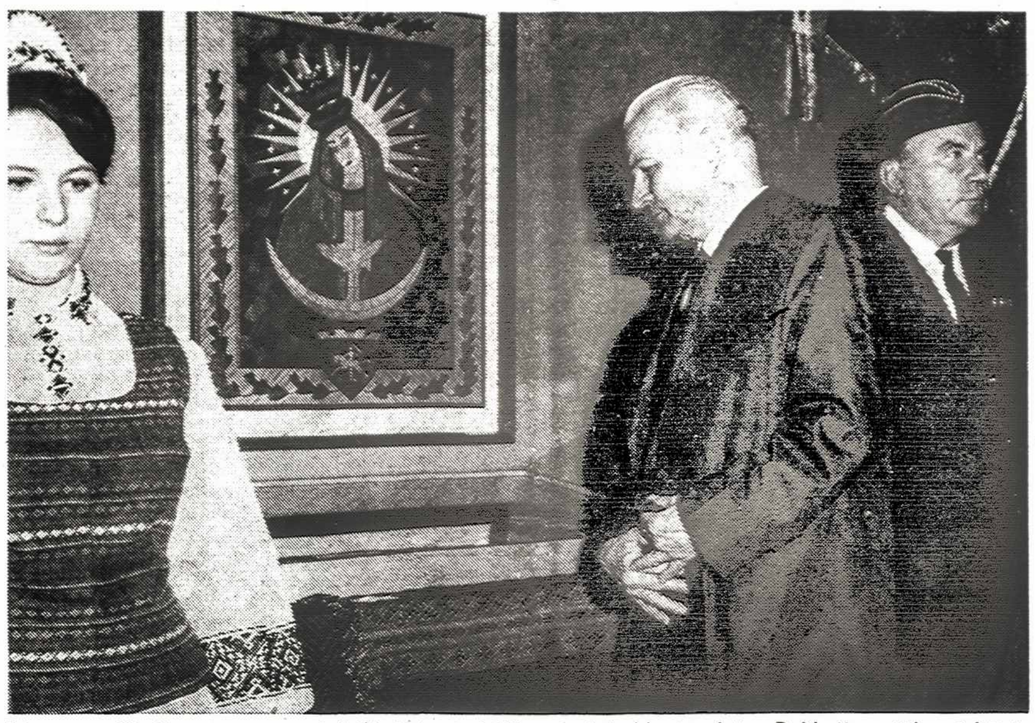

Lietuvos relikvijos — suvenyrai dailės ir tautodailės parodoje Montrealyje. Relikvijas atidengė kūrėjas - savanoris J. Viliušis. Garbės sargyboje — šaulė R. Lukošiūnaitė ir St. Reutas

Tony's Photo Studio

Komunisto raštai Vakaruose

Jau esame rašę "TŽ" apie ukrainiečių rašytojo V. Čornovilio rankraštį, gautą slaptais keliais Kanadoje. Apie jį plačiai rašė P. Worthington "The Telegram" dienraštyje. Šiomis dienomis "TŽ" redakciją pasiekė angliškas to rankraščio vertimas, jau surinktas spaustuvėje. Jis dar nėra galutinai paruoštas spausdinimui, tačiau jau duoda pilną vaizdą būsimos knygos, kuri pavadinta "The Chornovil Papers". Knygos leidėjas — McGraw Hill leidykla, turinti savo skyrius Niujorke, Toronte, Londone, Sidnėjuje, Johannesburge, Meksikoj.

Įstatymai ir tikrovė

Knygoje bus trys stambios dalys: 1. Čornovilio raštas sovietinės Ukrainos prokurorui, vyriausiam teisėjui, saugumo komiteto pirmininkui, 2. dvidešimt rašytojų "nusikaltėlių" portretai, 3. dalinis tų rašytojų atspausdintų veikalų sąrašas. Tai dokumentuotas leidinys, parašytas kompartijos nario ir dargi marksizmo-leninizmo magistro. Jis labai atvirai, nesiekdamas jokios propagandos, kreipiasi į kompartijos viršūnes, iškeldamas komunizmo dviveidiškumą. Autorius cituoja sovietinę konstituciją, sovietinius įstatymus ir akivaizdžiai parodo, kad jie nevykdomi ir kad vietoje teisingumo vyrauja teroras. Pirmaisiais rašto žodžiais V. Čornovilis sako: "Aš nieko jus neprašau. Daugybė pasiteiravimų, prašymų, užtarimų atsimušė į šaltą jūsų abejingumo sieną... Kratų bei tardymų įsiutis tebeverčia ukrainiečių inteligentiją drebėti ir daugeliui jos narių daro kūrybinį bei ramų darbą neįmanomą. Jūs esate abejingi žmogaus tragedijai, demoralizuojančiai baimei, kuri kaip slidi gyvatė įsigauna daugybėn ukrainiečių šeimų."

Pavojingiausi asmenys

Labai vaizdžiai ir dokumentuotai V. Čornovilis aprašo, kaip sekami vadinami "pavojingieji valstybės nusikaltėliai". Sov. Sąjungos konstitucijos 128 paragrafas sako: "Piliečių namų ir korespondencijos privatumas yra saugojamas įstatymu". Sovietinės Ukrainos kriminalinio kodekso 130 paragrafas sako: "Nelegali krata, nelegalus pašalinimas arba kiti veiksmai, pažeidžią piliečių namų neliečiamybę ir atlikti pareigūno, yra baudžiami kalėjimu." To paties kodekso 131 paragrafas skelbia: "Pažeidimas korespondencijos privatumo, padarytas pareigūno, baudžiamas pataisos darbo stovykla..." Kompartijos programa moko, kad "žmogus yra bičiulis, draugas ir brolis kitiem žmonėm..." Deja, praktiniame gyvenime yra visai kitaip. Pasak Čornovilio, vagys ar žmogžudžiai slapstosi, jie perdaug nejieškomi, bet labai sekami politiniai "nusiklatėliai", nes jie laikomi pavojingiausiais asmenimis valstybei. Pvz. kurios šventės proga asmuo pasako viešą kalbą ir po iškilmės ramiai sau eina šnekučiuodamas su draugais. Žiūrėk, kartu žygiuoja slaptas agentas ir klausosi privataus pašnekesio. Jeigu kuris asmuo KGB reikalavimu atleidžiamas iš darbo, niekam ne siskundžia, nes KGB yra įkūnytas teisingumas, jų žodis yra paskutinis. Jei toks asmuo nenutyla, neprisipažįsta ir tęsia toliau savo "pavojingas kalbas", atkreipia į save specialų KGB dėmesį. Tokiems ir panašiems asmenims sekti naudojamos moderniausios priemonės. Pasikalbėjus su patikimais pašto ir telegrafo tarnautojais, galima sužinoti, kaip tikrinama korespondencija ir sekami pasikalbėjimai. Studentų rezidencijoje naudojami metaliniai prietaisai po lovomis. Toks prietaisas buvo rastas po langu Kievo Medici-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Montrealio dailės ir tautodailės parodoje. Prie ratelio — šaulė R. Lukošiūnaitė

Tony's Photo Studio

Pasaulio įvykiai

JAV IR ŠIAURĖS VIETNAMAS TAIKOS DERYBAS PRADĖS PARYŽIUJE gegužės 10 d. Šią susitikimo vietą pasiūlė Hanojus, prieš tai atmetęs 15 Vašingtono siūlytų vietovių. Prez. L. B. Johnsonas buvo sutikęs su Indonezijos vyriausybės iškelta mintimi derybas pradėti sovietinės gamybos indoneziečių karo laive, kuris būtų buvęs atsiųstas į Tonkino įlanką, tačiau ir šį pasiūlymą komunistai atmetė. Hanojus visą laiką užsispyrusiai reikalavo, kad deryboms būtų pasirinkta Kambodijos sostinė Phnom Penh arba Lenkijos sostinė Varšuva. Senatoriai E. McCarthy, R. Kennedy ir J. W. Fulbright jau buvo pradėję kritikuoti prez. L. B. Johnsono užsispyrimą, primindami kadaise padarytą viešą pareiškimą, kad JAV derėtis sutiktų betkurioje pasaulio vietovėje. Prezidento užsispyrimą tenka laikyti amerikiečių diplomatiniu laimėjimu. Prez. L. B. Johnsonas savo atstovais deryboms jau anksčiau buvo paskyręs du patyrusius diplomatus — Averell Harriman ir Cyrus Vance, o Š. Vietnamas į Paryžių atsiųs savo kompartijos žymiausią ideologą ir propagandistą Xuan Thuy. Pirminių pasitarimų tikslas yra paruošti darbotvarkę taikos deryboms. Tai nėra lengvas uždavinys, nes Hanojus turbūt reikalaus dar prieš derybų pradžią sustabdyti visos Š. Vietnamo teritorijos bombardavimus. Šiuo klausimu prez. L. B. Johnsonas yra pasiryžęs ir toliau laikytis San Antonio mieste padaryto pareiškimo, reikalaujančio oficialios garantijos iš komunistų, kad bombardavimų nutraukimo jie nepanaudos savo karinėms jėgoms stiprinti. Pasitarimuose kaip stebėtojai nori dalyvauti ir P. Vietnamo atstovai. Saigone jaučiamas susirūpinimas, kad amerikiečiai, darydami nuolaidą komunistams, gali atitraukti savo kariuomenės dalinius iš P. Vietnamo. Prez. N. V. Thieu ir viceprez. N. C. Ky paskutinėse savo kalbose žadėjo nesutikti su tokiu Vašingtono sprendimu ir tęsti karą su komunistais.

Buvęs Čekoslovakijos saugumo viršininkas Karol Bacilek pasikalbėjime su Bratislavos laikraščio "Smena" atstovu pareiškė, kad Stalinas yra atsakingas už nuteisimą čekoslovakų kompartijos sekr. Rudolfo Slanskio ir kitų dešimties vadų. Visi jie buvo pakarti. K. Bacileko teigimu, Stalinas 1951 m. atsiuntė Prahon savo pavaduotoją A. Mikojaną su įsakymu prez. K. Gottwaldui surengti teismus Tito šalininkams. Tuo metu tokie propagandiniai teismai vyko Lenkijoje ir Vengrijoje. Stalinui atrodė, kad ir Čekoslovakijoje turi būti Tito draugų. Prez. K. Gottwaldas iš karto A. Mikojano reikalavimą atmetė, bet buvo priverstas sutikti, kai A. Mikojanas paskambino Stalinui ir pakartotinai pareiškė, kad Stalinas reikalauja teismo. Taip kartuvių kilpos susilaukė 11 niekuo nenusikaltusių Čekoslovakijos kompartijos vadų.

Į Maskvą buvo iškviestas čekoslovakų kompartijos vadas A. Dubčekas. Spėjama, jog pasitarimai nelies dabartinės revoliucijos Čekoslovakijoje, bet ribosis ekonominių problemų aptarimu. A. Dubčekas nori gauti paskolą iš Maskvos Čekoslovakijos pramonei sumoderninti. Prahos centrinėje aikštėje demonstravo 3.000 studentų, reikalaudami leidimo opozicinei partijai, diplomatinių ryšių atnaujinimo su Izraeliu. Kompartija yra paruošusi du įstatymo projektus, kurių tikslas yra oficialus cenzūros panaikinimas. Už laikraščių puslapiuose skelbiamą medžiagą atsakingais norima padaryti redaktorius.

Tasso žinių agentūra ir Maskvos radijas, cituodami Suomijos kairiųjų laikraščio straipsnį, pasmerkė Rumunijos premjerą I. G. Maurer ir užsienio reikalų min. C. Manescu už vainiko padėjimą prie Suomijos maršalo K. G. Mannerheimo kapo. Toks rumunų elgesys, atrodo, buvo sąmoningas bandymas skaudinti Maskvą, kuri maršalą K. G. Mannerheimą visada laikė didžiausiu Sovietų Sąjungos priešu. Jo dėka sovietinė armija susilaukė visiško apsijuokinimo, pradėjusi invaziją į Suomiją ir tik su dideliu vargu laimėjusi karą. Cituoto straipsnio ištraukos buvo aštriausias Rumunijos vadų pasmerkimas nuo 1962 m., kai tarp sovietų ir rumunų prasidėjo ideologiniai bei politiniai nesutarimai.

Tradiciniame Gegužės 1 parade Sovietų Sąjunga šiemet neparodė jokių naujų ginklų. Pro Lenino mauzolėjų pravežtos raketos Vakarų stebėtojų jau buvo anksčiau matytos. Pagrindinę kalbą pasakė krašto apsaugos min. maršalas A. Grečko, kaip paprastai, apibardamas JAV už ramybės drumstimą pasaulyje, kišimąsi į kitų kraštų reikalus, ideologinę kovą prieš komunizmą. Jis taipgi pasmerkė "agresorių" Izraelį ir revanšo siekiančią V. Vokietiją. Ši tema dominavo ir kitus paradus sovietų satelitų sostinėse.

Izraelis savo dvidešimtmetį atžymėjo kariniu paradu Jeruzalėje, nors JT Saugumo Taryba buvo priėmusi rezoliuciją, reikalaujančią nerengti parado Jeruzalėje ir nedidinti įtampos su arabais. Jeruzalėn suplaukė apie 250.000 Izraelio gyventojų iš kitų vietovių ir turistų. Iškilmes pirmą kartą transliavo darbą pradedanti Izraelio televizija. Premjeras L. Eškol užtikrino šventės dalyvius, kad jis neatiduos arabams tų žemių, iš kurių būdavo puldinėjama Izraelio teritorija. Demesio centre buvo karinis paradas, kuriame buvo pravežti karo metu iš arabų atimti sovietų ginklai — tankai, patrankos ir priešlėktuvinės raketos. Dėl nežinomų priežasčių Jeruzalės centre užsidegė milžiniškas Stalino tankas. Pro tribūnas praskrido ir vienas sovietinės gamybos MIG-21 naikintuvas, bet šiaip jau padangėje viešpatavo Izraelio turimi prancūzų ir amerikiečių gamybos lėktuvai. Paradas praėjo be incidentų, nors, atrodo, jų buvo tikėtasi. Tai liudija į stebėtojų gretas įmaišyti kariai. JT Saugumo Taryba, svarstanti Jeruzalės sujungimo klausimą, pareiškė viešą apgailestavimą, kad Izraelis nesiskaitė su jos nutarimu nerengti parado.

Naujųjų nacių vadas Adolfas von Thaddenas Frankfurte pasakytoje kalboje pareikalavo amerikiečių kariuomenės dalinių atitraukimo iš V. Vokietijos ir reformuotos Atlanto Sąjungos, kuriai pagrindą sudarytų Europos kraštų kariuomenės. Jis taipgi nori, kad Vokietijos kariuomenei vadovautų patys vokiečiai. Jo teigimu, NPD partija nesanti naciška, nes šiais laikais politiniame gyvenime negali būti naujo Hitlerio. Žydų reikalų institutas Londone, Britanijoje, televizijoje parodė A. von Thaddeno nacių partijos nario kortelę, kuri buvusi išduota 1939 m. rugsėjo 1 d., nors jis pats tvirtina niekada nacių partijai nepriklausęs. V. Vokietijos vidaus reikalų ministerijos pranešimu, A. von Thaddenas dalyvavo priverstinėje Hitlerio jaunimo organizacijos veikloje. Jos nariai, sulaukę 18 m. amžiaus, dažniausiai būdavo įtraukiami į nacių sąrašus be jokio oficialaus prašymo ar pareiškimo. Tokiu atveju A. von Thaddenas galėjo net nežinoti, kad jis yra priimtas į nacių partiją. V. Vokietijos darbo unijų vadai ragina vyriausybę uždaryti naujųjų nacių NDP partiją. Parlamente pasakytoje kalboje kancleris K. G. Kiesinger pareiškė, kad Vokietijai negresia nacių atgimimo pavojus, bet NPD partija padaro daug žalos Vokietijai užsienio kraštuose. Jis ragino vokiečius sekančiuose rinkimuose nebalsuoti už NPD, nes toks protesto reiškimas yra žalingas propagandiniu atžvilgiu visai V. Vokietijai.

KANADOS ĮVYKIAI

KURLINK UŽSIENIO POLITIKA?

Naujasis Kanados užsienio reikalų min. M. Sharp pasakė kalbą Jungtinėse Tautose, ragindamas jų narius remti įstatymo projektą, kuris sustabdytų atominių ginklų plitimą. Ši tarptautinė sutartis esanti būtina pastoti kelią besaikėms ginklavimosi varžyboms ir sumažinti jau turimoms atominių ginklų atsargoms. Iš Niujorko M. Sharp užsuko į Vašingtoną pas valstybės sekretorių D. Rusk. Pastarasis buvo painformuotas, kad Kanados vyriausybė yra pasiruošusi peržiūrėti savo užsienio reikalų politiką. Galimas dalykas, bus suteiktas oficialus pripažinimas komunistinei Kinijai ir atitraukti Kanados kariuomenės daliniai iš Atlanto Sąjungos. Kinijos pripažinimą komplikuoja Formoza, nes šią salą komunistinė Kinija laiko savo teritorija, o Kanada ją norėtų matyti kaip nepriklausomą valstybę. Spaudos atstovams M. Sharp pareiškė, kad federacinio parlamento rinkimus privertė skelbti gyvenimo būtinybė — noras gauti kanadiečių pritarimą liberalų partijai. Atstovų dauguma federaciniame parlamente esąs antraeilės reikšmės dalykas, nors kraštui būtų geriau, jeigu liberalai tokią dauguma laimėtų.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė suteikė lig šiol niekada nepraktikuotu palengvinimu Labradoro Churchill Falls bendrovės paskolos lakštams, užsieniečių už paskolą gautas palūkanas atleisdama nuo 15% pajamų mokesčio Kanados iždui. Bendroji lakštų vertė bus 600 milijonų dolerių, kurių 400 milijonų tikimasi sutelkti iš amerikiečių, nes pajamų mokestį jie turės mokėti tik savo vyriausybei. Ši lengvata Otavai atsieis milijonus dolerių, bet juos tikimasi atgauti su kaupu, kai Churchill Falls bendrovė pastatys milžinišką hidroelektrinę ir pradės pardavinėti elektros srovę. Churchill Falls bendrovė yra British Newfoundland korporacijos nuosavybė. Pastarosios vadovybę prieš metus perėmė buvęs Kanados valstybinio geležinkelių tinklo CNR prezidentas Donald Gordon. Užsieniečių atleidimas nuo kanadiško pajamų mokesčio, atrodo, yra jo idėja. Priešingu atveju būtų buvę sunku sutelkti tokią didelę pinigų sumą hidroelektrinės statybai.

Transporto min. Paul Hellyer susilaukė paaugštinimo. Premjeras P. E. Trudeau jį paskyrė savo pavaduotoju tokiems atvejams, kai jam pačiam teks išvykti iš Otavos, ir pavedė tvarkyti valstybinę Central Mortgage and Housing įstaigą, kuri rūpinasi naujų namų statybos finansavimu. P. Hellyer, kadaise turėjęs statybos bendrove Toronte, priešrinkiminiame liberalų vado vajuje didelį dėmesį skyrė statybų atpiginimo reikalams ir vadinamiems satelitiniams miestams, kurie turėtų perimti Toronto bei kitų didžiųjų miestų gyventojų perteklių. Jo idėja yra steigti naujus miestus nederlingose žemėse, telkti juose pramonės įmones, sustabdant didžiųjų miestų besaiki augimą. Torontą pjauna spekuliantų pakelta žemės kaina, dėl kurios naujieji namai darosi neprieinami daugelio torontiečių kišenei. Milžiniškų išlaidų pareikalauja dėl miesto išsiplėtimo vis labiau komplikuota tamponti susisiekimo problema. Didesnių P. Hellyer sprendimų šiuo metu netenka tikėtis, nes juos turi patvirtinti federacinis parlamentas. Planus skelbti bei juos įgyvendinti jis galės tik po rinkimų, jeigu juos laimės liberalai.

Paryžiun grįžo Kanados ambasadorius Jules Leger, gavęs įsakymą susitikti su Prancūzijos užsienio reikalų ministeriu Maurice Couve de Murville ir išsiaiškinti problemas, kurias sukėlė Kvebeko švietimo ministerio J. G. Cardinal dalyvavimas Paryžiaus konferencijoje. Kvebekas dabar kalba apie finansinę paramą Afrikos respublikai Gabonui bei tampresnius ryšius su buvusiomis Prancūzijos kolonijomis, nors ši sritis oficialiai turėtų priklausyti Kanados užsienio reikalų ministerijai. Protesto nota Prancūzijai tebesvarstoma, bet greičiausiai nebus įteikta, nes dėl paskelbtų parlamento rinkimų Otava šiuo metu neturi tvirtesnio balso.

Gegužės 12 dieną visi dalyvaukime KLB tarybos rinkimuose!

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Peru respublikos kunigai** paskelbė raštą, patvirtintą kardinolo J. Landazuri Ricketts, kuriuo smerkia "nuolatinę neteisingumo, priespaudos ir nemoralumo padėtį, slegiančią krašto gyvenimą". Milijonai ūkininkų esą gyvena baisiame skurde. Dvylika milijonų žmonių metinių pajamų gauna tik po $165, o 24,000 žmonių — po $65.000. Keturi milijonai bemokslių. Peru valstybė esanti reikalinga skubių reformų.

★ **Misijonieriai** remia Amerikos politiką Vietname. Jie sako, kad amerikiečiai perdaug atsargiai kariauja ir už tai nepalaužia komunistų užsispyrimo eiti prie taikos stalo. Pareiškimas pasirašytas metodistų, presbyterininkų, liuteronų, episkopalų, babtistų.

★ **Religinė muzika** turi būti pritaikinta šiems laikams — sako kun. Norman O'Connor, CSP, televizijos ir radijo apaštalavimo vadovas. Senovės muzika jau atgyvenusi. Suprantama, turi būti pagarba ir skonis muzikoje, kuri keltų žmones Dievop. Esą reiktų kviesti katalikų kompozitorius, kad jie parodytų savo talentus modernioje religinėje muzikoje. Nusistatyti prieš naują muziką bei giesmes nesą pagrindo — pareiškė kun. O'Connor.

★ **Paryžiaus,** Prancūzijoje, nauju arkivyskupu paskirtas mons. F. Marty, 64 metų amžiaus, vieton mirusio karinolo P. Veuillot š.m. vasario 14 d.

★ **Pirmą kartą** Sov. Sąjungoje buvo leistas teologinis suvažiavimas netoli Maskvos. Čia buvo susirinkę protestantai, ortodoksai ir katalikai iš 16 tautų pasvarstyti temos "Teologinės Bendrijos ir visuomenės problemos". Pagrindiniu kalbėtoju buvo dr. W. Lazareth, teologijos profesorius liuteronų seminarijoje Filadelfijoj. Jis pasisakė prieš liberalizmą ir legalizmą. Bandyta išsiaiškinti "revoliucijos" terminas. Vyskupas C. Butler, OSB, iš Anglijos, vienas iš septynių katalikų dalyvių, kalbėjo apie žmogų pagal Šv. Raštą. Rusų ortodoksų vyriausias delegatas buvo metropolitas Nikodim, kuris laikė pamaldas. Dalyvavo apie 6000 stebėtojų.

★ **Meksikos vyskupai** bendru ganytojiniu laišku atkreipė dėmesį į socialines ir ekonomines problemas. Vyskupai pagyrė prezidento Gustavo Diaz Ordaz politiką ir ūkines reformas, bet pasigedo darbininkų unijų ir švietimo kaimuose. Pasisakė prieš priverstinę gimdymų kontrolę. Vaikų skaičius esą priklauso tik tėvų sprendimui.

★ **"Krikščioniškojo** t u r i n i o jieškojimas" bus pagrindinė tema JAV Newmano draugijos kongrese, kuris įvyks š.m. rugpjūčio 26-30 d. New Brunswick, N.J., Rutgers universitete. Atidarymo kalbą pasakys Pittsburgho vyskupas J. Wright.

★ **Tikėjimui skleisti draugija** 1967 m. surinko aukų 31 milijoną dolerių, kuriuos padalino: Azijos misijoms 4 milijonus, Afrikos — pusketvirto milijono, 13 milijonų — visoms kitoms misijoms. Dar liko 10 milijonų ypatingiems misijų darbams.

★ **Laisvas Sutvirtinimo pasirinkimas** įvedamas Londono, Ontario, vyskupijoj. Tai pirmas šios rūšies bandymas. Jis vadinamas "pasiryžimu Kristui". Septintos ar aštuntos klasės mokiniai galės laisvai pasirinkti — būti ar nebūti sutvirtintais. Kandidatus paruoš kunigas. Šį bandymą patvirtino vysk. Emmett Carter.

★ **Bankas vargšams** atidarytas Baltimorės arkivyskupijoje. Tikslas — padėti norintiems išeiti iš skurdo lengviausiomis sąlygomis.

★ **Mozambikos** respublikoje katalikų vyskupas Noguei pasakė pamokslą mahometonų šventovėje. Mahometonai jį pakvietė kalbėti apie taiką pagal popiežiaus mintį.

★ **Parapija,** didžiausia ploto atžvilgiu pasaulyje, apimanti virš dviejų milijonų kvadratinių kilometrų ir turinti tik 58 parapijiečius, yra Grenlandija. Jos klebonas — kun. Aleksas Kons, vienuolis.

★ **Vatikano miestas** šiuo metu turi 537 gyventojus, kurių 148 pasauliečiai. Kūrijoje dirba ir 8 moterys: 5 vienuolės ir 3 pasaulietės.

★ **New Orleans** arkivyskupas P. Hannan uždarė mokyklas dėl finansinių sunkumų. Valdžia J. A. V-se neremia katalikiškų mokyklų. Vaikai turės eiti į viešąsias mokyklas.

★ **Filadelfijos** arkivyskupijoje parapijinių mokyklų išlaikymas kainuoja 32 milijonai dolerių. Jas lanko 270,000 vaikų. Šias žinias paskelbė kun. A. Nace.

★ **Sukurta opera** iš Kristaus gyvenimo. Ji susideda iš trijų dalių: "Aš esu Kelias", "Aš esu Tiesa", "Aš esu Gyvenimas". Operos autorius — Jeronimas Hines (jo žodžiai ir muzika). Pirmoji dalis jau buvo pastatyta Niujorke.

★ **Paryžiuje per Velykas,** kur dalyvavo 20.000 skautų, dalino Komuniją 80 kunigų. Jiems padėjo dalinti ir septyni pasauliečiai, gavę specialų leidimą.

★ **Japonijoj,** kur 1970 m. įvyks pasaulinė paroda, protestantai ir katalikai kartu ruošiasi statyti paviljoną už $280.000. Komitetą sudaro 13 protestantų ir 7 katalikai.

★ **Katalikų Bendrija** pergyvena "didį bei nuostabų atgimimą" — pareiškė popiežius Paulius VI Šv. Petro bazilikoje Romoje, kur dalyvavo apie 30.000 turistų. Jis taipgi pabrėžė: "Toji Bendrija patyrė ir tebepatiria idėjų sūkurius, kylančius ne iš geros dvasios ... nežadančius gyvybinio atnaujinimo, kurį paskatino santaryba." Esą kaikuriuose kraštuose reformų atmosfera nėra giedra. Jisai skatino kunigus ypač rūpintis darbininkais.

★ **Nauju Montrealio arkivyskupu** paskirtas kun. Paul Gregoire, 56 m. amžiaus. Jo arkivyskupijoje yra 1,5 mil. katalikų, apie 800 kunigų. Iki šiol jis ėjo valdytojo pareigas.

★ **Krikščioniškosios Bendrijos** rengia konferenciją Montrealyje, kur svarstys neturtingųjų klausimą. Specialus kvietimas pasiųstas popiežiui Pauliui VI. Nesitikima, kad jis galės atvykti, tačiau manoma, jog nuties kelią vėlesniam vizitui Kanadoje. Dar nė vienas popiežius nėra lankęsis Kanadoje. **B. M.**

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Pabaltijys didžiųjų derybose

DR. M. ANYSAS

"Commentationes Balticae" rinkiny Baltisches Forschungsinstitut išleido vokiečių kalba atspaudą "Die baltische Frage in den Grossmaechteverhandlungen 1939", parašytą Ebbos Čeginskienės. Šiame 73 puslapių leidinyje autorė akademiškai išdėsto Britanijos ir Prancūzijos pastangas 1939 m. sudaryti politinę ir karinę sąjungą prieš Hitlerio agresiją. Britanija ir Prancūzija buvo davusios teritorinę garantiją Lenkijai ir Rumunijai. Jos tuomet siekė, kad Sovietų Sąjunga pagelbėtų Lenkijai ir Rumunijai, jeigu jos būtų užpultos nacionalsocialistinės Vokietijos ir paprašytų karinės pagalbos. Britanijos ir Prancūzijos sutarties projektas buvo 1939 m. balandžio viduryje įteiktas užsienio reikalų komisarui Molotovui, kuris neseniai buvo pakeitęs taikingąjį Litvinovą. Tie pasiūlymai Molotovo buvo atmesti dėl šių motyvų..

Vakarų Europos valstybės norinčios įpareigoti sovietus teikti pagalbą, bet Sovietų Sąjunga neturinti jokių pažadų iš Vakarų valstybių tam atvejui, jeigu ji būtų Vokietijos užpulta. Turįs būti garantuojamas abipusiškumas. Toliau Molotovas pažymėjo, kad Rusija gali būti puolama tik per pakraštines valstybes (Randstaaten), nes ji neturinti tiesioginių sienų su Vokietija. Britanija ir Prancūzija norinčios įsipareigoti Rumunijai ir Lenkijai, bet jeigu Vokietija pultų per Estiją, Latviją ir Suomiją, Sovietų Sąjunga neturinti jokio užtikrinimo, kad Vokarų Europos valstybės jai padėtų. Sovietų Sąjungai esą gyvybiškai svarbu išlaikyti Pabaltijo valstybių neliečiamumą. Esą savitarpio pagalbos sutartyje turi būti nustatyta garantija visoms pakraščių valstybėms.

Politinė būklė vis daugiau tempėsi. Prancūzija jau buvo linkusi sudaryti savitarpio pagalbos sutartį, bet Britanija dar buvo neigiamai nusistačiusi. Tik gegužės 22 d. Britanijos užsienio reikalų ministerija ryžosi isijungti į savitarpio karinę sąjungą tarp Prancūzijos, Britanijos ir Sovietų Sąjungos. Tuo būdu buvo įjungtas i politinius pasitarimus ir Pabaltijo valstybiu likimas — be jų žinios ir atsiklausimo.

Garantijų klausimas

Britanija buvo nuomonės, kad negalima kitom valstybėm jėga primesti nepageidaujamų garantijų. Jeigu Vokietija pultų Lenkiją ir Rumuniją, Sovietų Sąjunga neturėtų automatiškai teikti pagalbos, bet tik joms sutikus. Pabaltijo valstybės jau anksčiau buvo pasisakiusios, kad nenori būti įjungtos į sąjungą su Sovietų Rusija. Suomija buvo pareiškusi, kad priešinsis rusų pagalbai ir kad nenori būti surišta su Sovietų Sąjunga. Estija ir Latvija buvo tos pačios nuomonės. Latviai ir estai viena me pasitarime su britų lordu Halifaksu buvo pareiškę, kad jie nesipriešintų, jeigu tokioje sutartyje būtų garantuojamas jų neutralumas. Minėtas lordas gegužės 27 d. įteikė Molotovui naują formulę dėl garantijų minėtoms valstybėms.

Pagal tą pasiūlymą, prievolė t e i k t i pagalbą turėjo prasidėti ir tuo atveju, jeigu priešas pultų ne tik tris susitariančias valstybes, bet ir vieną iš garantuotų valstybių su sąlyga, kad ta užpultoji valstybė paprašytų pagalbos. Estijos, Latvijos ir Suomijos valstybėms pranešta, kad Vakarų Europos valstybės nenori joms jėga primesti nepageidaujamų garantijų.

Sovietų siūlymas

Sovietų Sąjunga tuo tarpu buvo pakeitusi savo nusistatymą, nes pageidavo, kad garantijas gautų taipgi prie Juodosios jūros esančios valstybės ir kad jos visos — Suomija, Estija, Latvija, Lenkija, Rumunija, Turkija, Graikija ir Belgija būtų vardais suminėtos būsimoje sutartyje. Šioms valstybėms trys didieji signatarai esą turėtų teikti pagalbą, ar jos bus prašiusios pagalbos, ar ne. Taip aiškino Molotovas savo kalboje. Britanijos pastaba, kad tokios priverstinės garantijos gali būti palaikyos grasinimu, ypač Pabaltijo valstybių, nepakeitė Molotovo nuomonės. Pasak jo, jos gali patekti į Vokietijos įtaką ir tada nebegalės prašyti pagalbos.

Pasitarimai buvo pasiekę tašką, kad reikėjo arba sustabdyti derybas, arba artėti prie Molotovo pažiūros. Britanijos delegatas Seeds buvo nuomonės, kad geriau nutraukti pasitarimus, negu užsitraukti Pabaltijo valstybių gyventojų nemalonę. Bet Maskvos didelis karinis pajėgumas vertė vakariečius tęsti derybas ir tuo būdu nesudaryti progos Vokietijai įsijungti į jas. To ypač bijojo prancūzai. Ir Britanijos atstovas pamažu priėjo prie nusistatymo, kad pirmoje eilėje reikia tartis dėl karinės pagalbos. Molotovas gegužės mėnesį vienoje kalboje pareiškė, kad garantijų klausimu Maskvoje dar tariamasi.

Iš Pabaltijo valstybių pusės pakartotinai buvo pareikšta, kad sovietams rūpi ne P a b a l t i j o valstybių neutralumas, savarankiškumas. Rusų reikalavimas teikti automatiškai paramą esąs maskuotas jų noras įgyti politinę ir karinę pirmenybę Baltijos kraštuose.

Nepaisant Pabaltijo valstybių pareiškimų prieš priverstines garantijas, Sovietų Sąjunga pasiliko prie savo nusistatymo. Tai buvo matyti iš "Pravdos" straipsnio birželio 13 d. Straipsnyje buvo pabrėžiama, kad tiktai rusų pažiūra, liečianti garantijas Pabaltijo valstybėms, e s a n t i tikra, garantuojanti taiką ją mylinčioms valstybėms ir atitinkanti Pabaltijo valstybių interesus.

Kiek vėliau Molotovas pareiškė vakariečių delegacijos nariams Naggiar ir Strang, kad Vakarų valstybės gali rinktis tarp paprastos pagalbos sutarties, pagal kuria Sovietų Sąjunga nepagelbės Britanijai ir nei Prancūzijai, jeigu jos dėl kitom valstybėm duotų garantijų patektų į karą su Vokietiją, arba gali tartis dėl praplėstos sutarties su garantijomis aštuonioms vardais paminėtoms valstybėms. Esą nėra tikslo tęsti diskusijas, kol nėra nusistatyta šiuo klausimu. Britanijai ir Prancūzijai buvo aišku, kad jos turi priimti rusų reikalavimus dėl praplėstų garantijų, jeigu nori gauti karinę rusų paramą joms patekus į karą.

Vakariečių laikysena

Britanija ir Prancūzija, po rimtų svarstymų, sutiko su sovietų reikalavimais dėl karinės pagalbos netiesioginio užpuolimo atveju iš Vokietijos pusės. Slaptame protokole, pridėtame prie tarpusavio pagalbos sutarties, sutarta teikti garantijas šioms valstybėms: Estijai, Suomijai, Latvijai, Lenkijai, Sov. Sąjungai, Turkijai, Graikijai, Belgijai, Liuksemburgui, Olandijai ir Šveicarijai. Anglų ir prancūzų delegacijose dar buvo diskutuojama netiesioginės agresijos sąvoka. Britų nuomonė apie netiesioginę agresiją buvo pateikta Molotovui 1939 m. liepos 8 d., kuris ją atmetė.

Vėliau abi pusės svarstė naują agresijos aptarimą ir Molotovo pasiūlymą. Iki tol rusų delegacijoje buvo nusistatyta nesileisti į karines diskusijas, kol nebus aiškaus politinio susitarimo tarp Britanijos — Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos. Pateikus liepos 17 d. naują formulę Molotovui, šis pareiškė, kad politiniai ir kariniai susitarimai turi eiti lygiagrečiai. Kadangi Molotovas tuo klausimu nenusileido, anglų-prancūzų delegacija turėjo sutikti.

Sekantis anglų-prancūzų delegacijos pasimatymas su Molotovu įvyko liepos 23 d. Buvo pareikšta, kad Britanija ir Prancūzija sutinka priimti rusų reikalavimą dėl abiejų sutarčių lygiagretumo, bet negali sutikti su netiesioginės agresijos aptarimu ir palaiko britų-prancūzų formulę, pareikštą liepos 3 d.

Vokietijos šešėlis

Atrodė, kad anglų-prancūzų delegacija buvo pasiekusi mirties tašką, bet staiga nustebino Molotovo pareiškimas, kad Rusijos vyriausybė laikanti agresijos aptarimą neesminiu dalyku. Tas klausimas esąs techniškai formalinės rūšies, kurį galima ateityje tiksliau aptarti. Dabar esą reikia pradėti tartis kariniais klausimais.

Lordas Halifaksas tuomet pareiškė Molotovui, kad jis su tam tikru atsargumu duodąs savo sutikimą tuojau pradėti svarstyti ir karinę sutartį, bet griežtai pažymėjo, kad agresijos aptarimas yra principinis klausimas.

Tas nelauktas Molotovo politinis posūkis įvyko ryšium su Sovietų Sąjungos santykių pagerėjimu su nacionalsocialistine Vokietija. Jau birželio 22 d. buvo pranešta, kad prasidėjo vokiečių-rusų pasitarimai dėl prekybos ir kredito sutarties sudarymo. Pradėjo aiškėti anglų-prancūzų delegacijai, kad nutraukimas pasitarimų su Molotovu gali paskatinti vokiečių ir rusų politinį suartėjimą.

Buttleris, kalbėdamas ta tema Britanijos parlamente, tarp kitko pareiškė, kad derybose su sovietais svarbiausias klausimas britams buvęs — ar pažeisti Pabaltijo valstybių suverenumą?

(Bus daugiau)

Laisvas kaip paukštis narve

(Tęsinys iš praeito numerio)

Laisvės vėjai

Desperatiškai jieškodama užsienio valiutos, komunistinė Čekoslovakija kuriam laikui buvo įsteigusi eilę vadinamų Tuzex krautuvių, kur geriausios namų darbo ir importuotos prekės bei maisto gaminiai, įskaitant ir gerai žinomą Prahos kumpį, buvo parduodami tik už augštos vertės valiutą. Čekai ekonomistai stengiasi išgelbėti savo kraštą iš pražūtingo rusiškojo socializmo, o intelektualai daro viską savo kultūrai apvalyti nuo socialistinio realizmo pėdsakų. Lankydamasis Prahoje 1965 metų vasarą pastebėjau, kad intelektualinėje ir meno srityje ji jau buvo daug laisvesnė ir toli pažengusi, toliau kaip Maskva. Prahos teatras yra vienas veikliausių visoje Europoje. E. Albees veikalas "WHO'S AFRAID OF VIRGINIA WOOLF" yra perkrikštytas į "WHO'S AFRAID OF FRANZ KAFKA?" Taip, Prahoje gimusis Kafka vėl tapo tautiniu herojumi. O. E. Ionesco ir S. Beckett, dar ir dabar Maskvos neapkenčiami, taip pat tvirtai laikosi šiame mieste. Tiesa, iki šiol dar nė vienas nekomunistins laikraštis kraštan yra neįsileidžiamas, bet James Joyce jau leidžiamas spausdinti. Ir dar verta pastebėti, kad tuoj po Jevtušenkos "nuvainikavimo" Maskvoje už jo atspausdintą "Perankstyvą autobiografiją" prancūzų žurnale Bratislavos "Kulturny Život" ją taip pat atspausdino.

Neeilinė drąsa

Televizijos programose Čekoslovakijoje dabar rodoma Jackie Gleason ir dr. Kildare, Dina Shore ir Powell filmai, kurių nė vienas nežinomas Maskvoje. Betgi nuostabiausia yra tai, kad literatūros savaitraštyje "Literarny noviny" 1966. VII. 16 buvo perspausdintas iš prancūzų dienraščio "Le Monde" straipsnis apie Vietnamą, kuriame Vietkongo terorizmas, visiškai nutylėtas Maskvoje, čia pateiktas su visomis žiaurumo detalėmis. Eric Bourne v e r t i m e "Christian S c i e n c e Monitor" 1966. VII. 25 laidoje aprašymas atrodo šitaip: "Labai dažnai ir Vietkongas pasižymi naikinimo troškuliu bei sudaro daug skausmo apylinkių gyventojams. Jų naktiniai puolimai yra daug kam pražūtingi, o žudymai, kerštas, teroras ir vis augančių mokesčių reikalavimas su ginklu rankoje yra tikra nelaimė jų pačių gyventojams."

Tai neeilinė drąsa ir visiškas nepaisymas Maskvos linijos, kai komunistiniame ž u r n a l e atspausdinamas toks teroristinių veiksmų įvertinimas, kuris jokiu būdu nesiderina su komunistine etika. O jaunosios čekų kartos kino filmų režisoriai — Forman, Kadar, Juraček ir kiti — yra nustebinę pasaulį su savo veikalais. Antai, Kadaro "The Shop On Main Street" laimėjo 1966 metų Holivudo žymenį kaip geriausias užsienyje gamintas filmas. Tai buvo filmas, kuris išjuokė Maskvos socializmą, ne tik chruščiovinį, bet ir brežnevinį bei kosyginį.

Nevienas gali numanyti, kad, atsipalaiduodama nuo teroristinės baimės, Čekoslovakija artėja prie gilių vidinių pasikeitimų, kuriuos užsieniečiui net sunku įsivaizduoti.

Ukrainiečių separatizmas

Savo tautinių mažumu tarpe Maskva jaučia stiprią tautinės sąmonės bangą. Jos tačiau nereikia sieti su separatizmo troškuliu. Sakysim, ukrainiečiai tremtiniai Amerikoje reikalauja Ukrainos atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. Bet ukrainiečių separatizmas turi savo šaknis ypač prieškarinėj Galicijoj, kurią Maskva atskyrė nuo Lenkijos ir kur tik maža dalis ukrainiečių gyvena. Didžioji ukrainiečių dauguma Amerikon atkeliavo iš Galicijos ir dėlto jų sentimentai bei aspiracijos nebūtinai derinasi su Sovietų Sąjungos ukrainiečių nuotaikomis nepriklausomybės klausimu. Apie 40 metų esu keliavęs skersai ir išilgai Ukrainos ir, būdamas miestuose, ypač 1920-1930 metais, sutikdavau ukrainiečių intelektualų, kurie privačiuose pokalbiuose neslėpė savo tautinių jausmų ir noro nepriklausomybės Ukrainai, bet kaimuose, valstiečių tarpe, tokių sentimentų nugirsdavau retai. Vadinasi, rusiškosios Ukrainos liaudis nebuvo savyje išugdžiusi tokio separatisinio nusiteikimo, kaip Galicijos ukrainiečių liaudis.

Žinoma, negalima užmiršti, kad žmonės ir miestuose prisibijo saugumo policijos. Visdėlto rusiškosios Ukrainos ūkininkija neišugdė separatizmo sąmonės, kaip Galicijos žmonės. Be to, kompartija labai supramonintoj dabartiesUkrainoj yra tokia stipri, kad pajėgtų greitai numalšinti separatistinį sukilimą net be Maskvos pagalbos. Ukrainiečių išeiviai, kas jie bebūtų, net labai išsilavinę, nebūtų pageidaujami kaip valdytojai Kieve, lygiai kaip rusų išeiviai Maskvoje. Galicijos ukrainiečiai gal būtų išimtis, bet jų kraštas yra taip glaudžiai susietas su rusiškąja Ukraina, kad yra bejėgis rodyti savo separatizmą.

Pilietinio karo metu (1918—1920) Ukraina atsiskyrė nuo Rusijos ir tapo mūšio lauku tarp nepriklausomybės šalininkų, bolševikų, antibolševikų rusų ir lenkų. Maskva laimėjo 1920 metais. Gruzijaj, Armėnija, ir Azerbaidžanas buvo sudariusios nekomunistines vyriausybes, bet ir jos buvo bolševikų armijos išvaikytos. L a i s v o apsisprendimo teisė Leninui ir Trockiui reiškė nedaugiau kaip šiandieną Brežnevui ar Kosyginui.

Kaizeris ir Hitleris siekė išardyti Rusiją, bet abiem nepavyko. Nereikia būti valstybininku ar istoriku, kad pramatytum nesėkmę sąjūdžių, užsimojančių išardyti sovietinę imperiją dabartinėje sąrangoje.

(Bus daugiau) Išvertė A. Kainius

A † A

BRONEI RASTAUSKIENEI mirus,

dukrai ČESEI, sūnui ANICETUI, anūkams BRONEI, DALIAI, DONATUI ir žentui ANTANUI

PAŽERŪNUI reiškiame nuoširdžią užuojautą —

A. S. Gaideliai **O. T. Trečiokai**

J. Petravičius

PADĖKA

Š. m. balandžio 2 d. tragiškai žuvus mūsų mylimam sūnui **Edvinui**, sulaukėm daug užuojautų. Reiškiame nuoširdžią padėką giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštas užuojautas, gėles ir dalyvavimą laidotuvėse. Nuoširdus ačiū visiems —

Ona ir Jonas Samkovai

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Esu kilusi iš Klaipėdos krašto. Mokiausi ir pastoviai gyvenau Didžiojoj Lietuvoj. Rusijai okupavus Lietuvą, su šeima pasitraukiau į Vokietiją, o iš čia 1948 m. į Kanadą. Tėvus su dviem jaunesnėm seserim okupantas greit ištrėmė į Rusijos gilumą. Mama tremtyje tuoj mirė. Tėvas po 10 metų su dukterim persikėlė į Vakarų Vokietiją ir 1965 m. mirė Hanoverio mieste. Miesto įstaiga keliais savo raštais pranešė, kad jų įstaigoje yra gauti pinigai už tėvų paliktą ūkį. Seserys rašo, kad darė visus žygius, bet joms priklausančios dalies neįstengia gauti. Kaip greitu laiku ir be didelių išlaidų gauti pinigus? Nuo 1953 m. esu Kanados pilietė. I. R.

Įstaiga, kuri pranešė, kad turi Jūsų tėvų pinigus, žino kokiomis sąlygomis ir kam tie pinigai gali būti išmokami. Galimas daiktas, kad tuose pranešimuose yra paaiškinimas, kaip tie pinigai gali būti gaunami. Jei Jūsų tėvai paliko testamentą, turtas būtų skirstomas pagal tą testamentą, jei nepaliko — turtas skirstomas pagal vietos įstatymus, kurie yra skirtingi kiekvienoje valstybėje.

Iš laiško atrodo, kad Jūsų seserys tebegyvena Vokietijoje. Jeigu taip, tai jos galėtų Hanoverio įstaigoje, žodžiu arba raštu, išsiaiškinti, kaip tie pinigai gali būti gaunami. Jei Jūs norite šį reikalą tvarkyti, rašykite tai įstaigai ir paprašykite paaiškinimų. Laiške pridėkite tarptautinių pašto ženklų atsakymui ir raštinės išlaidų padengimui, nes kaikurios Vokietijos įstaigos to reikalauja. Jei negautumėte atsakymo, reikėtų kreiptis į Vokietijos konsulą Kanadoje.

Ar užtenka automobiliui vienos draudos, ar turi turėti kiekvienas šeimos narys, naudodamas tą patį automobilį? I. R.

Drauda galioja, kai automobilį vairuoja betkuris šeimos narys ar betkuris kitas asmuo su automobilio savininko sutikimu. Tačiau visi vairuotojai turi turėti vairavimo leidimą ir būti pilnamečiai. Drauda negalioja, jei vairuotojas yra girtas, neturi vairavimo leidimo arba naudoja automobilį neteisėtam reikalui, pavyzdžiui, vogtų prekių pervežimui. Atskiros taisyklės liečia nepilnamečio vairavimą. Jei nepilnametis šeimos narys nori vairuoti šeimos automobilį, turi gauti draudos bendrovės sutikimą. Tuo atveju bendrovė visada pakelia draudos įmokas.

Automobilio drauda skirstoma į tris dalis, kurių kiekviena gali būti perkama atskirai. Pirmoji dalis yra vadinama atsakomybė trečiam asmeniui (third party liability). Draudos bendrovė ir automobilio savininkas yra pirmas ir antras asmuo, sužeistas ar nukentėjęs — trečias asmuo. Pagal šitą dalį draudos bendrovė apmoka nuostolius, kuriuos apdraustasis automobilis padaro kitiems automobiliams, turtui ar kitiems asmenims. Ši drauda prasideda nuo $35.000. Turint galvoje dabartinius teismo sprendimus, reikėtų turėti maždaug $300.000 atsakomybės draudą. Atsimintina, kad pagal Ontario Susisiekimo Aktą (Highway Traffic Act) asmenys, kurie važiuoja kaip keleiviai privačiame automobilyje ant vieškelio Ontario provincijoje yra neapsaugoti. Bet jei nelaimė atsitinka ant privataus kelio arba toje provincijoje ar J. A. V-ėse, kur yra kitoks įstatymas, tada draudos bendrovė yra atsakinga.

Antroji dalis liečia gydymo išlaidas (medical payments) tų asmenų, kurie yra sužeisti važiuojant automobilio viduje. Pagal šitą dalį keliaujantieji privačiame automobilyje yra dalinai apsaugojami. Tačiau ši drauda paprastai nėra didelė — neviršija $1,500 vienam asmeniui.

Trečioji dalis (collision, comprehensive, all perils) liečia nuostolius pačiam apdraustam automobiliui.

Šitokia yra standartinė drauda. Prie to draudos bendrovės prideda kitus draudimus: padidintas gydymo išlaidas, nelaimingą gyvybės praradimą, paprastą gyvybės draudą ir t.t.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

279. Sudburio medž. kl. $100
280. Banelis, Alg., archit. $100
281. I. G. S. Investment Co. $100
Kand. J. Valančius (Sudb.) ..... $ 70

Sudburio "Geležinio Vilko" medžiotojų ir žūklautojų klubas (pirm. St. Krivickas) vienbalsiai nutarė stoti į L. Fondą. Archit. A. Banelis, mokslus baigęs Kanadoje, yra aktyvus jaunųjų akademikų veikėjas Toronte. Visiems aukotojams Fondas nuoširdžiai dėkoja. Šiais metais per keturis mėnesius gauta įnašų $9200 (sausio mėn. $1600, vasario $3800, kovo $2500, bal. $1300). Iš viso Fonde yra $42200. 1967 m. gauta pelno palūkanų $1870, iš kurių paskirstyta organizacijoms $1100, o likusi dalis palikta ižde apmokėti advokatui ir kitoms išlaidoms.

Kaikurie Fondo nariai prašė kvitų už anksčiau (1964, 65 ir 66 m.) aukotas sumas. Išsiaiškinę su mokesčių įstaiga (District Taxation Office), pranešame, kad Fondas gali išduoti kvitus tik aukojusiems 1967 m. ir vėliau. Registracijos pranešime (Charitable Organizations Notification of Registration) išrašyta: "galioja nuo 1967 m. sausio 1 d." **P. LELIS, reik. ved.**

PRISIMINKIME LIETUVOS JAUNIMĄ

Lietuvių religiniame ir tautiniame gyvenime yra atmintina gegužės 13-ji. Tą dieną Romoje buvo pasirašytas aktas, prašąs lietuvių tautai Šv. Mergelės Marijos Nekalč. Širdies globos.

Lietuviams yra jau sena tradicija gegužės mėnesį atžymėti pagarbos ir atsidavimo išraiška Švenčiausiajai Marijai. Ne tik laisvės laikais Lietuvoje, bet ir tremties stovyklose gegužės mėnesio lietuvių pamaldos paliko kaikur apie mus gražius iki šiol neužmirštus prisiminimus. Ir laisvame pasaulyje pasklidusių lietuvių tarpe šis pamaldumas nemirė ir tenemiršta. Ypatingai šiais lietuvių tautai sukaktuviniais metais kasdien ir visi kartu maldaukime Šv. Mariją dar jautriau, kad ji nepaskaitytų mūsų tautos kalte, ką Lietuvoje padarė svetimi: išniekino jos šventoves, nutildė jos garbės giesmes. Savo maldose ypatingai prisiminkime Lietuvos jaunimą, kuris visokiais būdais klaidinamas pateikiant suklastotą ir išniekintą savo tautos istoriją, kuriam pristatomas geradariu ir globėju tas, kuris nužudė ne vieno iš jų tėvus, išžudė šimtus tūkstančių kitų nekaltų lietuvių, sugriovė Lietuvos laisvą gyvenimą. Tam jaunimui net įstatymais ir visokiomis bausmėmis draudžiama sužinoti ką nors teisingo apie Dievą, apie Šv. Mariją, apie savo santykius su jais, juos garbinti, kuriš žalojamas tuščia bedievybe ir doriniu palaidumu. Prašykime Švenčiausiąją Mariją pagalbos ir darykime, kas mūsų galioje, siekdami gelbėti Lietuvos jaunimą iš dvasinės mirties pavojų. Laisvajame pasaulyje augantį lietuvių jaunimą ugdykime žmonijos šviesai.

Ir laisvės laikais Lietuvoje nevisi galėjo gegužės mėnesį kasdien dalyvauti bažnyčiose ar bendrose kaimo gegužinėse pamaldose. Jie melsdavosi savo šeimoje. Darykime panašiai ir dabar. Visais atžvilgiais naudingiau dalyvauti bendrose lietuvių pamaldose, bet kas negali, kiekvienas sukurkite savo šeimoje maldingumo į Švenčiausiąją Mariją šventovę.

Garbinkime Mariją už tuos, kurie ją niekina, garbinkime už tuos savus brolius ir seseris, kurie svetimų priespaudoje negali ar bijo viešai ją garbinti. Maldaukime Švenčiausiąją Mariją už save, už visą mūsų tautą.

Vyskupas Vincentas Brizgys

PASAULIO LIETUVIŲ SEIMAS

LIETUVIAI,

Mūsų Tėvynė pavergta. Mums reikia visuotinių pastangų, pasiaukojimo ir lėšų tėvynės laisvės ir Lietuvos respublikos atstatymui. Šiais Laisvės Kovos Metais mes kol kas pasyvūs — turime atbusti, turime suprasti, kad mūsų tikslas laisva ir nepriklausoma Lietuva yra šventas bei didvyriškas. Mums nevalia pailsti, sustoti ir apsiprasti su padėtimi. Mums reikia visuotinės vienybės, daug nuoširdesnės ir pilnesnės nei iki šiol turėjome.

Tam reikia aukos ir kol kas tik piniginės — nebūtinai didelės sumos iš vieno ar kelių — jos reikia iš kiekvieno. Iš mūsų visų. Paremkime Jungtinį Finansų Komitetą! Mes kreipkimės į komitetą, o ne jis į mus — įsigykime visa, ką jis per Bendruomenės apylinkes mums už centus siūlo. Tuo būdu susidarys suma Laisvės Kovos Metų užsimojimams vykdyti. Kartu tai bus didelė parama III PLB seimui, jei norime, kad III seimas būtų vertas visų lietuvių pastangų.

PLB Trečiojo Seimo Komitetas

PLB valdyba š.m. rugpjūčio 29 — rugsėjo 2 dienomis Niujorke šaukia trečiąjį seimą. Numatytos šios pagrindinės programos gairės.

PASKAITOS: "Laisvinimo kova ir politinės perspektyvos" — VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas; "Okupuotos Lietuvos padėtis ir išeivija" — St. Lozoraitis, jaun.; "Išeivijos kultūros ir švietimo rūpesčiai" — Kanados LB pirm. A. Rinkūnas; "Valstybingumas ir tautiškumas" — prof. dr. A. Klimas. LITERATŪROS VAKARAS: vadovaus rašytojas Paulius Jurkus. Tikimasi, kad literatūros vakare dalyvaus svečias iš Australijos — rašyt. Pulgis Andriušis. JAUNIMO MANIFESTACIJA: motorkada, sporto varžybos, parodos, "Miss Lithuania" rinkimas. SEIMO BANKETAS. IŠKILMINGOS PAMALDOS Šv. Petriko katedroje. IŠKILMINGAS SEIMO POSĖDIS: kultūrininkų ir kultūros darbuotojų pagerbimas bei 1968 m. premijų įteikimas. DIDYSIS KONCERTAS Lincoln Centre: simfoninis orkestras, solistai — Stankaitytė, Baras, Vaznelis; dirigentas — Vyt. Marijošius; kompozitoriai: Gaidelis, Kačinskas, Lapinskas. Visi kūriniai nauji ir bus pirmą kartą išpildomi. Tokia programa duos progą mūsų kompozitoriams ir menininkams pasirodyti žymiausiame muzikos centre Amerikoje — Lincoln Center. Čiurlionio Ansamblis iš Klevelando, vad. muz. A. Mikulskio. MENO PARODA. Ji pirmą kartą Amerikoje ruošiama skaidrėmis. Numatoma apie 2000 darbų paroda. Ekskursija laivu apie Niujorką. Vainiko padėjimas prie Laisvės statulos. SEIMO VADOVAS — red. Paulius Jurkus (seimo programa ir sveikinimai). Numatoma paruošti seimo filmą, nuotraukų albumą, užrašyti į juostą seimo darbus, surinkti visa, kas bus lietuviškoje periodinėje spaudoje apie III PLB seimą.

INFORMACIJOS SEKCIJA

LĖŠOS IŠVYKOMS

JEI NORI KIŠKĮ TURĖT...

J. BUBELIS

Šiais Laisvės Kovos Metais, liepos 7 d., įvyks trečioji tautinių šokių šventė Čikagoje. Joje dalyvaus visos JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių grupės. Šventę rengia sudarytas komitetas, veikiąs Lietuvių Bendruomenės vardu. Jis rodo didžias pastangas, kad šventė praeitų įspūdingai, pasitarnautų lietuvybei ir išgarsintų Lietuvos vardą. Šokių šventės rengėjų komitetas, norėdamas sutraukti kuo didesnį skaičių šokančio jaunimo ir žinodamas, kad iš tolimesnių vietovių atvykstantiem reikia daugiau lėšų kelionei, paskelbė piniginį vajų.

Viena žinotina šokių grupėms ir chorų vienetams. Kai meniškais pasirodymais sugaudoma kiek pinigo, jis palaikytinas ateičiai. Jau įėjo į tradiciją tam tikrais laikotarpiais rengti tautinių šokių ir dainų didingus pasirodymus Čikagoje. Kodėl tam reikalui savo ižduose nesirūpinama palaikyti daugiau pinigo išvykoms, t.y. savo kelionės išlaidoms? Kaip jau įprasta, gerai parengimui praėjus, komitetas grąžina grupėms pusę tų kelionės išlaidų. Mano supratimu, tokie sambūriai turėtų užsidirbti per surengiamus vakarus sau reikiamo pinigo.

Visuomenė kultūrinius parengimus noriai lanko ir juos remia, o jų atlikėjams tik bereikia daugiau padirbėti ir duoti jai ką naujesnio. Šiuo atveju neturėtų būti pamirštas komercinis principas — do ut des (duok ir tau bus duota) ir tada bus abipusis išsilyginimas vertybėmis. Ir žmonių išmintis sako — sauso nieks neklauso. Tiesa, komitetai vis apeliuoja į mūsų tautiečių gerą valią, sutartinį bendravimą ir tokią pat talką, nes numatytos pajamos už išparduodamus bilietus nepadengia susidarančių išlaidų. Be abejonės, šiam komitetui reikia tiesiogiai iš šalies suteikti finansinės paramos iš pajėgesniu lietuviu ekonominių institucijų ir tik paskiau kiek individualiai.

Čikaga yra pajėgiausia lietuvių kolonija ir finansiniu požiūriu ir žmonių skaičiumi. Atrodo, jai vienai derėtų iš anksto vikriai susimesti ir kuo mažiausiai iš kitų lietuvių kolonijų to pinigo dairytis. Bet vykstą į Čikagą meniškų programų atlikėjai (tautinių šokių ar dainos mėgėjų grupės) turėtų, kaip jau minėjau, patys susitaupyti pinigo kelionės išlaidoms apmokėti, gal tik išskiriant toliausias nuo Čikagos lietuvių kolonijas — Los Angeles, Bostoną ir pan. Iki šiol tie didieji tautinių šokių ar dainų festivaliai gražiai pavykdavo ir dar išeidavo su pelnu. Programos atlikėjams grąžinama pusė kelionės išlaidų, norint paskatinti toliau dirbti. Tai lyg ir "zuikio pyragas".

Kur dar tautinių šokių vienetai nėra pakankamai sukaupę savo ižduose reikiamo pinigo kelionei, atrodo, dar yra gražaus laiko iki liepos 7 d. surengti savo vietovėse ar už jų šaunius pasirodymus ir tuoj pasipildys iždas. Kaip spauda rašo, jau vienur kitur to griebiamasi ir tai pasektina kitiems.

Žinau gerai, kad čia išdėstytos mintys daug kam nebus prie širdies. Jos man išsprūdo dėl visai paprastos priežasties: šie Lietuvos Laisvės Kovos metai pareikalauja iš mūsų žymiai daugiau aukų, negu prabėgusieji. Dar metai nesibaigia ir jų teks sudėti nemažai. Tad ir siūlau tautinių šokių grupėms šokti ir užsidirbti per suruoštus parengimus pinigo kelionei. Kitaip tariant, jei nori kiškį turėt, reik ant uodegos druskos uždėt.

Rinkiminis vajus Kanadoje jau pradėtas. Pirmasis pradėjo konservatoriu vadas R. Stanfield. Jis, kalbėdamas 600 įvairių laikraščių ir žurnalų leidėjų ir redaktorių, pareiškė, kad nuo šių rinkimų daug priklausys visos Kanados ateitis. Jeigu partijos žiūrės tik savo partiniu interesų, tai Kanada, kaip valstybė, pradės žygiuoti atgal.

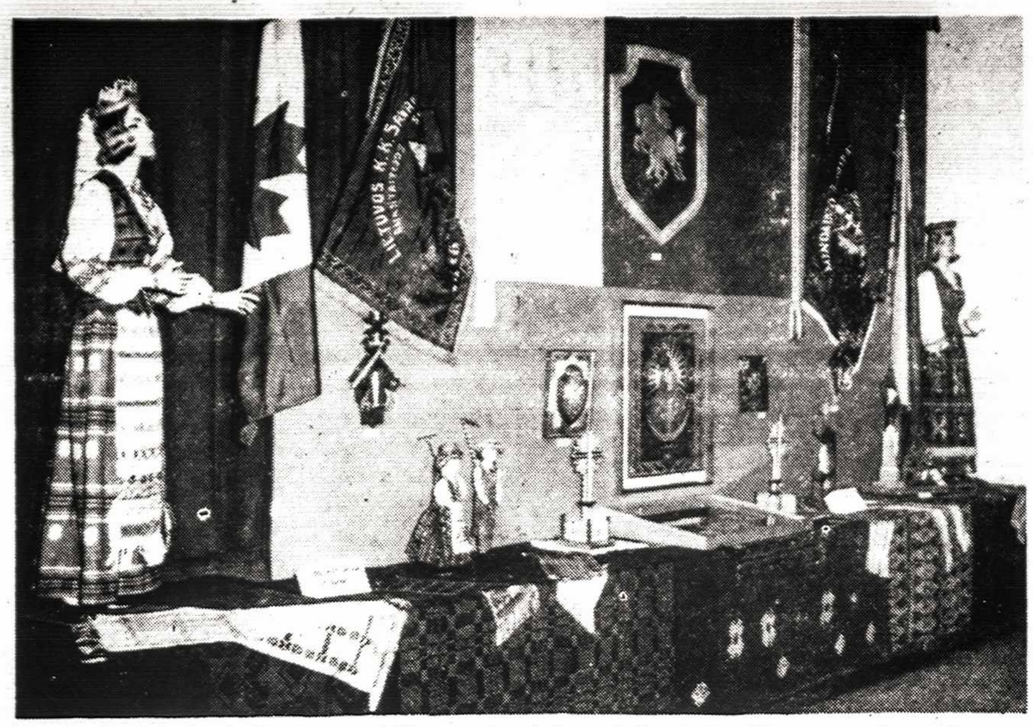

Montrealio lietuvių dailės ir tautodailės parodos dalies vaizdas Aušros Vartų parapijos salėje
Tony's Photo Studio

Tūkstantis lankytojų, šimtai eksponatų

Montrealio lietuvių dailės ir tautodailės parodai praėjus

L. K. Mindaugo šaulių kuopa, atžymėdama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų jubiliejų, Montrealyje Aušros Vartų parapijos salėje š.m. kovo 30 — balandžio 7 d. suruošė didelę dailės ir tautodailės parodą, kuri susilaukė nepaprasto lietuviškos visuomenės dėmesio.

Per penkias dienas parodą aplankė per 1200 asmenų. Prie parodos surengimo su įvairiais dailės ir tautodailės dirbiniais prisidėjo 88 asmenys. Parodoje su savo kūriniais dalyvavo visi Montrealyje besireiškią lietuvių dailininkai.

Buvo 781 eksponatas, kaikurie jų — augštos meninės vertės. Parodai specialiai iš Lietuvos buvo gauti brangūs suvenyrai, kurie atkreipė visų apsilankiusiųjų dėmesį.

Atidarymas

Oficialus parodos atidarymas įvyko kovo 31, sekmadienį. Pradinį žodį tarė L. K. Mindaugo kuopos pirm. Ig. Petrauskas. Tolimesnei programai vadovavo parodos organizatorius J. Šiaučiulis. Žodžiu sveikino — KLB Montrealio seimelio prezidiumo pirm. J. Lukošiūnas; Aušros Vartų par. klebonas, šaulių kuopos garbės narys kun. K. Pečkys, JS; "Nepriklausomos Lietuvos" red. J. Kardelis. J. Šiaučiulis smulkiai apibūdino iš okupuotos Lietuvos gautų suvenyrų-relikvijų reikšmę: žemės, duonos, pelenų, Kūčių plotkelę su įkepta rūtos šakele, akmenėlių iš Palangos pajūrio. Taipgi jis atkreipė dalyvių dėmesį į vieno Lietuvos partizanų dalinio iš Rytų Augštaitijos į laisvąjį pasaulį atneštą vėliavėlę, prie kurios partizanai yra davę kovos priesaiką. Jie su vėliavėle dalyvavo Pagojės kautynėse ir tris kartus išnešė iš raudonųjų okupantų apsupimo kartu su neišsautu asmeniniu partizano šoviniu. Buvo parodoje ir Lietuvos partizanų Tauro apygardos pažymėjimo fotografija, spygliuotų vielų vainikas, simbolizuojantis Lietuvos okupaciją. Visi suvenyrai buvo uždengti stiklo gaubtu ir pridengti juodu gedulo šydu. Šaulių garbės sargybos apsaugoje jis buvo iškilmingai atidengtas L. K. kūrėjo-savanorio, Montrealio skyriaus vald. pirm., Vyčio kryžiaus kavalieriaus kpt. J. Viliušio. Relikvijos atkreipė visų lankytojų dėmesį. Žmonių spūstyje nevisiems buvo įmanoma iš karto prie jų prieiti.

Dr. H. Nagys savo paskaitoje plačiau apibūdino lietuvių liaudies meno savitumą, jo grožį ir turtingumą.

Lankytojai

Per visas dienas lankytojų buvo apsčiai. Jų tarpe — atvykusių iš Toronto, Otavos, Kornvalio, iš JAV. Atsilankė nemažas skaičius anglų, prancūzų, latvių, lenkų, ukrainiečių ir kitų. Organizuotai parodą aplankė Aušros Vartų šeštadieninės ir lituanistinių kursų mokiniai su mokytojais. Augštųjų svečių tarpe buvo Montrealio miesto burmistro Drapeau pavaduotojas Lapalme su ponia, kurie paliko malonius atsiliepimus. P. Lapalme pažadėjo padėti gauti vietą mūsų parodai "Žmogus ir jo pasaulis" (buvusioje Expo 67) parodoje, į kurią norima dalį mūsų eksponatų perkelti ilgesniam laikui.

Svečių tarpe buvo malonu matyti meno kritiką angliškuose laikraščiuose Peter Bray, kuris lankytojų knygoje įrašė: "Vykdamas į šią parodą tikėjausi pamatyti truputį daugiau mėgėjiškumo lygio. Atvykęs pamačiau, kad daugelis čia esančių eksponatų būtų tinkami išstatyti geriausiose pasaulio galerijose."

Įrašai

Lankytojų knygoje šimtai įrašų. Jie visi didžiai įvertina parodos rengėjų darbą, parodos vertę, grožį ir t.t. Štai tie keli būdingesni.

"Maži kupstai didelius vežimus verčia. Gražu, kad mažytė šaulių sąjunga padarė tokį didelį darbą, kurio niekas neįstengė padaryti per dvidešimt metų" — P. Lukoševičius, buvęs KLB krašto valdybos pirm. "Garbė ir didelė padėka šauliams už suruošimą tokios puikios lietuvių tautodailės parodos" — M. Pakulienė. "Mūsų Montrealio Lietuvių Bendruomenės gyvenime ši paroda suspindės kaip tikras deimančiukas" — Montrealio KLB seimelio prezidiumo pirm. J. Lukošiūnas. "Labai puikus pavasario siurprizas" — B. V. Nagienė. "Puiku, nuostaba" — J. Kardelis, "Nepriklausomos Lietuvos" red. "Ši paroda — geriausias pasirodymas lietuvių Montrealyje. Tikrai pozityvus darbas" — J. V. Viliušiai. "Taip gražu, kad nežinau ir ką parašyti. Ačiū visiems, kurie tiek daug dirbo" — E. Kardelienė, Lietuvos Operos solistė. "Paroda puiki. Perkelkite į "Man and his World" — Rūta Rudinskaitė. "Ši paroda primena lietuvio kūrybingumą, kurį dažnai mes patys pamirštame. Sveikinu šaulius, šios parodos rengėjus, kurių darbo ir organizacijos dėka ši paroda įvyko" — archit. V. Zubas. "Ši paroda įrodo didelį lietuvio sielos kūrybingumą, kuris staiga išskleistas mus pačius nustebina, nudžiugina ir praturtina" — J. M. "Montrealio šauliai įrodė, kad jie yra visų mūsų priešakyje, kurie neša Lietuvą savo širdyse. Sėkmės!" — Montrealio seimelio prezidiumo narys L. Gureckas.

Tai tik dalis atsiliepimų, kurie yra didžiausias atpildas parodos rengėjams.

Eksponatai

Gražus buvo parodos sutvarkymas. Specialiai padaryti stovai, gintarams sudėti vitrinėlės, daiktų išdėstymas rodė rengėjų rūpestingumą. Puikiai atrodė priekinė scena, išpuošta L. K. K. savanorių ir L. K. Mindaugo kuopos šaulių vėliavomis, dideliu Vyčio ženklu ir kitais meniškais dirbiniais.

Tarp jau plačiau besireiškiančių dailininkų malonu buvo matyti nauji veidai ir nauji kūriniai. Gausi Lietuvos gintaro dirbinių atranka žavėjo svetimtaučius ir savus. Įvairūs audiniai — įvairiaspalviai takeliai, juostos, kaklaraiščiai švietė spalvų ir raštų imantrumu. Keliasdešimt įvairiausiu staltiesių, lovatiesių ir rankšluosčių kolekcija kiekvienam lankytojui rodė lietuvės moters nagingumą išaudžiant visa tai paprastomis kaimo staklėmis. Gražūs mezginiai, siuvinėjimai, neriniai traukė svetimtaučių moterų dėmesį. Lietuviškos lėlės savo originalumu domino kiekvieną, ypač jaunimą. Turtino parodą gausi ir brangi Lietuvos pašto ženklų kolekcija, įvairūs medžio dirbiniai, drožiniai, lietuviški pinigai, ordinai, ženklai, kanklės, rageliai ir t.t.

Parodos metu tvarkingai dirbo visos tarnybos. Puikiai veikė sesių šaulių vedama užkandinė, kurioje kiekvienas rado malonią poilsio minutę.

Paroda Montrealio lietuviams paliko gilų, neužmirštamą įspūdį, ypač priaugančiam jaunimui, kuris iš jos išėjęs išsinešė platesnį savo tėvų krašto pažinimą, gilesnę meilę savo tėvų žemei Lietuvai ir lietuvybei.

J. Šiaučiulis

Dirbtinių dantų

kramtymo pajėgumas pakils iki 35%.

Kliniški bandymai įrodė, kad galite geriau kramtyti, t. y. padaro jūsų dirbtinius dantis 35% pajėgesnius kramtyti jei užbarstote truputi FASTEETH ant dantų p l o k š t e l i ų. FASTEETH tvirčiau laikys apatines ir viršutines dantų plokšteles, taip kad daug patogiau jausitės. FASTEETH yra beržgščiai. Jokio gumos lipnumo skonio. Sulaiko "plokštelių kvapą" Plokštelių tinkamas pritaikymas būtinas sveikatai. Nueikite pas savo dantistą reguliariai pasitikrinti. Reikalaukite FASTEETH visose vaistinėse.

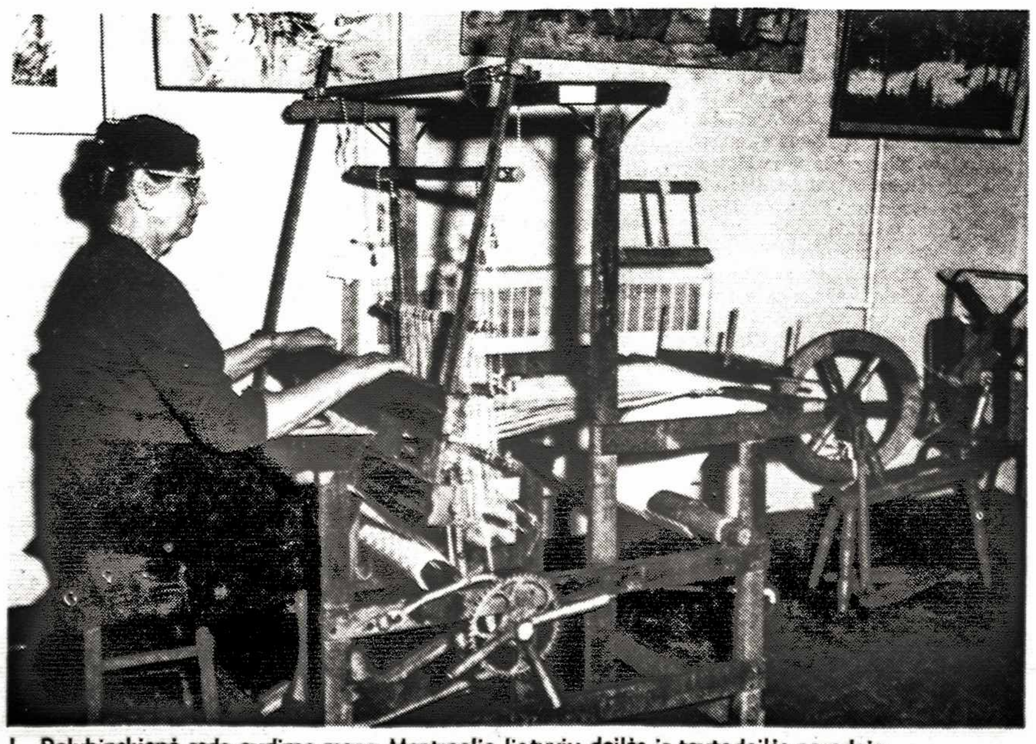

L. Palubinskienė rodo audimo meną Montrealio lietuvių dailės ir tautodailės parodoje
Tony's Photo Studio

KANADOS LIETUVIŲ RINKIMAI

Šiais sukaktuviniais Laisvės Kovos Metais mūsų viešųjų įvykių kalendorius yra žymiai padidėjęs. Šalia didžiųjų suvažiavimų bei švenčių, kokiomis bus tautinių šokių šventė ir III PLB seimas, šalia jau triumfiškai praėjusių Vasaros 16-sios minėjimų, Kanados Lietuvių Bendruomenėje šiais metais įvyksta ir dar vienas stambus įvykis — krašto tarybos rinkimai. Netrukus eisime prie urnų išrinkti sekančiam trejų metų laikotarpiui vyriausio mūsų lietuviškojo gyvenimo tvarkytojo bei atstovo Kanadoje. Atsižvelgiant į gyvenamojo laikotarpio svarbumą, į lietuvybei nemažėjančius pavojus, į nusitęsusią tėvynės Lietuvos okupaciją, šie rinkimai yra ypatingos reikšmės. Nuo to, kaip gausiai rinkimuose dalyvausime, kokio svorio mandatą išrinktiesiems duosime, labai daug priklausys išrinktųjų entuziazmas įsijungti į administracinius valdomuosius Bendruomenės organus, pirmoje eilėje į KLB krašto valdybą.

Pradžia padaryta gera. Paskelbtasis KLB krašto tarybos kandidatų sąrašas yra vienas svarbiausių iki šiol buvusių mūsų Bendruomenės istorijoje. Svarus ir įdomus jis visais atžvilgiais. Pirmiausia jis yra pirmas tokis vietovių įvairumo atžvilgiu. Nors Torontui, kaip didžiausiai kolonijai, priklauso apie pusė kandidatų, tačiau gana pakankamas jų skaičius tenka ir kitoms vietovėms. Yra čia veikėjų ir iš mūsų judriojo Hamiltono, iš senos kolonijos, ypač gerai pasirodžiusios pasaulinės parodos proga — Montrealio ir kitur.

Su ypatingu dėmesiu sutinkame kandidatus iš mažesniųjų kolonijų: St. Catharines, tabako rajono ūkininkų, pramoningojo Windsoro. Pirmą kartą tarybos kandidatų sąrašuose matome asmenis iš toloko Sudburio, iš Kalgario, esančio nuo Toronto už 2000 mylių. Tai padaro mūsų kandidatų sąrašą beveik "nuo jūrų iki jūrų", nuo vandenyno iki vandenyno.

Įdomi sąrašo analizė ir amžiaus atžvilgiu. Senųjų mūsų visuomenės veikėjų (virš 50 metų) eilė nebevyrauja. Jų yra 24 iš 49. Pačių jauniausiųjų (21-30 metų) tik aštuoni, tačiau skaičius gana gražus, įrodantis, kad jaunimas, jau gimęs Kanadoje arba vaikystėje čia atvežtas, pasilieka ištikimas savo tautos kamienui. Sąrašas galėjo būti dar kiek gausesnis jaunimo atžvilgiu, jei ne nelemtasis likęs nepataisytas statuto paragrafas, reikalaujantis iš kandidato nemažiau 21 metų amžiaus. Dėl tos priežasties keletas labai entuziastingų jaunųjų kandidatų negalėjo šiuo tarpu į sąrašą patekti. Gražią sąrašo dalį sudaro vidurinioji karta. Jų čia yra 17 — daugiausia profesijonalų, pradėjusių mokslus dar Lietuvoje, bet užbaigusių jau Kanadoje.

Pagal statutą, sąrašuose neskelbiamas kandidatų visuomeninio lietuviško darbo stažas. Gaila, nes ir čia būtų įdomu pasižvalgyti. Iš vyresniosios ir viduriniosios kartos kandidatuoja du buvę krašto valdybos pirmininkai, visa dabartinė krašto valdyba, daugelis buvusių apylinkių pirmininkų, valdybų narių ir kitų lietuviškųjų organizacijų vadų bei veikėjų. Net ir daugumas pačių jaunųjų jau spėjo visuomeninėje veikloje pasireikšti — jaunimo sekcijoje, Jaunimo Metų darbuose, choruose, tautinių šokių grupėse, sporte. Kandidatų sąraše yra ir keli pagarbos verti senosios imigracijos atstovai.

Taigi, kandidatų turime daug. Visi geri ir nusipelnę būti išrenkami. Rinkėjui - balsuotojui teks atrinkti 30 iš 49. Bet jis tai padarys nesunkiai, nes beveik visi kandidatai yra daugiau ar mažiau žinomi visos Kanados mastu. Lieka tik palinkėti, kad tų balsuotojų būtų daug prie urnų tą mūsų lietuviškojo gyvenimo prestižo dieną — gegužės 12. **A. R.**

N. Pradėtosios Marijos seserys atlieka programą savo vienuolijos penkiasdešimtmečio proga Toronte
Nuotr. S. Dabkaus

KONKURSAS FOTO PUOSELĖTOJAMS

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVO SPALVOTŲ SKAIDRIŲ KONKURSO TAISYKLĖS

1. Konkurse dalyvauti kviečiami visi lietuviai fotografai, mėgėjai ir profesijonalai — gyvenantieji JAV ir kitur.

2. Konkurse yra keturios skaidrių grupės: a. gamtovaizdis, b. portretas, c.. abstraktas, d. eksperimentinės skaidrės.

3. Kiekvienas dalyvis visam konkursui gali pateikti nedaugiau kaip aštuonias savo fotografuotas skaidres. Galima dalyvauti ir su mažiau negu aštuoniom skaidrėm. Galima dalyvauti vienoje, keliose ar visose grupėse.

4. Skaidrės turi būti įdėtos į popierinius arba plastikinius rėmelius. Rėmelių dydis turi būti 2x2 coliai. Skaidės įdėtos tarp stiklų nebus priimtos.

5. Kiekviena skaidrė turi būti pažymėta tašku kairiame apatiniame kampe kaip ji normaliai žiūrima — be jokių aparatų.

6. Ant kiekvienos skaidrės rėmelių turi būti užrašyta dalyvio vardas, pavardė, adresas ir skaidrės pavadinimas.

7. Prie skaidrės pavadinimo ant rėmelių skliausteliuose turi būti pažymėta didžiaja raide prie kurios grupės ta skaidrė yra priskiriama: G — gamtovaizdžio grupė, P — portreto, A — abstrakto, E — eksperimentinė.

8. Dalyvavimo mokestis yra $2.00, nežiūrint kiek skaidrių yra pateikiama. Dalyviai, gyveną vietovėse, iš kur pinigų siuntimas yra suvaržytas, bus nuo mokesčio atleisti.

9. Skaidres ir mokestį siųsti šiuo adresu: Algirdas Grigaitis, LFA konkurso vedėjas, 2081 Plainfield Drive, Des Plaines, Illinois 60018, USA.

10. Gautos skaidrės bus saugojamos visomis esamomis išgalėmis, tačiau konkurso rengėjai nebus atsakingi už galimą skaidrių pažeidimą ar pametimą konkurso ar persiuntimo eigoje.

11. Gautos skaidrės Lietuvių Foto Archyvo bus peržiūrėtos ir priimtos į konkursą arba atmestos. Jei visos skaidrės vieno fotografo bus atmestos, skaidrės bus tuojau grąžintos siuntėjui; registracijos mokestis nebus grąžintas.

12. Priimtos skaidrės bus pateiktos vertintojų komisijai, kuri jas premijuos. Vertintojų komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

13. Bus skiriamos trys (pirma, antra ir trečia) premijos kiekvienai grupei ir taip pat bus premijuota viena skaidrė kaip "geriausia konkurso skaidrė".

12. Visos į konkursą priimtos skaidrės bus viešai parodytos publikai. Šios parodos metu bus įteiktos premijos.

15. Skaidrės bus priimamos iki š. m. rugsėjo 15-tos dienos.

16. Konkursui užsibaigus visos skaidrės bus grąžintos siuntėjams.

Infliacijos pavojus Kanadai dar nėra praėjęs, nors tas reikalas dabar viešai nebeiškyla. Yra sudaryta speciali komisija, susidedanti iš prekybininkų, unijos atstovų ir akademikų-ekonomistų. Pagrindinis tos komisijos uždavinys yra studijuoti kylančius atlyginimus ir kainas. Karo metu buvo bandyta algas ir prekių kainas užšaldyti, t.y. kontroliuoti. Tas sunkiai sekėsi, gi dabar, taikos metu, tai būtų beveik neįmanoma.

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SOVIETINĖ SANTUOKA

Balandžio 13 d. "Tiesa" paskelbė sovietinių santuokos ir šeimos įstatymų pagrindų projektą, pagal kurį svarbiausia šeimos pareiga yra "komunistiškai auklėti augančiąją kartą, vystyti fizines ir dvasines jos jėgas". Bendrųjų nuostatų 6 str. rašoma: "Pripažįstama tiktai civilinė santuoka. Religinės santuokos apeigos, kaip ir kitos religinės apeigos, neturi teisinės reikšmės." Išimtis daroma Sovietų Sąjungos okupuotiems kraštams, jų tarpe ir Lietuvai: "Ši taisyklė netaikoma gimimo, santuokos sudarymo, santuokos nutraukimo ir mirties religinėms apeigoms, atliktoms iki tarybinių civilinės metrikacijos organų sukūrimo arba atkūrimo, ir joms patvirtinti gautiems dokumentams." Norintys tuoktis mėnesį prieš santuokos sudarymo datą turi paduoti pareiškimą civilinės metrikacijos biurui. Pavardės klausimas sprendžiamas abipusiu susitarimu: "Sudarydami santuoką, sutuoktiniai savo noru pasirenka vieno iš sutuoktinių pavardę kaip jų bendrą pavardę arba kiekvienas iš sutuoktinių pasilieka ikisantuokinę pavardę, ar gali prijungti prie savo pavardės antrojo sutuoktinio pavardę." Amžių saisto 10 str.: "Santuokinis amžius nustatomas 18 metų. Sąjunginių respublikų įstatymai gali numatyti santuokinio amžiaus sumažinimą, bet nedaugiau kaip dvejais metais." Tėvai įpareigojami rūpintis vaikais, vaikai — išlaikyti tėvus. Santuokos užbaigimui skiriamas 14 str.: "Santuoka pasibaigia, vienam iš sutuoktinių mirus arba teismine tvarka paskelbus jį mirusiu." Paskelbimas mirusiu, atrodo, gali būti pritaikytas į užsienį pasitraukusiems, Lietuvoje palikusiems antrąsias puses. Šiaipjau ištuoka gali būti duodama pagal vieno ar abiejų sutuoktinių pareiškimą, jeigu jie negali sugyventi ir išsaugoti šeimos. Ištuokos bylas sprendžia rajonų ar miestų liaudies teismai.

JUOKAS PRO AŠARAS

Balandžio 1, melagių dienos, proga "štukavoti" mėgino "Tiesa" su Trakų ežere aptiktu delfinu, "Literatūra ir Menas" pasišaipė iš Vilniaus operos ir baleto naujųjų teatro rūmų statybos, bet didžiausią skauduli visdėlto užgriebė humoristinė "Šluota", priminusi tai, ką kiti laikraščiai jau buvo spėję užmiršti: "Baškirijoje iš naujo gręžinio išsiveržęs naftos fontanas išmetė kartu visai nežinomą žuvų rūšį. Pasirodo, kad ši žuvis (Blicca cefalus) sėkmingai vystosi ir dauginasi tiesiog naftos produktuose. Šiuo gamtos fenomenu labai susidomėjo ir mūsų respublikos mokslininkai. Dar prieš pastatant Jurbarko naftos perdirbimo įmonę, mūsų ichtiologai įleis į Nemuną ir Krokų įlanką Kuršių mariose 100.000.000 vienetų šios žuvies mailiaus. Taigi mūsų žvejams profesionalams ir mėgėjams atsiveria labai gražios perspektyvos. Ši žuvis užaugs iki 13 kg svorio. Geriausiai ji kibs ant pakulų, suvilgytų atidirbtu mazutu."

R. MIZAROS KONKURSAS

Alytaus rajono laikraštis "Komunistinis Rytojus" paskelbė JAV mirusio komunisto Rojaus Mizaros vardo konkursą prozos ir poezijos kūriniams. Iš Dzūkijos kilę rašytojai ir žurnalistai iki lapkričio 1 d. raginami siųsti publicistinius straipsnius, apybraižas, pamfletus ir eilėraščius. Už juos jiems žadama: I premija — 200 rb., dvi antrosios — po 150 rb., dvi trečiosios — po 75 rb. ir dvi paskatinamosios — po 25 rb.

PARODŲ RŪMAI

Spalio sovietinės revoliucijos penkiasdešimtmečiui pernai paskubomis buvo pastatyti parodų rūmai Vilniuje. Statybininkų garbei balandžio 20 d. rašinį "Literatūros ir Meno" puslapiuose paskyrė šio savaitraščio vyr. red. pavaduotojas D. Šniukas, atskleisdamas skubaus darbo tragediją: "Pikti liežuviai kalba, kad, kai buvo pasirašytas Parodų rūmų priėmimo aktas, kažkuris statybininkas sušukęs: — O dabar — nors tvanas. — Žodžiai buvo pranašiški... Stogas bėne dvidešimtyje vietų prakiuro. Po kiekvieno sniego tirpimo ar lietaus didžiojoje salėje susidaro klanai, tenka nuolat budėti, kad nenenukentėtų meno kūriniai, po lašais kišti gėlių vazonus..." Darbus atlikusio statybos tresto nr. 1 vadovai kaltės neprisiima: "Varva stogas? Nemokėjot eksploatuoti!" D. Šniukas juos klausia: "Kaip eksploatuoti stogą? Baidyti žvirblius ir balandžius? Uždengti jį brezentu ar gaubtą viršum jo pastatyti?" Vadovai teisinasi: "Neveikė stogo šildymo sistema. Nevalėte nuo stogo sniego." Ir šį jų argumentą sugriauna taiklì D. Šniuko pastaba: "Še tau, kad nori! Juk pačiam trestui aišku, kad vanduo varvėjo, vos pasirašius valstybinės komisijos aktą, kai sniego dar nė kvapo nebuvo. Kad stogo šildymas numatytas ne varvėjimui pro lubas sulaikyti, o sniegui pašalinti didelių pūgų metu. O žiemą todėl ir nevarvėjo, kad ši šildymo sistema neveikė, priešingu atveju nutirpdytas sniegas būtų subėgęs į salę... Ir, aišku, ši sistema niekad nespės džiovinti lietaus. Tai jau fantastikos sritis..."

ŠIRDIES VOŽTUVAI

Šiame skyriuje jau buvo rašyta apie Vilniaus klinikinėje ligoninėje prof. Alg. Marcinkevičiaus atliktą sukalkėjusio širdies vožtuvo pakeitimą dirbtiniu rokiškietei M. Grigalavičienei. Apie antrą šios srities operaciją prof. Alg. Marcinkevičius padarė pareiškimą "Komjaunimo Tiesoje" balandžio 20 d.: "Dirbtinį širdies vožtuvą persodinome trisdešimtmetei baltarusei, Ašmenos rajono gyventojai K. Čižik, sirgusiai reumatine širdies yda. Operacijos metu, kuri trukdo 4,5 valandos, man asistavo gydytojai D. Kavoliūnas, G. Uždavinys, medicinos mokslų kandidatas V. Sirvidys... Iš viso operacijoje dalyvavo daugiau kaip 20 žmonių, tame skaičiuje ir technikai, inžinieriai. Operuojant širdis neplakė 1 valandą 15 minučių. Buvo įjungtas dirbtinis kraujo apytakos aparatas. Kraujas organizme cirkuliavo, aplenkdamas širdį. Širdis, kuri operuojant buvo atšaldyta, dabar dirba normaliai, ligonės savijauta — gera. Tarp kitko, gerai jaučiasi ir Rokiškio rajono L. Giros kolūkio kolūkietė M. Grigalavičienė, kuriai ne taip seniai pirmajai Lietuvoje buvome atlikę tokio pobūdžio operaciją. O šiomis dienomis dirbtinį širdies vožtuvą numatome persodinti trečiajam žmogui — vienam Panevėžio inžinieriui..." Paklaustas koresp. A. Čaikovskio apie širdies perkėlimo galimybes Vilniuje, prof. Alg. Marcinkevičius atsakė: "Šioje srityje mūsų medikai daug eksperimentuoja. Ir, galima sakyti, kad techniškoji pusė išspręsta. Tačiau imunologinė tyrimo stadija dar netoli pažengė. Stokojame specialistų. Bet, aišku, perspektyvos didelės. Mūsų medicina įgauna vis gausesnę patirtį. Ateityje ji išspręs ir šią problemą. Tačiau kada ateis ši diena, tiksliai atsakyti sunku."

GEOLOGIJOS ŽEMĖLAPIS

Lietuvos geologai sudarė patikslintą Pabaltijo geologijos žemėlapį, papildydami naujais duomenimis 1937 m. prof. J. Dalinkevičiaus atliktą darbą. Jų teigimu, Lietuvoje yra dideli kiekiai naftos, tik reikia surasti būdus jai eksploatuoti. Pietryčių Baltijos jūros dugne esama daug vertingų mineralų, turinčių retųjų elementų.

V. Kst.

Niagaros pusiasalis

RENGIAMASI DIDELEI ŠVENTEI. Balandžio 27 d. įvyko St. Catharines lietuvių parapijiečių posėdis pasitarti, kokiu būdu lietuviška parapija galėtų pagerbti šiuos Lietuvos jubilėjinius metus. Nutarta birželio 22 d. rengti didelio masto parapijos parengimą, įtraukiant į jį ir Jonines, kurias paprastai rengia skautai. Skautų vadovybė ir skautų rėmėjai, kurių klebonas yra dvasios vadovas, gražiai susitarė ir mielai perleido parapijai, kuri yra daug pajėgesnė surengti didesnį parengimą su iškilmingesne programa. Skautams atiduota loterija, kurios pelnas visada didelis ir tikras. Niagaros pusiasalio jaunimas džiaugiasi pasilinksminimu ir pelnu. Meninei programai išpildyti nutarta šiais metais pakviesti Čikagos "Grandies" ansamblį, spėjusį labai gražiai užsirekomenduoti Amerikos lietuvių visuomenėje. Šis parengimas įvyks šeštadienį, o sekmadienį bus iškilmingos pamaldos ir žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo atidengimas ir pašventinimas. Paminklas suprojektuotas architekto dr. Kulpavičiaus, įjungiant jau esančią Tėvų pranciškonų sodelyje lietuviško stiliaus cementinę koplytėlę. Paminklo statybą prižiūrės S. Šetkus, einąs vietiniame fabrike statybos inžinieriaus pareigas. Į šventę bus pakviesti lietuviškos visuomenės atstovai. Šis gražus ir didelis tautinis darbas, visų posėdžio dalyvių pageidavimu, vyks visų Niagaros pusiasalio lietuvių vieningumo bei solidarumo dvasioje. Neseniai čia įvykę kaikurie visuomeninio darbo nesklandumai siūlomi nuoširdžiai pamiršti. Jau dabar dedama pastangų įtraukti į šį gražų darbą visus lietuvius. Posėdžiui pirmininkavo kun. B. Mikalauskas, kuris tuo pat metu pranešė numatytą konkursą, kuriame gali dalyvauti visi Niagaros pusiasalio lietuviai gimnazistai. Bus duota tema iš Lietuvos istorijos, daugiausia liečiant Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Skiriamos trys premijos 75, 50 ir 25 doleriai. Norintieji dalyvauti prašomi pranešti klebonui iki gegužės 20 d. Smulkesnių žinių bus sutėikta vėliau.

Koresp.

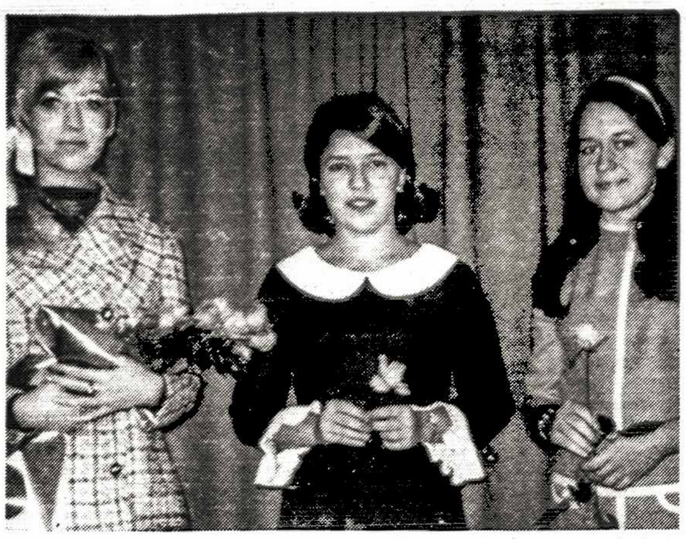

1967 metais pasižymėjusios Londono, Ontario, lietuvaitės moksle ir veikloje. Iš kairės: M. Daniliūnaitė, L. Petrašiūnaitė ir R. Miškinytė

LONDON, ONT.

VISI Į BALTIEČIŲ DIENĄ
LONDONE GEGUŽĖS 11 D.
PENKIASDEŠIMTMEČIUI ATŽYMĖTI

PROGRAMĄ ATLIKS VIRŠ 200 DALYVIŲ!

LATVIŲ — ŽYMIEJI SOLISTAI, ESTŲ — POPULIARIOJI GIMNASTŲ GRUPĖ, — LIETUVIŲ — PIRMAUJANTYS MENO VIENETAI: "GYVATARAS", "VARPAS", "BALTIJA".

PRADŽIA 12 VAL. VIDURDIENĮ. PATARIAMA ATVYKTI 11.30 V. PRIE DUFFERIN IR WELLINGTON G-VIŲ KAMPO, KURIS YRA MIESTO CENTRE, PRIE VIKTORIJOS PARKO. ŠIAME RAJONE VISKAS IR VYKS. PLAČIAU — LONDONO KRONIKOJE. KVIEČIAME IR LAUKIAME —

Baltiečių Federacijos Londono skyrius

PIRMOJI BALTIEČIŲ DIENA jau čia pat — šeštadienį, gegužės 11 d.: 12 v. vidurdienį — pamaldos, dalyvaujant vysk. V. Brizgiui, šv. Petro bazilikoje, Richmond ir Dufferin; Mišių metu giedos "Varpo" choras iš Toronto; 1.30 v. p. p. vainiko padėjimas Wellington ir Dufferin; 2 v. p. p. banketas - pietūs, dalyvaujant fed. parlamento nariams, miesto burmistrui, konsulams ir kt., Centenial Hall, 550 Wellington; 5.30 v.p.p. didysis koncertas, dalyvaujant 200 programos dalyvių irgi Centennial! 8 v. v. šokių vakaras — Centennial. Sekmadienį nebus jokios programos. Bilietai prie įėjimo į Centennial Hall ir Beauty Salon, 579 Richmond. Dėl viso ko patariama pasiteirauti ir banketo bilietų, nors jų terminas — ligi geg. 1 d. J. Diefenbakeris dėl dabar paskelbtų rinkimų atvykti negalės, bet kalbės kitas fed. parlamento narys, o gal dar sumanys atvykti ir pats min. pirm. Trudeau. Visos suminėtos vietos, įskaitant bilietų pardavimo, yra miesto centre, prie Viktorijos parko, viena nuo kitos 1 — 2 blokų atstume. Patariame automobilius iš karto palikti Centennial apatiniame augšte — ten daug vietos; įvažiavimas iš Dufferin, vidury bloko. Viktorijos parką ir paminėta vietas lengva surasti. Iš 401 išsukti į Wellington Rd. ir važiuoti į šiaurės Londoną visą laiką ta pačia gatve. Pervažiuoti upės tiltą, pralįsti CNR tiltą, prayažiuoti Eaton's ir Hotel London ir tada pavažiuoti dar du bloku, pasukti į dešinę — į Dufferin St. — ir po pusės bloko sukti į kairę — į Centennial įvažiavimą. Plentu nr. 2 ir jo tęsiniu Dundas gatve vykstantiems pasiekti Hotel London ir tada Wellington gatve pavažiuoti į šiaurę paminėtus du blokus.

Tad malonėkite atvykti pas mus paviešėti, nes Londonas Jūsų laukia!

RINKIMAI į krašto tarybą vyks gegužės 12, sekmadienį, nuo 9 v. ryto ligi 9 val. vak. parapijos salėje. Juos vykdys sena tvarka apyl. valdyba. Dalyvavimo rinkimuose klausimu buvo įvairių nuomonių, bet dėl baltiečių dienos nebuvo įmanoma sukviesti visuotinio susirinkimo ir sužinoti daugumos nuomonę. D. E.

VANCOUVER, B.C.

AUKOTOJAI. Jungtiniam Finansų Komitetui, t.y. Lietuvos laisvinimo reikalams per Vasario 16 minėjimą vasario 19 d. aukojo $20: J. Macijauskas; $15: P. Vilenčikas; $10: M. Vilkas, V. Kulnys, J. Sakalauskas, J. Kartis, A. Kenstavičius; $5: A Smilgis, A. Stalionis, V. Stanulis, R. Beržinskaitė, L. Beržinskienė, L. Klimavičienė, J. Raudonis, A. Baronienė, A. Janušonis, M. Artimavičius, E. Mačiulaitis, J. Gulbinas, K. Vanagas, B. Vileita, A. Wileyto, K. Skrinskas; $3: A. Gulbinienė, J. Butkus, E. Gumbelis; $2.50: A. Sakalauskas, R. Šepetys; $2: Fr. Jukna, K. Skabeikienė, F. Skrinskas, B. Radzevičius, Pr. Valančius, P. Skučas, R. Dunda, H. Džefferey, J. Šmitas, A. Herman, W. Ašmonas, A. Kaulius; $1.50: A. Venckuvienė; $1: R. Kulnytė, O. Gumbelienė, P. Dainius. Iš viso suaukota 207 dolerių ir 50 ct., kurie pasiųsti drauge su aukotojų sąrašu Jungtinio Finansų Komiteto iždininkui Vladui Kazlauskui, 20 Brumell Ave., Toronto 9, Ont. Ta proga reiškiu padėka visiems geros valios aukotojams.

K. Skrinskas,
Tautos Fondo įgaliotinis

VAKARŲ KANADOS LIETUVIŲ DIENOS programa jau pradeda aiškėti. Meninę programą sutiko atlikti žymusis solistas St. Baras iš Čikagos. Taipgi sutiko atvykti vysk. V. Brizgys. Eina pasitarimai su Londono, Ont., "Baltijos" tautinių šokių grupe dėl atvykimo į mūsiškę Lietuvių Dieną. Visur didžiausia kliūtis — nuotolis ir lėšos. Visdėlto rengėjai tikisi visas kliūtis įveikti.

Kor.

EDMONTON, ALTA

PAGERBTI VEIKĖJAI. Balandžio 20 d. Lietuvių Namų salėje edmontoniečiai susirinko pagerbti Algirdo ir Marytės Dudaravičių. Visi mūsų apylinkės gyventojai jaučia, kad Algis yra ta centrinė ašis, apie kurią sukasi lietuviškas veikimas, todėl ir sutarė tą jausmą viešai pareikšti. Nuo pat atvykimo į Edmontoną 1952 m. A. Dudaravičius buvo K.L. Bendruomenės valdybos aktyvus narys ir beveik nuolatinis Lietuvių Namų direktorius. Jo kantrybė surasti, suprašyti ir suvežioti asmenis minėjimų programoms paruošti yra neišsemiama, o fizinis sugebėjimas namus tvarkyti bei remontuoti yra nepakeičiamas. Jis visad aktyviai dalyvavo pats ir kitus ragino prisidėti prie ABN (Antibolševikinis Tautų Blokas) suruoštų demonstracijų, suorganizavo sovietų atstovo, atsilankiusio Edmontone, piketavimą. Turėdamas gerą ryšį su radijo stočių ir televizijos žmonėmis pasistengė, kad minėti įvykiai būtų paskelbti ar parodyti Kanados visuomenei. Jo iniciatyva buvo suruoštas Edmontone besilankančiam buvusiam min. pirm. J. Diefenbaker priėmimas ir įteiktas protestas dėl Lietuvos okupavimo drauge su lietuvių kančią išreiškiančiu kryželiu-koplytėle. Jis surinko daug įtakingų miestą ir provinciją valdančių žmonių parašų po rezoliucija, kuri buvo įteikta Niujorke per Žygį į Jungtines Tautas 1965 m. lapkričio 13 d. — A. Dudaravičius yra baltiečių komiteto aktyvus vicepirmininkas. Estai, latviai ir lietuviai Edmontone gan glaudžiai bendradarbiauja — rengia šventes, turi bendrą chorą ir labai gražiai pravedė iškilmingą Kanados šimtmečio paminėjimą, kuriuo ir senieji ir jaunieji apylinkės gyventojai galėjo pasididžiuoti. Albertos provincijos centrinis šimtmečio komitetas atsiuntė baltiečiams labai gražų padėkos adresą, įvertindamas baltiečių įnašą provincijai. Be to, tas komitetas padengė didelę dalį išlaidų (berods $3.000), susijusių su minėtos šventės rengimu.

Kad Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardai būtų nuolat priminami Albertos gyventojams, šimtmečio proga provincijos archyvui buvo padovanoti visų trijų Pabaltijo valstybių tautiniai drabužiai. Jų įteikimas buvo plačiai aprašytas vietinėje spaudoje, o muzėjaus lankytojai galės juos nuolat matyti.

Besidarbuodamas savoje kolonijoje Algis niekad nepamiršo, kad reikia organizuoti Tautos Fondui rinkliavas. Ne tik pats su žmona įstojo į Kanados Lietuvių Fondą, bet ir tapo to Fondo įgaliotiniu. Iki šiol Edmontono mažoje apylinkėje yra surinkta $1250: 8 pilnai sumokėję ir 8 dalinai. Tai sudaro beveik 25% Edmontone gyvenančių šeimų. Parapijai priklausančios 40 šeimų. Iš viso yra 64 šeimos, įskaitant viengungius ir apylinkę.

Algis visados buvo iniciatorius ir rengėjas Vakarų Kanados Lietuvių Dienų, geriau ar silpniau pasisekusių — Edmontone, Calgary ar Olds surengtų. Ir dabar su entuziazmu rengiasi kelionėn į Vakarų Kanados lietuvių šventę ateinančią vasarą Vankuveryje.

Daug ir kitų stambesnių ir smulkesnių darbų buvo iškelta Marytės ir Algio pagerbimo vakarienėje pasakytose kalbose. Nors didžiųjų kolonijų veikėjai ir pranašauja mažųjų kolonijų išnykimą, bet jei turėsime tokių energingų asmenų, tai lietuviški pėdasakai pasiliks. Gaila, kad neseniai išleistoje knygoje "Lithuanians in Canada" mūsų darbštus edmontonietis visai nebuvo paminėtas.

Giliai man įstrigo pagerbimo vakarienės metu Algio kukliai pasakyti žodžiai: "Išvykau iš Lietuvos jaunas (18 m.) su gilia meile ir maloniausiais prisiminimais, bet be didesnio patyrimo gyvenime. Gal savo darbe padarau daug klaidų, todėl prašau, kad jūs visi, kurie turėjote progos Lietuvoje subręsti, ir augštuosius mokslus pasiekti, padėtumėte savo patarimais ir pamokymais mums bendrame darbe". — Nuoširdžiai linkime, kad Augščiausias leistų Algiui ir Marytei dar ilgus metus gyventi ir vadovauti mūsų bendruomenei.

F. K.

Edmontono Lietuvių Namai, kur vyksta vietos ir apylinkės lietuvių pamaldos, minėjimai ir kiti parengimai

HAMILTON, ONT

DAILĖS PARODA. Gegužės 12 d. nuo 9 v. ryto Jaunimo Centro salėje vyks dail. Vl. Stančikaitės meno paroda, turėjusi didelį pasisekimą Toronte. Dailininkė yra surengusi visą eilę parodų Vokietijoje, Sao Paulo mieste Brazilijoje, Čikagoje, Klevelande, Detroite ir kitur.

Apylinkės valdyba

2000 DOLERIŲ jau pasiuntė Jungtiniam Finansų Komitetui mūsų Tautos Fondo skyrius. Šis pirmasis įnašas turi padidėti, nes dar nėra praėję nė pusė jubilėjinių Laisvės Kovos Metų. Ligi šiol pirmojo pusmečio čekiai niekad neviršydavo $500. Šiemet įnašas keturgubai padidėjęs. Ir tai yra nuopelnas darbščių valdybos žmonių, kurie sugebėjo suruošti pelningus vakarus ir dabar jau baigia metinę rinkliavą po namus. Neatsirado nė vieno, kuris pats būtų pasiūlęs kad ir mažytę auką. Kiekvienas doleris turėjo būti išprašytas, išjieškotas, labai dažnai dėlto išklausant dar ir visokiausių priekaištų. Nors dar yra laiko kiekvienam atiduoti savo tautinę duoklę, bet ir čia būkime pirmieji, o ne paskutinieji. Gal yra tokių, kurie nebuvo įtraukti į Tautos Fondo sąrašus ir tokių, kurių nebuvo galima surasti? Tegu kiekvienas parodo savo sąžiningą tautinį susipratimą ir savo auka prisideda prie kitų geros valios lietuvių. Savo įnašus galima įrašyti Tautos F. sąskaitoj "Talkoje" ar įteikti betkuriam valdybos nariui, kurie nešiosis visus metus prie savęs pakvitavimų knygutę. T. F. ir šį rudenį rengs savo tradicinį priešadventinį subatvakarį - šokius. lapkričio 30 d. K. M.

PADĖKA

Už stropų gydymą nuoširdžiai dėkoju dr. O. Valaitienei, dr. J. Seime. Nuoširdžiausia padėka mane dažnai lankiusiam mons. dr. J. Tadarauskui, katalikių moterų draugijai, P. Babinienei, dukroms, žentams, anūkei, anūkams ir proanūkiams. Taip pat labai ačiū: p. p. Mickiams (Ročestery), Rimkams, Beržaitienei, Jusienei, Lukošienei, Dervaitienei, Tribinevičienei, Šiulienei, Ulbinienei, Enskaitienei, Vainauskienei.

Dar kartą visiems tariu nuoširdų ačiū —

Antanina Rudzinskienė

DR. V. D. KVEDARAS
Dantistas
460 MAIN ST. E.
Hamilton, Ont.
Telefonas 529-4911

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

"LITUANUS" FONDACIJA, atsakinga už "Lithuanus" žuranalo laidimą, pakeitė sudėtį. Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdyba savo posėdyje 1968 m. kovo 12 d. pakvietė penkis naujus narius ir paskyrė Fondacijos pirmininką. Laikotarpiui iki 1969 m. sausio 1 d. pakviesti — Kęstutis Keblys ir Leonas Sabaliūnas; iki 1970 m. sausio 1 d. — Algimantas Astašaitis, Vytautas Vygantas ir Algis Zaparackas, tapęs naujuoju Fondacijos pirmininku. Savo terminą tebetęsia Mykolas Drunga (iki 1969 m. sausio 1 d.) ir studentų centro valdybos pirmininkas.

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJOS šimtmečio monografijai trūksta duomenų apie buvusius mokinius 1867—1917 m. laikotarpyje. Į šį skyrių jau įtraukti visi tie, kuriuos paminėjo Lietuvių Enciklopedija, bet rinkinys toli gražu nėra pilnas. Monografijos redaktoriai prašo tautiečius suteikti papildomų žinių su trumpais biografiniais duomenimis apie jiems žinomus minėto laikotarpio mokinius Marijampolės gimnazijoje. Medžiagą siųsti V. Žemaičiui, 1739 S. Halsted St., Chicago, Illinois 60608, USA.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. — Algirdas Augaitis, vicepirmininkai — Ramunė Jurkūnaitė, Gražina Grybaitė, Vytas Kasniūnas, jaun., Jonas Valkiūnas, sekr. — Dalia Barmutė ir ižd. — Petras Jokūbauskas. Sekantis ŠALS Sąjungos suvažiavimas įvyks š.m. lapkričio 28-30 d.d. Čikagoje. Naujasis pirm. Alg. Augaitis "Drauge" paskelbtame pasikalbėjime svarbiausiu uždaviniu laiko veiklos atgaivinimą ir žurnalo "Lituanus" reikalus. Iš "Lituanus" fondacijos pirmininko pareigų pasitraukė Valdas Adamkavičius, paskelbęs savo kandidatūrą respublikininkų sąraše į sanitarinio distrikto tarnybą. Pasibaigusi yra ir kaikurių kitų direktorių kadencija. Artimiausius uždavinius Š. A. L. Studentų Sąjungos pirm. Alg. Augaitis nušvietė šiais žodžiais: "Surasti redaktorius ir sudaryti fondacijos dirketorių tarybą bei kitus organus. Reikia pasidžiaugti, kad redaktorių kolektyvas jau pradėtas sudaryti ir greitai pajudės visas kitas reikalas su "Lituanus" žurnalo leidimu. Mums tenka kreiptis į visuomenę, kuri suprato "Lituanus" žurnalo leidimo svarbą ir jį rėmė, kad ir toliau neatsisakytų aukoti ir siųstų savo aukas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

MATULAIČIO POILSIO NAMAI Putname šventinami gegužės 19 d. Iškilmių tvarka: 11.30 v.r. — Mišios seserų vienuolyno koplyčioje, o po jų užkandis vienuolyno sodyboje, 2 v.p.p. — šventinimo apeigos, 3.30 v.p.p. — vaišės. Iškilmėse dalyvaus Connecticut valstijos gubernatorius John Dempsey ir vysk. Vincent J. Hines, kuris sutiko atlikti šios senelių prieglaudos šventinimo apeigas. Seselės planuoja naująjį pastatą papuošti lietuvių dailininkų kūriniais, kad jis taptų savotiška lietuvių meno galerija. Savo kūrinius jau pažadėjo dailininkai: A. Varnas, seselė Mercedes, J. Paukštienė, Br. Jameikienė, J. Pautienius, J. Petrikonis, B. Murinas, P. Kaupas, J. Daugvila, J. Tričys, M. Ambrozaitienė, O. Baužienė, G. Žumbakienė, P. Aleksa, Z. Sodeikienė, A. Labokienė, B. Bulotaitė ir A. Bičiūnas. Tikimasi sulaukti ir kitų lietuvių dailininkų teigiamo atsakymo.

Vokietija

LK KŪRĖJŲ SAVANORIŲ VETERANŲ SĄJUNGOS Vokietijos skyriaus valdyba nori suorganizuoti Vokietijoje palaidotų nepriklausomybės kovų dalyvių — savanorių, karių, partizanų ir šaulių — kapų priežiūrą. Bendruomenės apylinkių valdybos ar apie juos žinantieji prašomi pranešti pavardę ir vardą, gimimo bei mirimo vietas ir datas, kuriais nepriklausomybės kovų metais (1919-21) tarnavo kariuomenėje, kokiose kapinėse palaidotas ir koks yra kapo registracijos numeris, kuriam laikui nupirkta kapo vieta, kas prižiūri kapą, kur gyvena artimieji, kad iš jų būtų galima gauti daugiau žinių. Informacijas kiek galint greičiau prašoma siųsti J. Kriščiūnui, 65 Mainz, Frauenlobplatz 7, W. Germany. Kapų priežiūros reikalus numatoma sutvarkyti iki 1969 m. vasario 16 d. ir paskelbti Vokietijoje palaidotų nepriklausomybės kovų dalyvių sąrašą.

VOKIEČIŲ KALBA VLIKo leidžiamo biuletenio "Elta - Pressedienst" vasario numerį teko išleisti antra 600 egz. laida, nes pirmąją bematant išgraibstė vokiečiai žurnalistai. Pasisekimo priežastis — straipsnis apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmetį ir dokumentinis priedas "Vokiečiai Lietuvoj po 1945 metų", kuriam buvo panaudoti pačių vokiečių pasakojimai apie jų vargus pokario metais ir Lietuvoje surastą pagalbą nuo bado bei mirties šmėklos. Ši tema susilaukė didelio vokiečių žurnalistų, politikų ir visuomenininkų dėmesio.

STEPO VYKINTO INICIATYVA įsteigtas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos V. Vokietijos skyrius, kurin, be paties steigėjo, įstojo Algirdas Palavinskas, Ignas Šmigelskis, Valerija Čekauskienė, Jonas Čekauskas ir Žibutė Vykintaitė.

BALTIEČIŲ EVANGELIKŲ jaunimo suvažiavimą numatoma surengti š.m. spalio 31 — lapkričio 3 d.d. Annabergo pilyje.

Australija

LIETUVIŲ DIENOS šiemet rengiamos Adelaidėje. Dainų šventės reikalais rūpinsis V. Šimkus, dailės parodų — I. Pocienė, literatūros — P. Andriušis, teatro — P. Launikaitis, tautinių šokių — B. Lapšienė ir V. Straukus, foto parodos — V. Vosylius, sporto — S. Urnevičius, skautų — V. Neverauskas, jaunimo — G. Vasiliauskienė. Finansų sekcijos vadovas yra K. Pocius, informacijos — V. Radzevičius. LD prezidiumo pirmininku išrinktas J. Lapšys.

TRADICINĖ KAZIUKO MUGĖ Sidnėjaus Lietuvių Namuose visus tautiečius žavėjo savuoju įvairumu — laimės ratu, fantų loterija, skautų palapinėje keptais blynais, "linksmųjų brolių" sąmojum. Lankytojai turėjo progos įsigyti lietuviškų knygų, medžio drožinių, audinių, siuvinių, plokštelių, pasigrožėti sportininkų laimėtomis taurėmis, Lietuvos pinigų rinkiniu. Mugės metu lauko aikštėje vyko krepšinio rungtynės, o salėje varžėsi stalo tenisininkai ir šachmatininkai.

N. Zelandija

IŠ VISŲ PASAULIO KAMPŲ mūsų spaudą pasiekė pranešimai apie jubilėjines Vasario 16 iškilmes. Pasirodo, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečio nebuvo užmiršusi ir negausi lietuvių kolonija N. Zelandijos sostinėje Aucklande. Lietuviai čia buvo susirinkę salėn, papuošton Nepriklausomybės Akto kopija, dr. V. Kudirkos, dr. J. Basanavičiaus paveikslais ir gėlėmis. Paskaitą apie Lietuvos kovas bei aukas už laisvę skaitė A. Varkolis, angių kalba Lietuvos istorijos pagrindinius bruožus pateikė V. Procuta. Meninę programą atliko šiai progai sudarytas miniatiūrinis choras, pianistas V. Varkalis ir deklamatorė M. Kavaliauskienė. Minėjimas baigtas bendra vakariene, kurios metu skambėjo lietuviškų plokštelių muzika.

Kolumbija

MEDELLINO LIETUVIŲ ilgametis pirmininkas ir kapelionas kun. Mykolas Tamošiūnas atvyko į JAV per Miami, kur buvo porai valandų sustojęs ir aerodrome turėjo interview su žurnaliste Danute Wertalkiene. Atskrido į Čikagą; vėliau aplankys Klevelandą, Detroitą, Kanadą, Ročesterį, Niujorką ir t.t. Čikagoje sustojimo vieta — pas Leokadiją Tamošiūnienę — tel. 376-5871; adr. 4238 South Campbell, Chicago, Ill. 60632, USA.

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS įvyks rugpjūčio 18-25 d. Dalyvaus lietuvių didžiai gerbiamas kardinolas Antanas Samorė iš Romos, taip pat daug lietuvių dvasiškijos iš Šiaurės ir Pietų Amerikos. Prieš pat kongresą Medelline įvyks Lietuvių Diena su pamaldomis naujoje lietuvių koplyčioje ir menine programa, kurią atliks solistai iš JAV-ių.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v. p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

jaunimo aktualijos

Ko trūksta moksleivių veiklai?

Kovo 30 d. Tėvų pranciškonų patalpose Toronte įvyko Kanados moksleivių ateitininkų globėjų suvažiavimas, sušauktas MAŠ centro valdybos iniciatyva. Dalyvių tarpe buvo centro valdybos pirmininkas Rimas Laniauskas, dvasios vadas kun. G. Kijauskas, SJ, Kanados atstovas V. Kolyčius ir 30 globėjų iš Toronto, Hamiltono ir Montrealio.

Pranešimai

Po atidarymo maldos ir pristatymo Rimas Laniauskas supažindino su ć. v-bos veikla ir ateities planais. Daugiausia laiko ir pastangų pareikalauja stovyklos. Apie atskirų vietovių veiklą referavo ses. Loreta iš Montrealio, J. Pleinys iš Hamiltono ir V. Kolyčius iš Toronto. Šie pranešimai išryškino veiklą, kuri apima arti 300 organizuotų moksleivių. Iš pranešimų paaiškėjo, jog pasigendama artimesnių ryšių tarp globėjų. Taipgi buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad didelė dalis moksleivių nebepereina į studentus ateitininkus. Mažesnėse vietovėse trūksta sąlygų veikimui, o visose vietovėse trūksta tinkamai pasiruošusių vadovų. Pranešimus sekė diskusijos, kurios užėmė likusį suvažiavimo laiką.

Diskusijos

Jaunučių veiklos diskusijos pabrėžė reikalą konkrečių darbelių, žaidimų, kurie auklėtų vaikus. Vadovai dirba iš įsitikinimo ir pareigos, bet daugely atvejų patys jaučia stoką gairių ir pasiruošimo. Sesuo Ignė, Toronto globėja, iškėlė mintį suruošti vietovėse globėjų kursus, kurių programon įeitų: a. psichologinis pasiruošimas, b. sistemos pažinimas ir c. ideologijos įsisąmoninimas. Iniciatyvos ruošti tokius kursus imtųsi pati vietovė, o c. v-ba padėtų sukviesti prelegentus ar mokytojus.

Pertraukos metu Toronto ateitininkų moksleivių tėvų komitetas paruošė skanius pietus, kurių metu globėjai dalinosi įspūdžiais iš veiklos patirties. Po pertraukos tęsėsi diskusijos vyresniųjų moksleivių organizaciniais reikalais.

Programa

Be įvairių specifinių problemų vyresniųjų moksleivių veikloje, ypatingai pažymėtina programos problema. Joje pasigesta krypties ir konkretumo. Kursuose įgyta dvasia įkvėpia tik kelis, o jiem sunku nugalėti indiferentiškumą grįžus į savo vietoves. Įdomus siūlymas buvo gilintis į šeimyniškumo principą, pabrėžiant tėvų ir vaikų santykius.

Suvažiavimas baigėsi svarstymu einamųjų reikalų — stovyklos problemos ir "Ateities" bei c. v-bos piniginės padėties.

Sekmadienio rytą Toronto moksleiviai parodė gražų šeimyniškumo principo pavyzdį, suruošdami agapę-pusryčius po bendros Komunijos. Pusryčių metu keli moksleiviai skaitė trumpus referatus. Jų bendra tema buvo tėvų-vaikų santykiai.

Šis suvažiavimas, kaip ir visi idėjos draugų sambūriai, įžiebė didesnį norą dirbti, dar arčiau susipažinti su moksleiviais ir padėti jiems persiimti didžiąją idėją "Visa atnaujinti Kristuje".

Antanas Razgaitis

Vyresnieji, kodėl mus niekinate?

Šių dienų jaunimas nėra toks blogas kaip žmonės mano. Tikrai yra tokių, kurie vaikšto apžėlę, nešvarūs ir nebaigę mokslo, bet tai tik penkiolika procentų jaunimo.

Ši jaunimo dalis duoda kitiems blogą vardą. Apsirengę kaip "bomai", jie gyvena, valgo ir dainuoja kartu. Toronte didžiausia grupė jų yra Yorkvilleje, kurią laiko savo miestu. Visi šitie "hippies" prasidėjo Los Angeles, kur yra didžiausia jų grupė Šiaurės Amerikoje.

Yra tokių, kurie neišsiauklėję, negerbia tėvų, vagia, girtuokliauja ir paleistuvauja. Ši jaunimo dalis nėra didelė ir kiekvienais metais mažėja.

O kaip atrodo kiti aštuoniasdešimt penki procentai? Niekas apie juos negirdi. Televizija, radijas ir laikraščiai kalba tik apie negeruosius.

Labai daug jaunimo savo noru padeda ligoninėse, senelių ar vaikų prieglaudose. Kiti gerai mokosi ir daug nori pasiekti gyvenime. Daug jų dirba lietuviškose organizacijose ir ruošiasi užimti pavargusių vyresnių vietas bei išlaikyti lietuvybę.

Mes, jaunimas, norim būti geri, gerai sugyventi su savo tėvais ir visais kitais žmonėmis, bet kaip mes galim tai padaryti, kai senesni žmonės ant mūsų pyksta?

Mes dabar esame jauni, gal nesuprantam ir padarom klaidų, bet mes gyvenimą tik pradedame. Už kelių metų mes užimsim jūsų vietas. Kaip mes tai galėsim tinkamai padaryti, jeigu jūs mus niekinat?

Jeigu jūs apie mus bent kelis gerus žodžius pasakysit, mums bus daug maloniau ir mes žinosim, kad jūs mus įvertinate ir duodate daug galimybių pasireikšti.

Rūta Vaišvilaitė, Toronto

Jauna kylanti pianistė

Pirmaisiais naujųjų ateivių atvykimo į Kanadą metais, kai daug vietinių kanadiečių į mus žiūrėjo kaip į jų varžovus ir bijojo, kad paveršime jų darbus, augštas Kanados valdžios pareigūnas kažkuria proga pareiškė: "Jūs šių ateivių nebijokite, bet bijokite jų vaikų." Tai reiškia, kad mūsų jaunimas, kuris visuotinai veržiasi įvairiose srityse į mokslus, bus vietiniams kanadiečiams rimtas konkurentas. Taip ir įvyko: lietuvių jaunimo šiandien ir su žvake sunku rasti darbininkijos eilėse.

Šį kartą noriu iškelti hamiltoniečių Genutės ir Leono Klevų šeimą. Jie augina sūnų Rimą ir dukrą Margaritą, kuri šiuo metu mokosi Katedros gimnazijoj ir taip pat — muzikos pianino klasėje. Ji dar tik 16 metų, o jau baigė muzikos konservatoriją ir pradėjo siekti ARCT. Įvairiuose muzikos festivaliuose Margarita laimėjo 15 aukso, 3 sidabro, 2 bronzos medalius ir yra gavusi 3 stipendijas.

Margarita pianinu skambinti pradėjo būdama 6 metų. Pradžioje 4 metus mokėsi Vyt. Babecko, vėliau R. Bedford muzikos studijoj, kur ir konservatoriją baigė. Muzikos istorijos mokėsi pas Mr. Cook ir Mrs. Bedford, o harmonijos — pas prof. R. Bedford.

Margarita puikiai žinoma Hamiltono kanadiečių muzikos mylėtojų tarpe. Ją kvietė vargonuoti į St. Mary's bažnyčią, kur ją rekomendavo katalikų mokyklų tarybos muzikos direktorė. Ji jau prieš kelis metus padėjo sol. V. Verikaičiui Hamiltono Aušros Vartų bažnyčioje, akompanuodama per pamaldas jo vedamam vaikų chorui. Taipgi Margarita ir jos brolis Rimas yra plačiai pažįstami Hamiltono kanadiečiams iš jų koncertų, kuriuose jie kanadiškos visuomenės buvo šiltai priimti. Jie yra turėję keletą pasirodymų ir televizijoje.

Šių menišką sielą turinčių jaunuolių tėvai yra visų hamiltoniečių gerai pažįstami ir gerbiami Genutė Norkutė ir Leonas Klevai. Jų nuoširdus pasiaukojimas savo vaikams, besiveržiantiems į menines augštumas, yra pasigėrėtinas. **Sk. Št.**

Margarita Klevaitė, garsėjanti muzikė Hamiltone, Ontario
Nuotr. Alb. Juraičio

KLAUSIMAS: Ar galima nusirašyti svetimo autoriaus eilėraštį ir skelbti spaudoj kaip savo?

ATSAKYMAS: Negalima. Tai pasisavinimas svetimos kūrybos, vadinamas plagiatu.

RAŠO ATVYKUSI IŠ LIETUVOS

Koks dabar ten jaunimas?

Lietuvoje jaunimas nepasižymi kultūringumu. Ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. Jeigu sovietų valdomųjų kraštų propaguotojai skelbtų, keltų aikštėn savo jaunuolių, ypač paauglių nusikaltimus, tai už vagystes, chuliganizmą, girtuokliavimą sovietams neabejotinai tektų aukso medalis. Kas kaltas? Tėvai? Jaunimas? Tikrai ne. Lietuvoje vaikas, ypač mieste gyvenančių tėvų, kur abu tėvai turi dirbti, yra tėvų auklėjamas ir globojamas, kol tebėra motinos glėbyje. Patekęs į darželį, iš pat pirmųjų dienų susiduria su kitu pasauliu. Ten jam nuo pat pirmos dienos yra kalama, kaip ir suaugusiem, komunizmas, partija, revoliucija. Aiškinama, kad Dievo nėra, nuodėmės nėra. Jau kūdikystėje mokoma antireliginių dainelių bei eilėraščių.

"Mama, meluoji..."

Iš darželio patekę į mokyklas susiduria su dar stipresniu komunizmo auklėjimo metodu. Neretai pirmaklasis vaikas, parėjęs iš mokyklos, užklausia motiną: "Mama... Kodėl Tu man visada meluoji? Mums mokytoja šiandien sakė, kad nereikia klausyti mamos. Jei mama sako, kad Dievas yra, kad Dievas jus sutvėrė, kad Dievas nubaus už nusikaltimus, — meluoja. Jokio Dievo nėra. Žmogus atsirado iš beždžionės. Kai mama norės sekmadienį vestis į bažnyčią, sakykit: esu nesveikas, Dievo nėra, kunigai melagiai. Jei klausysite mokyklos nurodymų, būsite geri mokiniai ir Leninas jums bus dėkingas. Geriau eikite į biblioteką, parsineškite knygučių". Taip, knygučių. O tos knygutės, ypač ikimokyklinio amžiaus ir prad. mokyklų vaikams, pilnos propagandos. Nėra jokios pasakėlės, kur būtų gražiai aprašomas dorų vaikučių gyvenimas, mokoma būti gerais, klausyti tėvų. Daugiausia vaikučių knygutėse mirga antraštės: "Kaip dievas su šv. Petru vogti ėjo", "Kaip dievas valstiečio saulę panaikino", "Kaip dievas ir kunigas, įsilindę į velnio kailį, plėšė žmones" ir t.t. Jos baigiasi vienodai: "Matot, vaikučiai, kad apie senovėje išgalvotą dievą tėra tik paprastos pasakos." Spaliuko, pijonieriaus metų vaikai ne tik yra nuteikiami prieš religiją, jiems net draudžiama eiti į bažnyčią. Einantiems mažinamas elgesio bei drausmingumo pažymys. Jeigu mokytojas ar mokytoja nėra sovietinio raugo apkrėsti, tai pasako: daugiau taip nedaryti ir praleidžia tylomis. Bet yra ir tokių mokytojų, kurie, norėdami užsitarnauti partijos malonę, pastato vaiką prieš klasę ir išjuokia, nes jis pasiduoda motinai ar senelei nuvedamas į bažnyčią. Jam yra aiškinama, kad tai yra gėda, vaikiškumas ir pan. Vėliau, tapę komjaunuoliais, jau ne tik yra išjuokiami, bet ir grasinami. Ėjimas bažnyčion jiems yra nusikaltimas. Už tai išmetami iš komjaunimo. O tada nei mokytis, nei dirbti nebesi tinkamas, nes esi užsikrėtęs "antitarybine" epidemija. Tokiam vargas; išskyrus kolchozą, niekur nesi tinkamas. Bręsdamas, augdamas jaunuolis pradeda viską matyti savo akimis, suprasti savo protu. Tada pamato, kad ne tas yra juoda, kas juodinama, bet atvirkščiai. Tada jaunuolis ar jaunuolė atsiduria komunizmui priešingoje atmosferoje, nes jam yra aiškinama vienaip, o gyvenime jis mato kitaip.

Jaunimo vakarai

Išaugę iš vaikystės metų, jaunuoliai pradeda lankyti šokių bei pasilinksminimų vakarus. Ten vėl kokios temos bebūtų programa, visur varpas muša vienodai. Jei yra paskaita, tai antireliginė tema. Tas pats kaip vaikystėje — Dievo nėra, žmogus atsirado iš beždžionės. Niekur nėra tokios laisvės, kaip komunizmo pasaulyje. Niekur žmonės taip gerai negyvena, kaip Sovietų Sąjungoje. Užsienyje žmonės miršta badu. Užsienyje maisto gaminiai yra tiek brangūs, kad darbininkas negali nusipirkti nei pieno, nei mėsos. Amerikoje maisto gaminius nuolat dirbtinai brangina ir verčia į vandenyną, nes niekas dėl brangumo jų neįperka. Žinoma, protaujančiam jaunuoliui visa tai ne tik neįdomu, bet ir koktu klausytis. Todėl dažniausiai, jei išeina iš salės ir, paėmęs "skaidriosios" ant drąsos, stengiasi sutrumpinti programos eigą. O kai girtas, išvengia antitarybiškumo. Už girtuoklystę — mažesnė bausmė. Taip nuo girtuoklystės pereina prie vagystės, nes degtinė kainuoja. Todėl Palangos kurortininkams vasarą yra vargas: nusirengia, įbrenda į jūrą, pasimaudo, pasigėri jūra, o sugrįžęs neberanda drabužių. Tada šlapiom glaudėm traukia į miestą, į parduotuvę pirkti drabužių. Todėl Lietuvoje visur turi būti atsargus: traukinyje, parduotuvėje, gatvėje ir net namuose. Jaunuoliai vogti išmoksta ne tiktai iš knygų arba mokykloje, bet ir iš tėvų. Tėvai dažniausiai vakare aptaria, kiek pasisekė "nukombinuoti". Vaikai viską girdi. Pvz. tėvas "kombinuoja" iš fabriko, sandėlio, parduotuvės. Vaikas irgi. Jis "kombinuoti" dar negali, bet jau seka kas, kur laisviau padėta.

Pobūvių programos

Lankantis jaunimo pobūviuose, dažniausiai girdi sakant: geriau visiškai tų paskaitų nebūtų, nors šokti galėtum. Tikrai, darosi pikta klausantis paskaitų ar žiūrint vaidinimų. Pvz. jaunimo grupė mieste ar kaime, norėdama paįvairinti vakaro programą, negali vaidinti betkokio veikalo. Turi pirma gauti sutikimą partijos komitete. Būtinai turi būti veikalas prieš religiją arba revoliucine tema. Anot žemaičių, bulvienė ir bulvienė nusibosta. Taip ir čia. Yra lengvabūdžių, kurie pasiduoda komunizmo moralei, bet dabartiniu metu atsiranda vis daugiau jaunuolių, kurie viešai reiškia savo nuomonę. Daugiausia kyla bruzdesys augštosiose mokyklose, kur paskaitų metu studentai duoda dėstytojams smarkius atkirčius. Žinoma, dėstytojai liaupsina komunizmo "rojų", bet jeigu to nedarys, nebus dėstytojais.

Viename Žemaitijos kaime jaunimas pats paruošė programą pagal savo sugebėjimus (ir man teko dalyvauti), išrašė skelbimus, kad šeštadienį 8 val. įvyks vakaras su programa. Na, kolchozo komisarui iš anksto nepateikė peržiūrėti programos. Atėjus valandai, kada turėjo prasidėti vakaras, kolchozo komisaras atėjo, užkabino didžiulę spyną ant salės durų ir pagrasino: kas spyną išplėš, gaus dvejus metus belangės. Buvo žvyruotas kiemas. Šiaip taip jaunuoliai pakabino medyje mažą lemputę, kad šviestų, ir pradėjo šokius ant kiemo. Kolchozo komisaras, išgirdęs muziką ir paėmęs ant drąsos, atlėkė vaikyti ir iš kiemo. Bet čia susidūrė irgi su drąsiais. Keletas jaunuolių ištiesė komisaro rankas ir pririšo ilgą lentą. Taip komisaras išsvytavo namo. Žinoma, už tai keletui to kolchozo jaunuolių prisiėjo pusę mėnesio dirbti klochozo naudai, bet niekas nesigailėjo, nes po to kolchozo komisaras niekada nebeateidavo persekioti jaunimo šokių metu. Per Gavėnią jaunimas vengia šokti ir kelti šokius, bet partijos pareigūnai verčia: jeigu per Gavėnią nesuruošit antireliginio vaidinimo ir nešoksit, tai nešoksite ir po Gavėnios.

Jaunuolį verčia girtuokliauti, vogti, chuliganauti sovietinio pavergėjo pančiai, komunizmo dvilypė moralė. Komunizmas visaip stengiasi apraizgyti pavergtų valstybių žmones. Vis labiau ir labiau Lietuvoje reiškiasi viešumoje priešingumas komunizmui. Baigėsi žmonių kantrybė, niekas nebebijo grasinimų nei Sibiro.

Žemaitė

Pirmoji diena gimnazijoj

Naujais juodais batukais, ruda suknute, juodu žiurstuku, baltomis kojinaitėmis ir baltu kalnieriuku Danguolė, išlydėta mamytės, išėjo gimnazijon.

Ant šaligatvio vienur kitur telkšojo vandens klanai. Dangus, nors ir po lietaus, buvo pilkas ir atrodė, kad kiekvienu momentu vėl pradės lyti. Danguolei atrodė, kad ši diena visų gražiausia. Rankutėje laikydama naują portfelį, vikriai šokinėjo per balutes. Staiga apsidairė.

— Juk aš jau gimnazistė! Man jau nedera šokinėti kaip mažai mergaitei, — pusbalsiai pasakė ir išdidžiai, pakėlusi galvutę, lėtai žingsniavo gimnazijos link.

Gimnazijoje didžiausias klegesys. Vaikai bėgiojo iš vieno koridoriaus į kitą, o didesnieji, sustoję grupelėmis, dalinosi vasaros atostogų įspūdžiais. Danguolė nedrąsiai ėjo koridorium jieškodama savo klasės. Ant durų baltame popieriuje juoduoju tušu išrašyti kabojo užrašai: ketvirta A, trečia B, pagaliau pirma A.

Danguolė lengvai atsiduso ir, nedrąsiai pravėrusi duris, įžengė į klasę. Mokiniai jau varžėsi dėl geresnių vietų. Danguolė maloniai pasisveikino ir, atsiminus mamytės patarimą, kad auklėtoja nurodys vietas, atsisėdo į pirmą pasitaikiusį tuščią suolą. Pasidėjus portfelį, įsijungė į mergaičių būrį.

Pirmos trys pamokos praėjo kaip sapnas. Kiekvieną pamoką vis naujas mokytojas, nauji dalykai, visi taip malonūs. Po trečios pamokos suskamba skambutis — ilgoji pertrauka. Danguolė pasiima iš portfelio mamytės įdėtą 10 centų ir pasišokinėdama nuskuba prie kiosko.

— Prašau vieną riestainį ir stiklinę pieno, — mandagiai paprašė padėdama ant bufeto 10 centų. Staiga ji pajuto, kad kažkas paėmė už kasų. Keletą sekundžių stovėjo nejudėdama, paskui staiga atsisuko... direktorius!

— Tai ką, panele, ar jūs nematote reikalo į eilę stoti? Prašom eiti su manim!

Danguolė nesuprato, kas atsitiko, tik jautė, kaip kraujas subėgo į veidus, ir visa virpėdama nusekė paskui direktorių. Jis nuvedė ją prie pagrindinių gimnazijos durų, kur stovėjo didelis laikrodis.

— Pabaudai prašau čia stovėti atsisukus į gimnazijos sargą — 10 minučių.

Sargas žvilgterėjo į Danguolę, nusekė akimis nueinantį direktorių ir, palingavęs galvą, toliau valė durų rankenas.

Vaikštinėjančių koridorium gimnazistų juokas lyg peiliais varstė Danguolės širdelę. Palenkusi galvutę, bijojo net pažvelgti į praeinančius. Smilkiniuose kažkas daužėsi, o gerklėje darėsi taip kartu, kartu...

Nors ir labai stengėsi susivaldyti, bet pati nejuto, kaip kaip per skruostus nuriedėjo dvi didelės, kaip pupos, ašaros.

Sargas, valydamas durų rankenas, kartas nuo karto užmesdavo žvilgnį į stovinčią mergaitę. Pagaliau neiškentęs nuėjo į koridorių apsidairė ir priėjęs prie Danguolės, švelniai paglostė galvelę:

—Bėk!

Danguolė nedrąsiai kilstelėjo galvutę. Pamačiusi sargo meilias akis ir švelnią šypseną, greit nuskubėjo į savo klasę. Atsisėdus suole nebesusilaikė ir pravirko...

Skambutis — pertrauka pasibaigė. Draugės pradėjo rinktis į klasę ir viena kitą klausinėjo:

— Už ką?

Danguolė kukčiodama atsakė:

— Be eilės priėjau prie kiosko...

— Eilė? Kokia eilė? — teiravosi mergaitės ir, pamačiusios ateinančią mokytoją, spruko į savo suolus. Danguolė negirdėjo, ką mokytoja aiškino. Pro užverktas akis be paliovos slinko kioskas, direktorius, laikrodis, sargas...

Nors veideliai degė, bet kūnelis drebėjo lyg didžiausiame šaltyje.

Per paskutinę pamoką klasės auklėtoja ilgai kalbėjo apie gimnazijos tvarką, švarą, apsirengimą. Eidama pro Danguolę paglostė jos kasas ir tarė:

— Viena nepamirškite: mokytojai irig žmonės. Jie stengiasi kuo daugiau ir geriau savo žinių jums perteikti, bet ir jie kartais gali suklysti...

Danguolė pajuto, kad sunkumas nuslinko nuo širdelės, pasidarė taip lengva ir iš paraudusių akučių sklido vėl pilnas jaunystės džiaugsmas.

Genė Kažemėklienė

Toronto ateitininkų metinėje šventėje. Iš kairės: Ateitininkų Federacijos vadas prof. J. Pikūnas įteikia ženkliukus davusiems įžodį; stud. Laima Švėgždaitė bučiuoja ateitininkų vėliavą po įžodžio
Nuotr. S. Dabkaus

Studentai ir moksleiviai ateitininkai duoda įžodį metinėje šventėje Toronte
Nuotr. S. Dabkaus

Jaunimas Vokietijoj – kaip Amerikoj

K. BARONAS

Nedaug kas pasikeitė nuo mano apsilankymo Bavarijos sostinėj Miunchene prieš 5 mėnesius. Ir dabar pagrindinėje geležinkelio stotyje sutinkama tarptautinė publika — daugiausia italai. Matomas tas pats didelis judėjimas, kuris yra smarkiai suvaržytas dėl požeminio traukinio darbų. Tai dalis pasiruošimų 1972 m. olimpiniams žaidimams, kurie turėjo kainuoti 500 mil. DM., bet vakar ši suma išaugo jau iki 800 mil. DM. Nėra kalbos, kad pinigai eina iš mokesčių mokėtojų kišenių, tad ir girdisi gyventojų tarpe nusiskundimų, esą Miunchenui nevertėjo rengti šių žaidynių, nes turistai neapmoka visų išlaidų. Pokarinė V. Vokietija nori parodyti užsieniečiams, kokią pažangą yra ji padariusi besikeldama iš griuvėsių. Važinėdamas po Miuncheną, tik vienoj vietoj pastebėjau subombarduotą didelį pastatą, kuris pasirodo esąs buvusio Wehrmachto muzėjus. Bet naujoji karta nelabai domisi praeitimi — paprastai numoja ranka ir trumpai atsako — tai buvo Hitlerio laikais... Ir visai teisingai ji galvoja, nes šiandien Vakarų Vokietijos jaunimas gyvena neblogiau už Kanados ir JAV — važinėja automobiliais, motociklais, lanko įvairius naktinius klubus, savo kultūriniu gyvenimu augščiau stovi už Amerikos jaunimą. Tai pastebėjau iš aplankytų muzėjų ir matytos "Rigoletto" operos. Pernai matytas Verdi "Falstaff" nepadarė man didelio įspūdžio dėl savo silpno pastatymo — silpnų solistų. Bet šį kartą įspūdis buvo žymiai geresnis, nes solistai buvo stipresni, o techniškas pastatymas — tikrai puikus. Žiūrovų trečdalį sudarė jaunimas, kurį stebėjau pertraukos metu gyvai diskutuojant operos smulkmenas prie bufeto. Ten šalia pyragaičių, sumuštinių, kavos ir arbatos galima buvo gauti ir stipresnių gėrimų. Prie bufeto paprastai būna labai didelė spūstis, nes čia susitariama dažniausiai susitikti, pasidalinti įspūdžiais ar parodyti naujai nupirktas sukneles.

Kultūriniam gyvenimui Miunchene reiktų skirti daugelį puslapių. Paėmęs į rankas "Sueddeutsche Zeitung" dienraštį ir atvertęs kultūrinį puslapį, suskaičiavau 13 teatrų, tokį pat skaičių koncertų (penktadienį, balandžio 26 d.) ir bent 20 įvairių dailės parodų. Pasirenkama yra tai, kas žmogui arčiau širdies, nors bilietų kainos gana brangios.

Apgailestauju, kad negalėjau pasimatyti su Miuncheno studijuojančių lietuvių jaunimu, kuris susirinkdavo vienoj kavinėj. Pavasaris paveikė ir juos — mieliau išvažiuoja į gamtą, kuri labai graži, ypač netoli Alpių kalnų. Tačiau jau susitariau su Augsburge gyvenančiu dr. A. Rukša padaryti pasikalbėjimą "TŽ" skaitytojams apie kultūrinį lietuvių gyvenimą Europoj. Tad ir baigiu su nuoširdžiais sveikinimais iš Miuncheno visiems šio laikraščio skaitytojams.

Ateitininkų globėjai suvažiavime Toronte svarsto savo problemas. Viršuje iš kairės: sesuo Ignė, V. Kolyčius, V. Kizerskytė, G. Juozapavičiūtė. Apačioje: A. Puteris, L. Gustainytė, R. Urbonaitė, A. Juzukonis, V. Kizerskytė ir A. Bušinskaitė (aiškina)

Išmokti kitus suprasti

Kas yra jaunystė? Jaunystė yra laikotarpis tarp vaikystės ir subrendusio amžiaus. Poetai ir rašytojai vaizduoja jaunystę kaip be rūpesčių laiką: jaunuoliai tiktai vaikščioja po laukus, skina gėles ir dainuoja apie savo mylimąją...

Tai nėra teisybė! Jaunystėje reikia užaugti ir pradėti suprasti kitus žmones. Reikia daug problemų išspręsti, kol pagaliau pasieksi subrendimą. Per šį laikotarpį, man rodos, negalima būti savanaudžiu — reikia atidaryt savo širdį ir padėt visai žmonijai. Prieš padedant, reikia suprasti. Kaikurie žmonės yra nerviški ir visada pyksta. Tau atrodo, kad jie nenori tau padėti, ir nueini supykusi. Tai niekam nepadeda ir dar daugiau pablogina pasaulį. Prieš padedant, tokį žmogų reikia pirma suprasti, kodėl jisai yra nerviškas ir kodėl visada pyksta. Gal kai buvo jaunas, kas nors atsitiko, kad nervai pakriko. Kai supranti žmogų, tada gali jam padėti.

Sigita Dūdaitė

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

MOTINAI

Pirmą žodį ištariau — "mama",
Pirmą meilę Tavy pajutau,
Ak, brangi Tu, Motina mano,
Kaip išreikšti pagarbą tau?

Tau permažai gėlių pasauly,
Tau ir žodžių permažai randu.
Tu esi man gyvenimo saulė,
O aš — pumpuras tavo žiedų.

GRĮŽTA GANDRAI

Iš pietų vėjelis pučia,
Sprogsta medžių pumpurai,
Ploja rankomis vaikučiai —
Grįžta, grįžta jau gandrai!

Neša džiugią jie naujieną
Į gimtus namus,
Kad pavasaris šiandieną
Vieši jau pas mus.

Adelė Abromaitienė

Motulė paviliojo

Kartą gyveno motina ir du vaikai. Mergaitės vardas buvo Katriukė, o vaiko — Petriukas. Motina išėjo skalbti prie upės, bet paslydo ir prigėrė. Stripeikienė buvo kaimynė ir pasiėmė vaikus globoti. Ji jiems nieko gero nedarė ir vis barė. Vieną kartą Katriukė susirgo ir pradėjo klejoti. Jai rodėsi, kad mamytė atėjo pas ją. Kai pabudo ji sakė:

— Eisiu. Eisiu pas mamytę. Mamytė pasodino mane ant kelių ir paglostė. Ji buvo tokia graži.

Petriukas pradėjo raminti savo sesutę, ir ji užmigo.

Rytui auštant Petriukas išėjo galvijų išginti. Mergaitė pabudo ir sunkiai atsiduso; atsidarė langą ir klausėsi gražių pavasario balsų. Jai vis rodėsi, kad ten prie upės motulė jos laukė. Tyliai Katriukė išlipo pro langą ir nubėgo upės link.

— Motule, — sušuko Katriukė ir šoko į gelmes.

Petriukas, vakare nuo bandos parėjęs, nerado Katriukės ir graudžiai apsiverkė.

— Turbūt motulė paviliojo, bet kodėl mane paliko? — Petriuko širdelė neišlaikė — nubėgo prie upės ir pradingo gelmėse.

Į Stripeikienės namą trenkė perkūnas ir pradėjo degti. Stripeikienė pajuodo ir bėgo per laukus, kol krito žemėn negyva. Pagal Lazdynų Pelėdą —

Kristina Rovaitė

Pavasaris Lietuvoje

Žiema Lietuvoje yra ilga ir labai šalta. Būna labai daug sniego. Žmonės tiek daug neina į lauką — per šalta. Žiemos metu visi augalai nušąla, apmiršta, o pavasarį atgyja.

Pavasarį paukščiai iš šiltų kraštų grįžta į Lietuvą. Pirmi paukščiai varnėnai ir vyturėlis čiulba savo malonias giesmeles ir tai yra pirmas pavasario ženklas. Žmonės to pirmojo pavasario ženklo labai laukia. Išgirdę vyturėlį labai džiaugiasi.

Lietuvių mėgiamiausia gėlė rūta taip pat sužaliuoja pavasarį. Pražysta žibutės, purienos, pienės, saulutės. Ant medžių pumpurai pradeda skleistis ir visas ora pakvimpa maloniu pavasario kvapu. Viskas suželia, nes pavasarį oras pasidaro maloniai šiltas.

Ledas ant užšalusių upių ištirpsta. Vanduo pradeda bėgti, čiurlendamas per miškus ir laukus.

Lietuviai vaikučiai linksmai po laukus bėgioja, šokinėja ir žaidžia.

Lietuvoje viskas atgyja ir linksma pasidaro, kai pavasaris ateina.

Regina Krasauskaitė,
6c sk., Torontas

Pavasaris yra mano mėgiamiausias metų laikotarpis. Pavasarį visi paukščiai grįžta iš pietų. Medžiai pradeda žaliuoti ir gėlės pradeda žydėti. Sniegas tirpsta ir visur paukščiai čiulba. Štai kodėl man patinka pavasaris.

Audronė Dobytė,
6c sk., Torontas

Anglė pasakoja apie Vilnių

Į mūsų mokyklos klasę buvo atvykusi jauna anglė-kanadietė, kuri lankėsi Vilniuje. Ji parodė puikias nuotraukas bei daug ką papasakojo iš savo kelionių po Vilnių. Man daugiau patiko jos pasakojimas apie Lietuvą.

Man labai paliko atmintyje pasakojimas apie jaunas mūsų mergaites Lietuvoje, kaip jos šeštą valandą iš ryto atsikėlė, kad galėtų su kanadiete ir jos drauge pasikalbėti. Jos visos lanko mokytojų mokyklą. Šitos mergaitės atsinešė gražių šviežių kriaušių, jomis vaišino ir prašė vežtis į Kanadą, bet dėl svorio nebuvo įmanoma jas paimti. Tai parodo, koks didelis mūsų lietuvaičių Lietuvoje nuoširdumas.

Jinai dar rodė Vilniuje savo padarytas nuotraukas. Viena man labai patiko — tai Šv. Onos bažnyčia, kurią Prancūzijos Napoleonas yra aplankęs.

Krautuvės Vilniuje yra senoviškos, bet gražios. Tas jos apsilankymas ir papasakojimas apie Lietuvą man labai patiko. Aš norėčiau, kad kas nuvykęs į Lietuvą ir grįžęs į Kanadą vėl ateitų į mūsų lietuvišką mokyklą, papasakotų bei ką nors naujo parodytų.

Vida Bubelytė,
Torontas, 9 c skyr.

Ką daryčiau, jei gaučiau 1000 dolerių?

ATSAKO TORONTO MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS VII A SKYRIAUS MOKINIAI

Aš pirmiausia nusipirkčiau didelį namą gražiam rajone, paskui — drabužių. Aš nusipirkčiau arklį, daug šunų, kačių ir kitų gyvulėlių. Paskui norėčiau pirkti didelę mašiną. Tada lėktuvu nuskrisčiau į Lietuvą. Ten aš daug vaizdų nufotografuočiau, aplankyčiau visus gimines ir apdovanočiau visus. Paskui, kai grįžčiau, važiuočiau aplink pasaulį į kitas valstybes. Grįžus smagiai gyvenčiau savo gražiame name.

Audronė Dobytė

Važiuočiau į Lietuvą pamatyti savo tėvynės. Jei turėčiau daugiau pinigų, imčiau ir savo mamytę, nes ji ten gyveno. Ji norėtų važiuoti ir matyti Lietuvą dar vieną sykį. Mes važiuotume pamatyti visų miestų, plauktume Nemunu, Nerim ir kitom upėm. Mes norėtume pamatyti visuose miestuose dideles gimnazijas ir bažnyčias.

Lilė Klibingaitytė

Pirmiausiai važiuočiau į Lietuvą. Tenai pamatyčiau protėvių žemę, kur lietuviškumas kilo ir visa Europa pajuto jų stiprumą ir galybę. Tenai Mindaugas, Gediminas ir Vytautas augo. Tenai tėvelių žemė, kur abu gimė ir gyveno prieš karą. Ten yra dar daug įžymybių, kurias aplankyčiau. Pamatyčiau tą gražią žemę, tas girias, kur gyvena lietuviai ir kur per tiek amžių išsilaikė. Plaukiočiau Nemunu, Dubysa ir vaikščiočiau ant Šatrijos kalno. Rasčiau gintaro Baltijos jūroj ir vaikščiodama per miškus stebėčiau medžius ir žvėrelius. Visa tai pamačius, žinočiau iš tikrųjų, kuo lietuviai didžiuojasi.

Silvija Šarkaitė

Pirmiausia, kad visų pinigų neišleisčiau, nueičiau į banką ir dalį ten padėčiau. Paskui nuskrisčiau į Afriką ir truputį pabūčiau. Aš norėčiau važiuoti į Europą pamatyti Lietuvos, mano tėvų ir jų tėvų žemės. Vėl į Kanadą sugrįžus, aš pabaigčiau universitetą ir vėl važiuočiau į Lietuvą. Ten norėčiau pamatyti Vilnių, Kauną, Ukmergę, Uteną ir Kazlų Rūdą. Po to turėčiau sugrįžti namo ir būti vėl be pinigų.

Neris Žulytė

Auk didutis, būk greitutis...

Sesėle, aš noriu pasakyti paslaptį...

PASEK PASAKĖLĘ

Mamyte, pasek pasakėlę,
Mamyte, šukuok plaukelius,
Mamyte, nupirk gražią lėlę,
Meškiukui — tikrus ratelius.

Mamyte, aš noriu dar pieno,
Mamyte, bijau aš audros.
Mamytę šaukiu aš kasdieną —
Nuo ryto lyg saulės laidos.

Už vargą ir meilę didžiausią
Priimk šias kuklias gėleles.
Prašau Tau palaimos
Augščiausio,
Iškėlus augštai rankeles.

Adelė Abromaitienė

MANO SVAJONĖ — LIETUVA

Mano svajonė yra, kai užaugsiu ir įsigysiu gerą profesiją, nuvažiuoti į Lietuvą, mūsų tėvelių gimtąjį kraštą. Ten norėčiau pamatyti upelius, tekančius pro piliakalnius, išgirsti gražius ir malonius gegutės ir lakštingalos balsus.

Norėčiau pamatyti, kaip vasarą vaikučiai anksti iš ryto atsikėlę gano gyvulius. Sužinočiau, kaip mokyklos atrodo ir ar jose reikia nešioti uniformas.

Norėčiau pamatyti Vilnių, Lietuvos gražiąją sostinę. Ten gal man tektų pamatyti Gedimino pilį. Pamatyčiau Palangos krantus su švariu, baltu smėliu. Kai patekėtų mėnulis, sėdėčiau lauke ir klausyčiausi, kaip vilkai miškuose ir laukuose staugia. Žiūrėčiau į mažus žvėrelius, kaip jie naktimis bėgioja iš savo mažų namelių, jieškodami maisto. Gražu būtų atsikėlus iš ryto išgirsti gegutės balsą ir girdėti čiurlenantį upelį.

Malonu apie tai svajoti, bet dabar negalima laisvai nuvažiuoti į Lietuvą, po visą kraštą keliauti, nes jinai yra rusų pavergta.

Regina Krasauskaitė, Toronto

PASIILGOM

Vasarą, varnele miela,
Buvom tau mes negeri:
Mėgdžiojom mes tavo balsą,
Svaidėm akmeniu pikti...

Bet šiandien, kai tu pirmoji
Po žiemos vėl sugrįžai,
Kai virš dirvų vėl plasnoji,
Kai vėl kranksi sau ramiai,

Toks kranksenimas tas mielas
Po ilgos ilgos žiemos,
Rodos, joks atskridęs paukštis
Tavo balso neatstos!

V. Šmaižienė

SODO DRAUGAI

Čirpia žvirblis pritūpęs
ant vinies už lango —
Savo lizdelį po čerpe
ir patelę saugo.
Per sniegą švelniai
atmina takeliu katinukas,
Taks nekaltas,
aksominis kamuoliukas.
Po alyvom išdidžiai iškėlęs
galvą stypčioja fazanas,
Jo apikaklė — it laumės juosta
mirgantis fontanas.
Stypso triušio ilgos ausys
iš ražienų ant vagos —
Kas nugraužė medžių žievę?
Kas padarė tiek žalos?
Amsėdamas atlapnoja
juodmargis šuva —
Va, tik pėdsakai garuoja!
Kas čia buvo, a?

Aguona

Geografijos pamokoj

Susierzinęs mokytojas mokiniui:

— Silpniausiai išsivysčiusi teritorija pasaulyje yra po tavo kepure.

Atremontuota Prisikėlimo auditorija

Prieš keletą metų Toronto Prisikėlimo parapijos užsimota statyba kaikam kėlė abejonių, ar perdaug neslėgs skolos, kam iš viso reikalingos naujos statybos, turint bažnyčią ir erdvią salę su kavine. Šiandieną tos abejonės visai išnyko, matant, kad įrengtos tinkamos patalpos klebonijai su vienuolynu, būstinės jaunimui — skautams, ateitininkams, studentams, sportininkams, sparčiais žingsniais augančiam parapijos bankeliui bei kitoms religinėms - visuomeninėms organizacijoms, kurioms visada atviros durys savo veiklai plėsti. Kokie sunkumai anksčiau būdavo mūsų menininkams su parodų ruošimu, patys parodų ruošėjai galėtų pasakyti. Šiandieną mūsų menininkai savo kūrinių parodoms nemokamai naudojasi parapijos patalpomis. Tiesa, skolų našta parapiją slegia, bet parapijiečių duosnumo ir palankių kredito sąlygų dėka skola kasmet mažėja ir už keleto metų išnyks.

Šiais metais pagrindinai atnaujinta Prisikėlimo didžioji salė. Remonto reikalas jau senokai buvo jaučiamas, nes nuo didelio naudojimo jau ir scenos užuolaidos buvo išblukusios, suplyšusios, sienos bei lubos prašėsi naujo dažo, apšvietimas nevo pakankamas sporto bei bingo žaidimams. Užuot tvarkius po truputį, šį kartą apsispręsta ne tik trūkumus pašalinti, bet ir patalpas išdekoruoti. Po meniškai suplanuoto (archit. dr. A. Kulpavičiaus projektas) ir meistriškai atlikto darbo (medis — P. Imbraso ir dažymas — K. Abromaičio) salės vaizdas iš pagrindų pasikeitė ir prilygsta kitoms mieste esančioms pirmaklasėms salėms. Žinoma, kas gražu, negaunama veltui. Užtat bus pakelta nuomos kaina. Per keletą metų susidariusios remonto išlaidos amortizuosis.

Bs.

WINDSOR, ONT.

WINDSORO IR APYLINKĖS LIETUVIAI Vasario 15 minėjimo metu ir vėliau aukojo Lietuvos valstybės atstatymo penkiasdešimtmečio Jungtiniam Finansų Komitetui: $20: dr. V. Ablėnas, A. Krakauskas, V. Čerškus, vet. dr. Č. Kuras, dr. D. Naikauskienė, inž. S. Naikauskas; $15: Ant. Juškauskas; $10: Vyt. Čiuprinskas, E. Zatorskis, Z. Laurinavičius, V. Pundzius; $5: V. Kraniauskas, Pr. Kairys, J. Giedriūnas, F. Švabauskas, Z. L. Mockus, P. Januška, kun. D. Lengvinas, R. Dumčius, Pr. Dumčius, J. Sinkus, L. Barisas, J. Klimas, M. Šilinskas; $4: B. Balaišis; $3 V. Barisas, Alb. Tautkevičius, Z. Mistautas; $2: S. Taurinskas, P. Eidukas, Pr. Rudokas, A. Kozulis, Antanas Tautkevičius, E. Baltulis, B. Barisas, A. Rudokas, S. Kuncaitis; $1: D. Rimšienė. Iš viso suaukota $272. Visiems aukotojams nuoširdi Finansų Komiteto padėko. Aukų rinkėjai —

Pranas Dumčius ir Petras Januška

WELLAND, Ont.

RINKIMAI į krašto tarybą KLB Wellando apylinkėje — gegužės 12 d. Balsavimo būstinė — A. J. Kutkų namuose, 50 Dover Rd., Welland, Ont. Tel. 732-3185. Būstinė atidaryta nuo 9 v. ryto iki 9 val. vakaro. Prašome visus Wellando lietuvius į minėtą būstinę atsilankyti ir pabalsuoti už norimus kandidatus į krašto tarybą. **Apyl. rinkiminė komisija**

Delhi - Tillsonburg

JUNGTINIS TAUTINIŲ GRUPIŲ kepinių išpardavimas Vėžio Ligų Draugijos naudai įvyks gegužės 16 d. Tillsonburge, Avondale United Church salėje, Harvey St. Lietuvės kasmet turi savo kampelį ir išparduoda už 80-100 dol. kepinių. Tai, palyginti, daug iš mažo mūsų tautiečių skaičiaus. Kaip skaudu, kai šeimoje kas suserga ta baisia liga ir niekas negali padėti. Ši organizacija ir rūpinasi tokiais ligoniais. Neturint susisiekimo priemonių, ji nemokamai veža tyrimams, duoda tvarstomą medžiagą. Tai viena iš labiausiai remtinų organizacijų. Todėl maloniai prašome visus lietuvius paremti mūsų lietuvišką stalą kepiniais, sūriais, balandėliais — kas ką turės ar sugalvos. Iš anksto sakome ačiū! Avondale salė bus atdara nuo ryto 10 val. Ten prašome atnešti kepinius, o jei reiktų pasiimti, prašau skambinti iš vakaro: J. Augustine 842-8109 arba O. Šiurnienė 842-4892. Gyvenantieji Delhi prašomi atnešti pas E. Vindašienę.

Išpardavimo salėje yra kavos ir arbatos. Galima pasivaišinti įvairių tautų kepiniais bei jų įsigyti. **O. S.**

SĖKMINGAS, GAUSIAI LANKOMAS REKOLEKCIJAS šv. Kazimiero lietuvių parapijoj vedė iš Čikagos atvykęs žinomas religinėmis temomis rašytojas kun. Alf. Grauslys. Jo pranešimai ir konferencijos gerai paruošti, turiningi, gražiais rašytojų posakiais ir gyvenimo pavyzdžiais perpinti. Rekolekcijos pradėtos Kančios sekmadienį ir baigtos Palmių sekmadienį bendra agape.

MARGUČIŲ RITINĖJIMAS, Velykų bobutės atsilankymas, pavasario vaikų šventė įvyko per Atvelykį parapijos salėje, kur buvo ir margučių marginimo konkursas. Įdomią meninę programą atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai, paruošti mokytojų B. Vytienės ir St. Steigvilienės. Velykų bobutė, atvykusi iš tėvynės Lietuvos, buvo J. Žiogienė. Ji papasakojo apie savo kelionę ir dvi pasakas. Vaikai deklamavo, grojo pianinu ir akordeonu, giedojo giesmių ir dainų.

METINIS PARAPIJOS CHORO POBŪVIS įvyko bal. 28 d. Šv. Kazimiero parapijos klebonijoj. Dalyvavo choristai su savo artimaisiais. Padainuota daug dainų, pasakyta padėkos ir kitokių kalbų. Kun. dr. J. Gutauskas dėkojo visiems choristams už gražų giedojimą, vyr. choro vadovui kun. B. Pacevičiui už jo pasiaukojimą, atvykstant net iš Londono, choro seniūnui Vl. Miceikai už didelį rūpestį choro reikalais, choro dirigentui Karoliui Lukošiui už pravedimą visų giedojimų, vargoninin-kėms Daivai Ratavičiūtei ir Dainai Augaitytei. Nuoširdžiai paplota pobūvio šeimininkėms ponioms Vitkauskienei ir Vindašienei už skanias vaišes.

ZUIKIŲ BALIUS, suruoštas apylinkės medžiotojų draugijos, įvykęs bal. 27 d. Delhi lenkų salėje, pradėjo sėkmingai, sulaukęs nemažai žmonių. Zuikienos vaišės su gerais priedais buvo puikios. Apdainuota dzinguliukais medžiotojų džiaugsmai ir vargai.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS ir šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaiga — gegužės 12 d. Delhi savivaldybės salėje (Main ir Church gatvių kampas). Pradžia 5 v.p.p.

RITUTĖ AUGUSTINAVIČIŪTĖ, "Birutės" skaučių draugovės vadovė, puikiai kalbanti ir rašanti lietuviškai, pirmaujanti mokinė, šiais metais baigianti gimnaziją, balandžio 21 d. atšventė 18 m. sukaktį. Jos tėveliai Elė ir Albertas Augustinavičiai savo gražiame ūkyje ta proga jai iškėlė vaišes, kuriose dalyvavo jos draugės skautės ir jų tėveliai. Sukaktuvininkė gavo iš draugių gražiausių rožių puokštę ir kitokių dovanų.

REMONTUOJAMA KLEBONIJA: pertaisomas jos prieangis, įdedama nauja šildymo krosnis.

ESANT SAULĖTAM IR NEŠALTAM ORUI greitai auga tabako rasoda. Šiais metais gali tekti sodinti tabaką kiek anksčiau, negu kitais metais, nes daigai negali būti perdideli. Su ankstesniu tabako sodinimu rišasi nušalimo pavojus. **Kor.**

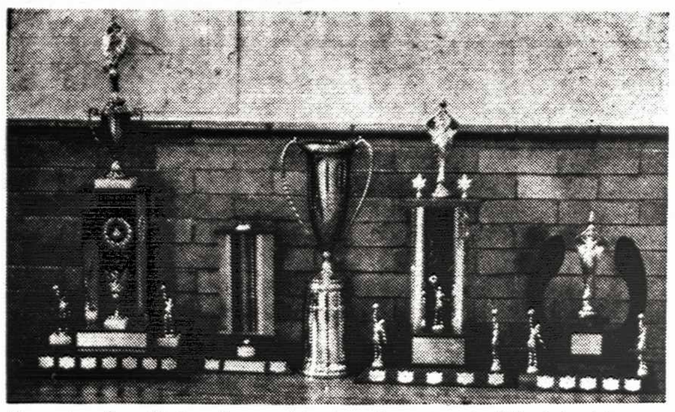

Kanados krepšinio pirmenybių Londone taurės iš kairės: Lietuvos penkiasdešimtmečiui atžymėti Londono organizacijų taurė, antra — nežinomo geradario, trečia Kultūros Fondo, ketvirta — pirmųjų Londone pirmenybių proga Daniliūnų, penkta — Kanados sporto apygardos. Visos — pereinamosios. Nuotrauka S. Kero

SPORTIŠKAS AČIŪ VISIEMS!

LONDON, ONT. Tebūna atleista, kad dėl susidėjusių aplinkybių tik dabar galime išreikšti padėką visiems savo geradariams. Laikomės principo: geriau vėliau, negu niekad.

Sportiškas dėkui visiems Kanados krepšinio pirmenybėse dalyvavusiems sportininkams ir jų vadovams už bendradarbiavimą. Nemažiau nuoširdus ačiū Londono ir apylinkių lietuviams, atėjusiems mums, mažos apylinkės jauniems sportininkams, į talką vykdant nelengvą Kanados krepšinio pirmenybių ir jų baliaus Centennial salėje uždavinį. Dėkojame visiems šioje mūsų šventėje dalyvavusiems, ypač atvykusiems iš tolimesnių vietų — Montrealio, Detroito, Windsoro, Sarnijos... ir nemažiau tiems, kurie savo darbu ar aukomis prisidėjo prie šio nemažo mūsų apylinkėje įvykio pasisekimo. Ypatingas sportuojančio jaunimo ačiū priklauso: dr. ir poniai A. Kaveckams, nupirkusiems vienai Londono komandai $112 vertės gražias uniformas; Londono organizacijoms, K. Sporto Apygardai ir p. Daniliūnams už padovanotas vertingas taures, P. D. Judickams už stambią auką, jaunimą nuolat remiančiam K. L. Katalikių Moterų Draugijos Londono skyriui už $50 auką ir narių aukas produktais ir visokeriopa pagalba, ypač nepailstančiajai G. Mačienei, kuri gal net savo sveikatos sąskaiton pašventė nepaprastai daug darbo ir paaukojo labai vertingus fantus baliaus loterijai, o abiem su p. Daniliūniene kartu — už praleistas darbo dienas, aukas produktais ir už visokeriopą kitą pagalbą. P. Valaičiams iš Mount Brydges už stambią auką produktais. Už aukas ir pagalbą: p.p. Gudelienei, Miškinienei ir jos dukroms, p.p. O. Švilpienei, Paulionienei, Eimantienei, sr., ir Narbutienei iš Rodney; taip pat — svečius globojusiems p.p. Paulioniams, Kuzmams (be to dar paaukojusiems $15), Aušrotams, Navickams, Petrašiūnams, Ramonams, Bliskiams ir kt.

Ačiū apylinkės valdybai, ypač jos pirmininkui Z. Paulioniui, už moralinę paramą ir nuoširdų londoniškių paraginimą dalyvauti šventėje. Didelis dėkui už vertingus fantus: kun. B. Pacevičiui, J. ir A. Butkams, A. R. Bartkams, P. D. Judickams, J. G. Petrauskams, Dragūnevičiams, Ramonams ir kt. Nuoširdus ačiū A. Pocienei ir B. Eimantienei už meniską salės išdekoravimą ir A. E. Pociui už vykusį susipažinimo baliaus pravedimą; solistei D. Švilpaitei, kun. B. Pacevičiui ir jo "Baltijos" chorui, muz. J. Petrauskui ir jo dvigubam kvartetui — už išpildytą programą; G. ir Edm. Petrauskams ir dr. R. Mitalui už sumanų karalaitės rinkimų suorganizavimą ir pravedimą; už sąžiningą tarnybą baliaus metu: sunkias pareigas turėjusiems L. Eimantui ir V. Gudeliui, o taip pat — S. Švilpai, sr., P. Jokšai, L. Bliskiui, S. Žulpai, Šiaučiūnienei, Stygienei, M. Švilpienei ir kt.; už transporto priemones — Br. Misiui; už pagalbą pirmenybėse: dr. R. Mitalui, S. Švilpai, jr., Z. Paulioniui, U. Bliskienei bei L. Bliskiui, O. Švilpienei, D. Jonynaitei, Bersėnui jr. ir kt.; už pagalbą informacijos ir bilietų platinimo srityje: Detroite — radijo valandėlės vedėjui S. Garliauskui ir V. Biliūnui, Windsore — P. Januškai ir kun. D. Lengvinui, Montrealyje — J. Butkui, Hamiltone — J. Pleiniui, Sarnijoje — F. Timukui ir B. Eimantienei, Delhi-Tillsonburg — kun. dr. J. Gutauskui, p. Garnelienei ir p. Augustinavičienei, Rodnėje — V. Ignaičiui ir St. Paketūrai, Londone — E. Gocentui. Dėkui ir Ranckiams bei Mr. ir Mrs. Markov, J. Petruliui, S. Kerui ir kt. Ačiū ir "Tėviškės Žiburiams" už greitai ir sąžiningai atliktą pakvietimų atspausdinimą bei paskyrimą vietos kalbamo įvykio išpopuliarinimui. Nesijaustume teisingi, jei nepadėkotume pačiam didžiausiam mūsų mecenatui — Šiluvos Marijos parapijos lėšų telkimo skyriui, administruojamam K. Bartkienės. Šio skyriaus nariai pastoviai aukoja savo poilsio valandas, kad jaunimo veikla klestėtų. Jūsų dėka klubas galėjo ne tik išsilaikyti, bet ir išaugti, o mūsų jaunimas turėti tokią šventę, apie kokią jis nekartą svajojo. Jūsų pasišventimo ir geros širdies mūsų jaunimas tikrai neužmirš!

Dar kartą visiems labai ačiū.

L.L.S.K. "Tauras"

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETISKŲ MIŠINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių pusę metų vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų bonka — $5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor. Ont.

Į LIETUVĄ

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA — DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI PILNAI GARANTUOTI TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI

Tai vertingiausia dovana ir daug geresnė, negu siuntiniai. Tai jūsų giminės gali patvirtinti.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI įgalins jūsų gimines nusipirkti visa, ko norės — maisto, drabužių, medžiagų, batelių ir daug kitokių dalykų — amerikietiškų, Vakarų Europos, ir vietinių gaminių SPECIALIOSE Vnesposyltorgo DOLERIŲ KRAUTUVĖSE. Jūsų giminės galės tai patvirtinti.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI įgalins jūsų gimines nusipirkti visa, ko norės SPECIALIAI ŽYMIAI PAPIGINTOM KAINOM. Jūsų giminės galės tai patvirtinti.

JOKIŲ ATSKIRŲ MOKESČIŲ nei siuntėjui, nei gavėjui. nereikės mokėti.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010 PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

Menas ir idėja

Dailininko Jurgio Juodžio tapybos kūrinių albumui pasirodžius

P. STRAVINSKAS

Įprasta, kad apie meną rašo menininkai arba jo žinovai. Kadangi menas yra visiem prieinama vertybė, apie jį kalba ir mėgėjai. Čia spausdiname pastarojo pobūdžio straipsnį, kuriame autorius iškelia tai, kas nevienam meno kūrėjui atrodo kitaip. Red.

Š. m. gegužės 10-14 d. Čikagoje ruošiama dailininko Jurgio Juodžio tapybos kūrinių paroda. Tai bus, atrodo, pirmasis dailininko pasirodymas viešumai savo kūrinių originalais. Iki šiol mes pažinome Jurgį Juodį, kaip dailininką, tik iš jo kūrinių, pasirodžiusių mūsų spaudoje.

Neseniai išleistas ir mūsų dailininko tapybos kūrinių albumas, skirtas prisiminti Lietuvos valstybės atstatymo ir Lietuvos karalystės įsteigimo sukaktims. Albumą sudaro 50 meno kūrinių, lyg ir simbolizuojančių (savo skaičiumi) Lietuvos valstybės atstatymo 50 metų sukaktį. Albumo raudoną aplanką (viršelį) puošia simetriškai ir skoningai įlipintas vienas gražiųjų albumo paveikslų ("Kęstutis ir Birutė"), netgi ir meniškais spaudmenimis įderintas prasmingas (idėjinės minties) albumo pavadinimas "Tautos keliu" (lietuviškai) ir "The Way of the Nation" (angliškai).

Atsivertęs tą puošnųjį aplanką, randi pirmiausia a l b u m o žodinę dalį, kur duoti, tiesa, trumpi, bet išsamūs dail. J. Juodžio kūrybos paaiškinimai ir jo biografijos bruožai. Rašo Vl. Mingėla, prof. dr. J. J. Stukas. Trumpą žodį apie savo kūrybos vadovaujamąsias idėjas pareiškia ten ir pats dailininkas.

Šiandien menininkai atstovauja dviem skirtingom pažiūrom į meną ir jo tikslus. Vieni jų skelbia, kad menas tarnauja augštesnei idėjai, didesniems idėjiniams tikslams, o antri aiškina, kad menas yra tik menui, l'art pour l'art, kad jis nėra surištas su jokia idėja, "nevaro jokios idėjinės propagandos", kad menininkas yra savo kūryboje "laisvas".

Dail. J. Juodis, kaip matyti iš jo tapybos kūrinių, atstovauja pirmajai pažiūrai, pagal kurią menas yra tik būdas ir priemonė tarnauti bendruomenei, viešajam gėriui ir išvis idėjai. Ši pažiūra išryškinta jo paties žodžiais, paskelbtais mūsų spaudoje, taip pat ir jo albume, autoriaus žodyje, ypač jo tapybos kūriniuose.

Argi ne tą byloja jau pats idėjinės prasmės albumo pavadinimas "Tautos keliu"? Tai rodo ir albumo žodinės dalies tituliniame (antrame) puslapyje įrašytas antrasis albumo pavadinimas "50 Paintings pro Memoria Patriae".

Tą dailininko kūrybos idėjinį bruožą ryškiausiai parodo pirmuoju paveikslu į albumą įdėtas labai stiprus, giliai veikiantis paveikslas apie Kristaus gundymą "Šalin šėtone" ("Begone Satan"). Tai religinės minties kūrinys, kuris, suderintas ne patriotine albumo kūrinių tematika, i g a u n a dar ir kitą tautinės ištikimybės prasmę. Jis, rodos, mus įspėja, kad "šėtonas" gundo mus atsisakyti savo tautos, lietuvybės, žodžiu sakant, idėjos dėl jo siūlomų mums materialinių gėrybių, dėl aukso... Kūrinys parodo mums, kaip mes turime į tai atsakyti: "Šalin, šėtone!"...

Dail. J. Juodžio tame albume atspausti tapybos meno kūriniai, išskiriant gal tik vieną kitą, yra aiškiai idėjiniai, daugiausia, patriotiniai, kaikurie gražiai suderinti su religine mintimi. Štai pvz. tarp kūrinių, vaizduojančių Lietuvos didybę, jos karaliu ir kunigaikščių didelį karžygiškumą bei jėgą, randame religinės minties kūrinį "Visa Jo rankose", kur vaizduojamas Kristus-Dievas viso kosmoso akivaizdoje. Ką šis kūrinys mums sako? Ogi tai, kad žmogus nėra visagalis, kad žmogaus didybė turi turėti savo ribas, kad žmonės ir tautos turi nusilenkti Dievui, Pasaulio Kūrėjui, nes "Visa Jo rankose"...

Ta Dievui nusilenkimo mintis pabrėžta ir mūsų dailininko žodyje, albumo paaiškinimuose. Jis rašo, kad ir savo kūrinius skiria Tėvynei, kaip kuklią dovaną jai, pagal Augščiausiojo duotas jam jėgas (kiek "leista Augščiausiojo").

Mūsų dailininkas savo kūriniuose, kaip matome, parodo grožį, aptinkamą ne tik matomojo pasaulio daiktuose, bet ir nematomojo objektuose.

Argi gali būti grožio objektų nematomajame pasaulyje? Į tai labai gražiai, poetiniais žodžiais, atsako šveicarė, meno žymioji ekspertė prof. dr. Edith Landmann savo knygoje apie grožio mokslą "Die Lehre von Schoenen". Pasak jos, objektų, kuriuos mes vadiname gražiais, randame pasisklaidžiusių v i s a m e matomajame pasaulyje. Gražu, visų pirma, kas gyva, su spinduliuojančia drąsa, ugnimi ir jėga. Gražus yra kosmas, visa, kas Augščiausiojo galia pagal simetriją ir proporciją sukurta. Gražu taip pat tai, ką žmonės sukūrė: jų pastatai ir vaizdiniai kūriniai, jų poezija, daina ir šokis, lygiai kaip ir jų didvyriški darbai ar teisingi ir išmintingi veiksmai. Pagaliau, rašo toliau Edith Landmann, kai matomasis pasaulis (vaizduotėje) paskęsta, kai žmonių žvilgsnis nukrypsta į tai, kas nematoma, tada atsiveria prieš juos nematomojo pasaulio grožis, grožis Dievuje, ir tada pasirodo tikrai esanti bei neapsakomai graži tiktai siela...

Štai, matomojo ir nematomojo pasaulio grožis, kurį tikras idėjinis menininkas stengiasi savo vaizduotėje pagauti ir savo kūrinyje kitiems parodyti!

Manding, tą stengiasi padaryti ir mūsų dailininkas J. Juodis savo kūryba. Jis savo teptuku ir dažais, spalvomis, linijomis ir matomaisiais vaizdais geba mums parodyti idėją, tą nematomo pasaulio o b j e k t ų grožį.

Dail. Vl. Stančikaitė — Saulės gėlė

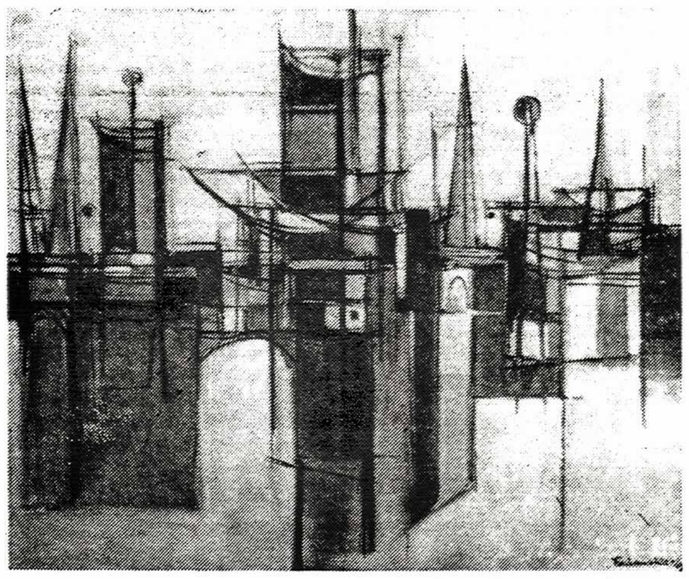

Dail. R. Bukauskas — Uosto prieblandoje

A. VITKIENĖ

Motinai mano

Aš braidžiojau rugienose, jieškodama mažų, nukritusių grūdų,
ir dėga, kaip žarijos, nuvargę, basos mano kojos,
karštose mano rankose rugiagėlių melsvi žiedai nualpsta,
laukinių medžių šakose dejuoja ilgesys...

Bet aš jaučiu, kaip plaka tolumoje širdis tava,
kaip liejasi karšta liepsna — lyg geležis, lyg plienas...
Užsidega ugnim raudonos, vienišos aguonų galvos
ir visa, kas nesuprantama, pavirsta mylinčia širdim.

Nes ji, o Viešpatie, manoji motina, ji mano kraujas —
augus kaip granitas žemėje gimtų namų.
Sustoja valandos ir grįžta meilė spindinčiu keliu,
o stiprybė — plaukiančia vėsia srove iš jos akių.

Atversk senas ir nebaigtas skaityti knygas, motina mieloji,
atversk storas maldaknyges auksiniais pakraščiais,
lai driekiasi jų išmintis į mano karštas gyslas,
o tamsa tegu tampa nuostabia šviesa.

Pavargę ir šalti mano delnai užsidega ugnim,
ir aš jaučiu savose rankose tavąjį mielą veidą.
Į mano gyslas vėsuma gaivia tavoji meilė išsilieja
laukiniu kvepančių sakų kvapu ir virpesiu šventu...

Nulenkęs baltą amžinybės galvą
sustoja laikas pagarboj tylioj,
pro šalį nužingsniuoja šešėly vienuma,
nualpusiu laukų keliu sugrįžta saulė į namus.

ALBINAS BARANAUSKAS

Medžiai pėsčiomis

Medžiai pėsčiomis į kalną, o
Apsinaukęs dangau, o drėgnoji viltie! Kaip
Molinio paukščio plazdesys dar
Nesutemus pernykščių
Krūmų tankumyne. Būriu tyrinėjame
Akiračius, kur-ne-kur nujausdami nematomą
Žiburį, bet jau
Laikas, jau ateina tas laikas. Dar be
Žemės, be balso, be jokios gilumos, tik
Su samanų alsavimu, pradeda pabusti popietė.

Lithuanians in Canada

Pirmojo Kanados lietuvių apžvalginio leidinio anglų kalba kelias į pasaulį

Ryšium su Kanados šimtmečiu buvo įvykdyta daugybė planų, kuriuos finansiškai parėmė vyriausybė. Vienas tokių planų buvo paruošimas leidinių anglų arba prancūzų kalba apie Kanados tautines grupes. Kanados šimtmečio komisijos leidinių skyrius paskelbė spaudoje ir išsiuntinėjo pasiūlymus redakcijoms bei kitoms institucijoms paruošti tokius leidinius. Siūlyme buvo pažadas skirti pašalpas iki $5000. Šalia to — visa eilė taisyklių apie autorių kvalifikacijas, leidėjus, išleidimo datą ir t.t. Informacija apie tokį siūlymą buvo paskelbta ir "Tėviškės Žiburiuose", bet niekas nejudėjo, nerodė susidomėjimo (tik vėliau buvo patirta, kad juo domėjosi prof. St. Vaštokas, bet tuometinė profesoriavimo pradžia neleido ryžtis tokiam darbui). Pasiūlymas buvo persiųstas KLB krašto valdybai į Montrealį 1965 m. pavasarį. Valdyba, matyt, nerado žmonių tokiam darbui, ir reikalas nepajudėjo. Rudenį liko išrinkta nauja krašto valdyba iš torontiečių, ir todėl visa veiklos viršūnė persikėlė į Torontą. Naujoji valdyba bandė kalbinti keletą asmenų, kurie sutiktų parašyti leidinį apie Kanados lietuvius arba suredaguoti. Nė vienas kalbintųjų nesutiko. Atrodė, kad visą reikalą teks palaidoti: iš 30.000 Kanados lietuvių neatsiranda nė vienas, kuris pajėgtų atlikti siūlomą darbą. Visai nelauktai kažkuriame veikėjų (A. Rinkūno — dr. J. Sungailos) pokalbyje energingai įsiterpė dr. Juozas Sungaila, buvęs PLB valdybos pirmininkas, sakydamas, kad tokios progos negalima praleisti. Kiek vėliau, po įvairių privačių svarstymų, įvyko pasitarimas dr. J. Sungailos bute, kur dalyvavo KLB krašto valdybos pirm. A. Rinkūnas, dr. J. Sungaila ir "Tėviškės Žiburių" red. kun. Pr. Gaida. Jau buvo aišku, kad nė vienas paskiras asmuo nepajėgs paruošti leidinio. Teko tad apsistoti prie kolektyvo idėjos. Bet ir čia reikėjo laisvesnio žmogaus, galinčio visą savo laiką skirti leidiniui, juoba, kad darbas terminuotas — prašymą paramai gauti reikėjo paduoti iki 1966 m. sausio 1 d., o knygą išleisti iki 1967 m. rugsėjo 1 d. Laimei, tuo metu ką tik buvo baigęs darbą Lietuvių Enciklopedijoj Bostone dr. J. Puzinas. Jis mielai sutiko ateiti į talką. Taigi, KLB krašto valdybos kvietimu buvo sudaryta Kanados Šimtmečio Lietuvių Leidinio Komisija, kurion įėjo: dr. J. Sungaila (pirm.), dr. J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Kardelis, Stp. Kairys ir kun. Pr. Gaida. Komisija dirbo autonomiškai, ne kaip KLB padalinys, pasitelkusi visą eilę bendradarbių, kaip dr. J. Kaškelį, K. Baroną ir kitus, kurie yra sužymėti išleistos knygos pradžioje.

Gausim ar negausim?

Pasiruošus darbui, pirmiausia reikėjo sutvarkyti lėšų klausimą. Iš pat pradžios buvo aišku, kad be subsidijos tokios apimties darbas neįmanomas. Nors Kanados šimtmečio komisija siūlė tautinėms grupėms finansinę paramą, tačiau statė visą eilę sąlygų. Viena jų lietė autorių akademines kvalifikacijas. Lietuviškoji komisija, atsižvelgdama į jas, nutarė, kad atsakinguoju asmeniu prieš Kanados šimtmečio komisiją turėtų būti kun. Pr. Gaida. Jam tad teko savo vardu paduoti prašymą, leidinio planą ir keliolika puslapių paruošto rankraščio. Prašymas buvo išsiųstas 1965 m. lapkričio 30 d. Tikėtasi, kad 1966 m. sausio mėnesį bus aišku, ar paramą leidiniui gaunam, ar ne. Deja, atsakymo nebuvo nei sausio, nei vasario, nei kovo mėnesį. Jis atėjo tiktai 1966 m. balandžio 4 d. Leidiniui "Lithuanians in Canada" p a s k i r t a $2000. Buvo manyta, kad parama bus žymiai didesnė, nes pranešimuose buvo sakyta — iki $5000. Pasiteiravus pas kitas tautines grupes, paaiškėjo, kad nė viena negavo daugiau, nors viltys buvo didelės. Estų atstovas buvo nuvykęs Otavon pas Kanados šimtmečio komisijos pirm. J. Fisherį, kuris pažadėjo jų leidiniui net $10.000. Galbūt ir kiti bandė "gudriais" keliais gauti didesnes sumas, bet vėliau paaiškėjo, kad jokios paramos negavo. Estai ir šiandieną negali suprasti, kodėl jiems nebuvo paskirta subsidija. Taip pat ir latviai, kurie buvo padavę prašymą, liko nusivylę. Pastarųjų tarpe dėl subsidijos kilo nemažas ginčas. Galimas dalykas, kad tai jiems pakenkė. Paruošti leidinį buvo užsimojęs vienas latvių redaktorius, bet jo privačiom pastangom nepritarė latvių federacijos vadovybė. Kaikurių tautinių grupių prašymai gauti subsidiją leidiniui buvo paduoti organizacijų vardais. Vėliau teko pajusti, kad Kanados šimtmečio komisija tokių prašymų nelaikė rimtais, nes pirmoje eilėje žiūrėjo akademinių kvalifikacijų. Parama buvo paskirta asmenims, kurie galėjo įrodyti savo darbo akademinį pobūdį, svarumą, ištesėjimą. Dėlto padavusieji prašymus turėjo gauti rekomendacinius pareiškimus net iš kitų trijų akademikų. Galimas dalykas, kad paramos gavimą lėmė ir kiti motyvai, kurie mums liko nežinomi. Pvz. nebuvo duota subsidija labai kvalifikuotam autoriui prof. J. Kirschbaum, slovakui, bet vėliau, po tam tikrų pastangų, ji buvo paskirta. Pr. G. (B. d.)

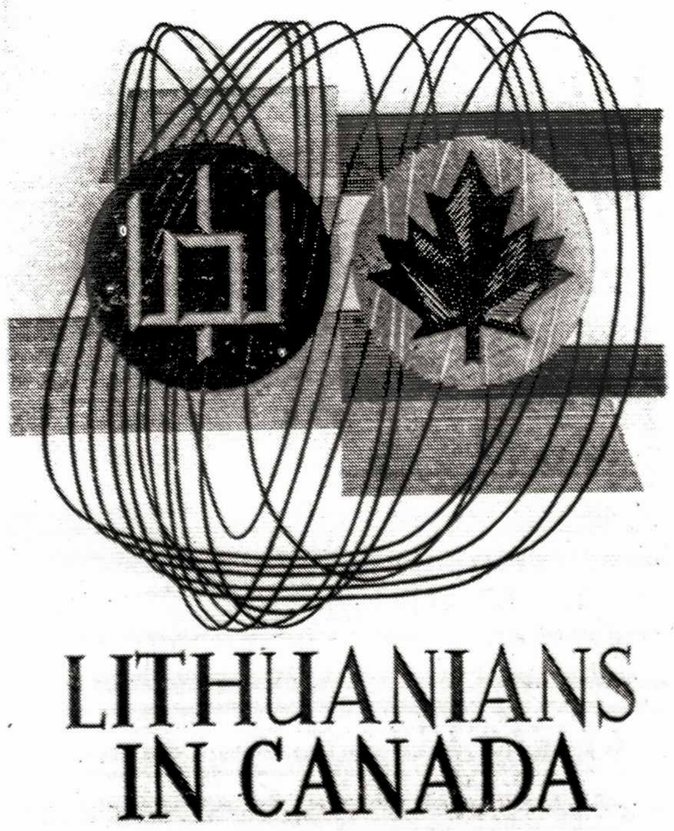

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS MENO GALERIJOJE "69" gegužės 10-14 d.d. įvyks dail. Jurgio Juodžio darbų paroda. Jo pagrindinė kūrybos tema — Lietuvos istoriniai įvykiai ir tautos buitis. Ta pačia proga bus pristatytas visuomenei J. Juodžio 50 darbų albumas, skirtas Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimtmečiui. Parodos garbės komitetą sudaro prof. Adomas Varnas, generalinis konsulas dr. P. Daužvardis ir prof. S. Dirmantas.

BRONIAUS MURINO 30 akvarelių parodą rengia Lietuvių Bendruomenė gegužės 11-19 d.d. Tautinės Sąjungos Namuose, 484 W. 4th St., So. Bostone.

KUN. STASYS YLA Bostone skaitė paskaitą apie arkivysk. Jurgį Matulaitį ir jo, kaip teologo, sociologo, vienuolio asketo, vyskupo, politiko, veiklą. Šiemet sukanka 50 metų nuo to laiko, kai arkivysk. J. Matulaitis užėmė Vilniaus vyskupijos sostą. Jo pastangų dėka buvo įkurta Lietuvos bažnytinė provincija, pasirašytas konkordatas su Vatikanu, atgaivinta Tėvų marijonų ir įsteigta N. Pr. Marijos seserų vienuolijos.

MUZ. VACLOVO ŠIMKAUS 60 m. amžiaus sukaktis atžymėta Lietuvių Namuose Adelaidėjo, Australijoje, surengtu jo vadovaujamo mišraus choro "Lituania" koncertu ir Lietuvių Katalikų Centre įvykusiomis vaišėmis, kurias paruošė LK Moterų Draugijos narės. Sukaktuvininkas Klaipėdos krašte yra vadovavęs net šešių vietovių chorams, dėstęs muziką gimnazijose, baigęs Vilniaus konservatorijoje pedagoginį skyrių su išplėsta chorvedyba, studijavęs muzikos teoriją ir dainavimą. Adelaidėje 1949 m. suorganizavo vyrų chorą, kuris po poros metų buvo peorganizuotas į mišrų ir pavadintas "Lituania". V. Šimkaus pastangomis šiemetiniame Vasario 16 minėjime Adelaidėje buvo atlikta pirmą kartą Australijoje suskambėjusi B. Budriūno kantata "Tėviškės namai".

PROF. VICTOR R. GREENE studiją "The Slavic Community on Strike" ("Streikuojanti slavų bendruomenė") išleido University of Notre Dame Press, Notre Dame, Indiana 46556, USA. Šis veikalas pateikia lenkų, lietuvių, slovakų, ukrainiečių ir iš dalies italų angliakasių istoriją bei jų dalyvavimą 1880-1902 m. vykusiuose streikuose Pennsylvanijoje. Studija įrodo, kad šios tautybės daug yra prisidėjusios prie darbo unijų organizavimo tame laikotarpyje. Knyga už $6.95 gaunama pas leidėjus arba vietiniuose knygynuose.

DAIL. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS Windsoro universitete surengtos parodos proga išsamų rašinį apie kūrėją ir jos darbus paskelbė "The Windsor Star" dienraščio bendradarbė Eloise Wilkinson. Autorė, supažindinusi skaitytojus su A. Tamošaitienės įvairiose parodose pasiektais laimėjimais, teigia, kad jos darbai yra junginis XX šimtmečio modernizmo ir senojo lietuvių liaudies meno. A. Tamošaitienės paveiksluose ir gobelėnuose sukurta ne tik nuotaika, bet ir muzikinė įtaiga, nes ritmas ir harmonija aiškiai matomi kompozicijoje. Čia lengvai galima pajusti liaudies muzikos melodijas. Daugelyje darbų yra pasiektas nuoširdus derinys, kurį sudaro senojo pasaulio įkvėpimo šaltiniai, technika ir dabarties dalinio ar pilno abstrakto poezija.

PASKUTINĮ ŠIO SEZONO KONCERTĄ gegužės 5 d. Jordan salėje, Bostone, Mass., surengė lietuviškosios muzikos populiarintojai — smuikininkas Izidorius ir pianistas Vytenis Vasyliūnai, talkinami smuikininkės C. L. Roberts, klarnetisto D. Mott, fagotisto Vyt. Rastonio ir valtornisto R. Hansen. Programą šį kartą sudarė kompoz. Juliaus Gaidelio kūriniai: šešios miniatiūros smuikui su fortepijonu, koncertas smuikui, trio smuikui, klarnetui ir valtornei, "Introdukcija ir šokis" dviem smuikam be akompanimento, trio smuikui, klarnetui ir fagotui.

ALGIRDO BUDRIO naująjį nuotykių romaną "The Iron Thorn" ("Geležinis dagys") išleido Gollanz leidykla Londone, Britanijoje. Kritikai jį sutiko gražiais atsiliepimais. Tarptautinio pripažinimo susilaukęs lietuvis rašytojas yra gimęs 1931 m. Karaliaučiuje, kur jo tėvas buvo Lietuvos konsulas.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

"NEMUNAS", Kauno politechnikos ansamblis, ruošiasi koncertams Lietuvoje ir Vidurinėje Azijoje. Kėdainiuose "Nemunas" surengė savo 900-tąjį koncertą. Kaune ansamblis yra koncertavęs 561 kartą, Lietuvos miestuose ir miesteliuose — 136, Sovietų Sąjungoje — 82 ir užsienyje 84 kartus.

R. KAŠPONIS, Vilniaus konservatorijos vyr. dėstytojas, išvyko tobulintis į F. Liszto muzikinę akademiją Budapešte, Vengrijoje. Spaudai jis pareiškė: "Su Vilniumi atsisveikinu metams. Mano išvykos pagrindinis tikslas — surinkti medžiagą solfedžio vadovėlio užbaigimui. Be to, noriu išstudijuoti vengrų muzikinio auklėjimo sistemą, solfedžio, muzikos teorijos ir choro dirigavimo disciplinų dėstymo metodiką Budapešto Valstybinėje F. Listo muzikos akademijoje, susipažinti su v e n g r ų profesionalų ir saviveiklinių chorų darbu..." Šiuos tikslus jam padės įgyvendinti muzikologė-metodistė prof. E. Sioni ir dirigentas I. Parkajus.

DROŽINIŲ IR TAPYBOS DARBŲ antrą parodą Utenos kraštotyros muzėjuje surengė liaudies dailininkas Stasys Karanauskas. Lankytojus žavi liaudies sąmojumi bei lyrizmu pagrįsti jo drožiniai "Kuprelis muzikantas", "Mergaitė su lauknešėliu" "Puodų pardavėja", "Gęstanti žvakė" ir kt.

POEZIJOS VAKARĄ "Mūsų poetai" Vilniaus filharmonijos salėje surengė aktorius Vytautas Kybartas, programon įtraukęs J. Janonio, S. Nėries, V. Mykolaičio-Putino, Justino Marcinkevičiaus, E. Mieželaičio ir kitų lietuvių poetų kūrinius.

ETNOGRAFINIŲ SUTARTINIŲ vertingą koncertą Vilniaus konservatorijos didžiojoje salėje surengė Prano Tamošaičio vadovaujamas konservatorijos liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė" ir Povilo Mataičio paruoštas sekstetas, kurį sudaro Vilniaus jaunimo teatro aktorės. P. Mataičio parinktas sutartinės paįvairino liaudies pasakos, priežodžiai, posakiai, mįslės ir nesudėtingi šokiai. Vakaro dalyvius žavėjo senieji tekstai, melodijos, intonacijos, atlikėjų tartis ir jų dėvimi autentiški drabužiai. Po koncerto didysis lietuvių liaudies muzikos entuziastas prof. Jonas Švedas pareiškė: "Kaip nešlifuotas gintaras mums mielas savo natūraliu grožiu, taip šios iš žilos senovės paimtos sutartinės mus jaudina savo nepakartojamu nuoširdumu, neprilygstamu liaudiškumu. Greta didelės pažintinės reikšmės ši programa neabejotinai turi ir ryškią meninę vertę. Norėtųsi, kad ją išgirstų visi, kam brangi lietuvių liaudies muzika."

AMERIKIEČIO DRAMATURGO Eugene O'Neill trijų veiksmų dramą "Mėnulis likimo posūniams" Kauno dramos teatre pastatė rež. St. Motiejūnas, pasikvietęs talkon dail. T. Navicką. Pagrindinius vaidmenis sukūrė sceninį darbą pradedanti jaunoji aktorė M. Šabliauskaitė ir akt. A. Gabrėnas. Tai buvo 7-toji šio sezono premjera Kauno dramos teatre.

NAUJOSIOS MUZIKOS FESTIVALIAMS Jugoslavijoje, Švedijoje ir Šveicarijoje nusiųsti vilniečių jaunųjų kompozitorių kūriniai — Felikso Bajoro "Preliudas ir tokata", Vytauto Montvilos styginis kvartetas ir kūrinys fortepionui "Skambesiai".

LEIPCIGO KONSERVATORIJA, švenčianti 125-tąsias savo veiklos metines, specialiame posėdyje prisiminė muzikos studijas šioje institucijoje baigusį dailininką ir kompozitorių M. K. Čiurlionį. Minėjime buvo išklausyta pranešimų apie jo gyvenimą ir kūrybą, susipažinta su jo muzikinių kūrinių įrašais. Konservatorijai buvo įteiktas dail. V. Vildžiūno sukurtas M. K. Čiurlionio bareljefas ąžuole.

KOMJAUNIMO IR ŽURNALO "GENYS" literatūrinio-meninio konkurso premijas laimėjo satyrikė ir feljetonistė Vytautė Žilinskaitė už pasakas "Laukinė antis", "Senio Šalčio ūsai", Martynas Vainilaitis — už eilėraščių ciklą "Dun-dun-dun — Dundulis dunda", Birutė Žilytė — už 1968 m. "Genio" 1 nr. viršelį, Leonas Povilaitis — už dainas. Šie kūriniai yra skiriami vaikams, bet konkursą komjaunimo centrinis komitetas visiškai be reikalo organizuoja Lenino gimimo metinėms atžymėti. **V. Kst.**

Dail. R. Bukauskas, kurio dailės paroda atidaryta Toronto Prisikėlimo parodų salėje

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Jurgis Gliauda, THE SONATA OF ICARUS. Į anglų kalbą išvertė Raphael Sealey, įvadą parašė Charles Angoff. Iliustracijos — M. K. Čiurlionio kūrinių nespalvotos reprodukcijos, viršelio aplankas — dail. Prano Lapės. Šį 169 psl. romaną kietuose viršeliuose išleido Stp. Zobarsko Manyland Books, Inc., leidykla, Box 266, Wall St., New York, N.Y. 10005, USA. Kaina nepažymėta.

Vytautas Vaitiekūnas, LITHUANIA, II pataisyta laida. 64 psl. informacinė knyga minkštuose viršeliuose apie Lietuvos praeitį, nepriklausomybę, sovietų-vokiečių okupacijas, lietuvių laisvės kovą. Kaina nepažymėta. Leidėjas — Lithuanian National Foundation, 29 West 57th St., New York, N. Y. 10019, USA.

Laiškai Lietuviams nr. 4, balandis. Tėvų jėzuitų Čikagoje leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas.

V. Vaitiekūnas, BENDRAVIMAS SU LIETUVA. Studija ryšių su sovietų okupuota Lietuva klausimu. 48 psl. minkštuose viršeliuose. Išleido LFB studijų biuras, spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N. Y. Nei kaina, nei adresai nepažymėti.

Lietuvių Dienos nr. 3(182), kovas. Gausiai iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis, pasiekiamas šiuo adresu: 4364 Sunset Boulevard, Hollywood, Calif. 90029, USA.

Žuvėdra nr. 1(9), balandis. Ošavos medžiotojų ir meškeriotojų klubo "Ešerys" neperiodinis laikraštėlis. Adresas nepažymėtas.

Pirmyn Jaunime nr. 2(27), balandis. Toronto moksleivių ateitininkų neperiodinis laikraštėlis, redaguojamas Eugenijaus Girdausko. Adresas: 24 Maynard Ave., Toronto 3, Ont., Canada.

Technikos Žodis 1968 m. 1 nr., sausis-vasaris.

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dvieju augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS, Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD.. $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

MOKA: už depozitus — 4¾%,
už šėrus — 5½%

IMA:
už naujas asmenines paskolas — 7½% (už senas paliekama 7%);
už naujas ir pratęsiamas nekilnojamo turto paskolas — 7½% (senos paliekamos iš 6½%)

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

KING ST. W. — WILSON AVE., Parkdale rajone, mūrinis, 6 kambariai, 2 virtuvės, vieta garažui. Įmokėti tik $3.000, skubus pardavimas.

KING TOWN — AURORA, apie 25 mylios nuo Toronto, gražus 20 akrų žemės sklypas, teka upelis ir dalis apaugus medžiais. Įmokėti $4.000, prašo tik $13.500.

ANNETTE — RUNNYMEDE, 9 kambariai, mūrinis, atskiras, 3 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildymas. Savaitinė nuoma $85, prašo $29.000.

ROYAL YORK RD. — NORSEMAN, gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow), du įrengti kambariai rūsyje, dvigubas garažas, gražus sklypas. Įmokėti apie $15.000.

JANE — WESTON RD., naujos statybos trijų butų, 17 kambarių tributis. Didelės nuomojimo pajamos. Įmokėti apie $15.20.000. Skola iš 7%. Geras investavimas.

VARSITY RD. — WAREN PARK, 6 kambarių, vienos šeimos namas, arti parko, mokyklų ir prekybinių centrų. Prašo apie $23.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

ST. CLAIR — BATHURST, $6.000 įmokėti, mūro, atskiras, pirmame augšte 5 kambariai ir prausykla, antrame augšte du kambariai, garažas, šoninis įvažiavimas, prie gero susisiekimo ir apsipirkimo; prašoma kaina $26.000. Liks viena skola balansui.

BLOOR — DUNDAS, $10.000 įmokėti, mūro, 10 kambarių, pirmame augšte 4 kambariai, 4 virtuvės, 2 garažai; prašoma kaina $30.000.

JANE — ANNETTE, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 augštų, 8 kambariai (2 butų namas) 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos (pirmame ir antrame augšte prausyklos), garažas, šoninis įvažiavimas, prašoma kaina $36.000, liks viena skola balansui.

ROYAL YORK — BLOOR, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių vienaaugštis (bungalow, baigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas, prašoma kaina $29.500.

LAWRENCE — KEELE, $20.000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 butų apartamentas, butas turi po 2 miegamuosius; prašoma kaina $105.000.

DUNDAS — ROYAL YORK, $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 augštų, 6 kambarių, moderni virtuvė, garažas, 10 pėdų šoninis įvažiavimas; prašoma kaina $28.900.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namų 783-2105

Toronto jūrų skautai dalyvauja programoje minint N. Pr. M. seserų penkiasdešimtmetį Nuotr. S. Dabkaus

TORONTO ONT

Lietuvių skautų veikla

● "Church" parade gegužės 12 d., 1.45 v.p.p., "Rambyno" tuntui atstovauja reprezentacinis vienetas, vad. ps. P. Reginos.

● P. Augustinavičiams skautiškas ačiū už plastikinius puodukus, naudotus mūsų skautų obuolių dieną.

● "Rambyno" tunto vadijos posėdis šaukiamas gegužės 21 d., 7.30 v. v., skautų būkle.

● "Rambyno" tunto Mindaugo drvė, Dariaus-Girėno dr-vė ir jūrų skautai gegužės 25 d. turės smagią iškylą ir vakare įdomų laužą S. ir G. Kuzmų ūkyje. Bus išvykstama automobiliais 5.30 v. p.p. nuo Prisikėlimo bažnyčios. Skautus, jų tėvus prašome šį vakarą rezervuoti minėtai išvykai. Iškyloje kviečiamos dalyvauti "Šatrijos" tunto skautės su va dovėmis ir tėveliais.

● Šv. Jurgio šventės proga "Šatrijos" tunto Baltijos laivo jūrų skautės davė įžodį: A. Vaišvilaitė, D. Akelaitytė, V. Plučaitė, R. Narkeliūnaitė, A. Jefremovaitė, D. Jagėlaitė, A. Barysaitė, D. Jagėlaitė; "Dainos" dr-vės skautės davė įžodį: O. Adomavičiūtė, D. Barzdžiūtė, V. Barakauskaitė, L. Klibingaitytė, S. Kazilevičiūtė, R. Puidokaitė, L. Rusinaitė, D. Ramanauskaitė, L. Šarkaitė, S. Styraitė.

● LSS tarybos pirmija savo bendraraštyje tautinės stovyklos reikalu praneša apie laiką, vietą, dalyvius, mokestį, registraciją, maitinimą, inventorių, transportą ir kitus svarbius dalykus, su kuriais svarbu susipažinti vykstantiems į tą stovyklą. Kanados rajono vadeiva s. K. Batūra išsiuntinėjo tuntininkams ir vietininkams minėto bendraraščio paaiškinimus. Č. S.

"Dainos" tradiciniame kartūno baliuje premijas už gražiausias kartūno sukneles laimėjo: 1. Irena Ardavičienė — Liudo Montvilos paveikslą, 2. Irena Kaliukevičienė — Baronessa Beauty Salon pusmetinį plaukų sušukavimą, 3. Anelė Berškienė — p. Krasauskų dovanotą dėžę šokolado. Šokių vakaras sutraukė nemažą dalyvių būrį į naujai atremontuotą Prisikėlimo salę. Jų galėjo būti daugiau, juoba, kad visas vakaro pelnas yra skiriamas šalpos reikalams.

Sovietų Sąjungos jūrininkų ansamblis koncertuoja Š. Amerikoje. Jų tarpe yra lietuvių, latvių ir estų. Daugelis jų nėra kariai ir dalyvauja ansamblyje kaip dainininkai ar muzikai. Kaikas iš torontiečių buvo susitikę su dviem ansamblio lietuviais.

Iš kelionės aplink pasaulį grįžęs Augustinas Venckus susirinkusiems bičiuliams papasakojo savo įspūdžius, kurių įdomiausi buvo iš Pietų Afrikos. Pasidžiaugė gerai pasisekusia kelione. Pasak jo, pasaulis šiandien jau labai mažas.

PADĖKA

Už sėkmingą operaciją dėkoju dr. Eckertui ir dr. Vingiliui. Taip pat dėkoju visiems, kurie mane lankė ligoninėje ir namuose, atsiuntė gėlių bei dovanų. Dėkoju savo tėvams Makuzams, Šv. Jono Kr. parapijos katalikių moterų dr-jos narėms — ponioms Jonaitienei, Steponavičienei, Norkienei; p. p. Petruliams, Petraičiams, Pliopliams, Draudvilams, Kobelskiams, Gaideliams, Aušrotams, Maziliauskams, Žaliauskams, Brazams, p. Jurkšienei.

Jūsų geros širdies niekad neužmiršiu — E. Underienė

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Vilniaus Kibirkšties krepšininkės 1968 m. Sov. Sąjungos pirmenybėse laimėjo IV vietą. Pirmoji vieta atiteko Rygos T.T.T. komandai.

Rygos Daugavos baseine buvo pravestos Pabaltijo ir Gudijos plaukimo pirmenybės. Pirmenybes penktą kartą laimėjo Lietuvos plaukikai.

Kauno Žalgirio krepšininkai dalyvavo krepšinio turnyre, kuris įvyko Bulgarijos sostinėje. Žalgiriečiai laimėjo II vietą. Jie pralaimėjo Havanos rinktinei 62:70. Havanos rinktinę treniruoja lietuvis S. Butautas.

Kazanėje pasibaigė Sov. Sąjungos savigynos imtynių pirmenybės, kuriose jaunių klasėje V. Kairys laimėjo I vietą.

Europos rankinio meisterės Kauno žalgirietės Sov. Sąjungos pirmenybių lemiamose rungtynėse pralaimėjo 12:13 Maskvos Lučo komandai.

SPORTAS VISUR

Lijono mieste, Prancūzijoje, vyksta Europos stalo teniso pirmenybės. Jau pasibaigė vyrų dvejeto ir mišraus dvejeto varžybos. Vyrų dvejeto finale jugoslavai A. Stepančič ir E. Veeka įveikė ankstesnius nugalėtojus švedus C. Johanson ir H. Alser. Mišrų dvejetą laimėjo rusai Z. Rudnova ir S. Gomozkov.

Pasaulio šachmatų ketvirtbaigmės pirmenybėse B. Spaskis nugalėjo J. Gelerį 5,5:2,5. Kitose rungtynėse jugoslavas S. Gligorič pirmam susitikime įveikė latvį M. Talį. Kitose rungtynėse susitinka danas B. Larsen ir vengras L. Portiš, V. Korčnoj ir S. Reševskis.

Besiartinant Meksikos olimpiadai rengėjams dar liko išspręsti dvi sunkios problemos: patalpos lankytojams ir balandžiai, kurių norima paleisti atidarymo iškilmėse nemažiau kaip 10.000. Japonai buvo paleidę 6.000 balandžių.

Futbolo aikštėse: olimpiados atrankinėse rungtynėse R. Vokietija įveikė Bulgariją 3:2, Europos tautų taurės varžybose Jugoslavija įveikė Prancūziją 5:2 ir Italija įveikė Bulgariją 2:0.

Daugiau kaip 40 tautų, kurios priklauso tarptautiniam olimpiniam komitetui, užprotestavo dėl P. Afrikos pakvietimo į Meksikos olimpiadą. Pakvietimas buvo atšauktas. Komitetui priklauso 71 valstybė.

VYČIO ŽINIOS

Jaunieji Vyčio krepšininkai dalyvavo Š. Amerikos lietuvių krepšinio žaidynėse Detroite. Abejas rungtynes vytiečiai artimoje kovoje pralaimėjo: Detroito Kovui 41:47 (22: 21, 31:31) ir Aušrai 37:40. Nors laimėjimo nepasiekė, tačiau įgavo patyrimo ir išbandė jėgas — visos komandos buvo panašaus pajėgumo. Žaidė: Stankus 4, Akelaitis, Žolpys 2, Duliūnas 5, Vaičeliūnas 22, Sepulis 12, Ignatavičius 34.

Krepšininkų stovykla. Šią vasarą Wasagos vasarvietėje numatoma suruošti krepšininkams stovyklą. Krepšininkai arčiau susipažintų ir pasitobulintų krepšinyje. A. S.

KOMUNISTO RAŠTAI VAKARUOSE

Atkelta iš 1-mo psl.

nos Instituto studento Plachotniuk. Taip pat tarp įtariamųjų žmonių apgyvendinami slapti agentai — "neregistruoti gyventojai", kurie seka kiekvieną žingsnį.

Agentas su albumu

1965 m. vasarą serganti rašytoją Evgenijų Koncevič Žitomyriuje gimtadienio proga aplankė iš Kievo atvykę draugai. Nei iš šio, nei iš to atėjo ir vietinis "poetas" Oksentij Melničuk — neva pasiteirauti apie sveikatą. Melničuk paliko albumą-dėžutę egzotiškų atviručių pasižiūrėti. Šeimininkas nekreipė į tai dėmesio ir padėjo jį į šalį. Tik sekančią dieną jo šeimos nariai pastebėjo, kad albume įtaisytas slaptas prietaisas kalbom registruoti. Kai O. Melnyčuk atėjo atsiimti albumo, gavo pylos ir tiesiai nubėgo pas savo viršininkus. Netrukus atvyko pilnas automobilis KGB agentų su pulkininku leitenantu priešakyje ir atsiėmė tą albumą. Vėliau rašytojas E. Koncevič buvo suimtas, nors nebuvo padaręs jokio nusikaltimo.

Panašių sovietinio teisingumo pavyzdžių "The Chornovil Papers" knygoje yra daug. Labai vaizdžiai, tiesiog stenografiškai, aprašyti teisminiai procesai, kurie visai nesiderina su paskelbtais įstatymais. Perskaičius tą knygą, atsiveria sovietinė tikrovė, kurią taip rūpestingai saugo raudonoji propaganda, ir dar toli gražu neišnykusi geležinė uždanga.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų vasaros stovykla Wasagoje įvyks nuo liepos 28 d. iki rugpjūčio 10 d. Bus sudaroma atskira vadovybė ir programa jaunesniesiems nuo 9 iki 12 m. ir vyresniem — nuo 13 iki 18 metų. Registracija bus pradėta artimiausioje ateityje ir bus privaloma užsiregistruoti iš anksto. Stovyklos metu, kaip ir kiekvienais metais, bus ekskursija į Stratfordo festivalį. Šiemet stovyklautojai turės progos pamatyti "Vidurvasario nakties sapną" (Midsummer Night Dream).

Hamiltono ateitininkų šventėje dalyvavo būrys Toronto ateitininkų. Dėl vykusių Toronte parengimų negalėjo dalyvauti didesnis torontiškių skaičius. Dalyvavusieji grįžo pilni įspūdžių ir dėkoja hamiltoniškiams už malonų priėmimą bei vaišingumą.

Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja Kanados Lietuvių Fondui už $50 auką, paskirtą stovyklos reikalams.

Jaunimas dėkoja kun. dr. Gaidai už $20 auką jų veiklai paremti.

Planuojama vyr. moksleivių ekskursija į Klevelando ateitininkų šventę, kuri įvyks birželio 26 d. Smulkesnės informacijos bus praneštos vėliau.

Tradicinis k e p i n i ų išpardavimas įvyks šį sekmadienį. Ateitininkų mamytės prašomos savo kepiniais prisidėti. Gautas pajamas ateitininkų tėvų komitetas panaudoja tik jaunimo veiklai.

K. L. K. Kultūros Draugijos **"Žiburiai"** metinis susirinkimas įvyko gegužės 4 d. salėje virš "TŽ" redakcijos. Atidarė pirm. P. Bražukas ir susirinkimui pirmininkauti pakvietė dr. S. Čepą, o sekretoriauti V. Sondą. Išklausyti ir apsvarstyti valdybos, revizijos komisijos ir redaktoriaus pranešimai, priimta 1968 m. sąmata. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, kad sujungimas Spaudos B-vės "Žiburiai" su K. L. K. Kultūros Draugija yra pasistūmėjęs į priekį, bet dar nėra baigtas. Iš Draugijos pusės atlikti visi formalumai; beliko advokato darbas. Adv. Meyrick tikisi baigti sujungimo bylą prieš vasaros atostogas. Perrinkta ta pati valdyba ir revizijos komisija.

PADĖKA

Už netikėtai suruoštą mums 25 metų vedybinio gyvenimo pobūvį p.p. Kubilų bute nuoširdžiai dėkojame: B. S. Kubilams ir K. A. Gontams; sveikinusiems per lietuvių radijo valandėlę J. R. V. Simanavičiams; hamiltoniečiams — J. Karaliūnui; K. S. Karaškoms dar ir už įteiktą dovaną. Visiems dalyviams, kurie prisidėjo prie šios mums taip reikšmingos sukakties paminėjimo, ir už vertingas dovanas tenka ypatingai gili ir nuoširdi padėka. Toks gausus dalyvių skaičius nustebino, kad mes turime tiek daug ir tokių gerų bičiulių. Jūsų dalyvavimas, sveikinimai bei linkėjimai mums paliks atmintyje neišdildomai.

Su dėkingumu —
Bronė ir Pranas Serepinai

Du filmai
"GERVĖS SKRENDA"
("The Cranes are flying")
• Įspūdinga drama
— ir —
"DIDYSIS KONCERTAS"
Spalvotas muzikinis
Su angliškais parašais.
GEGUŽĖS 9 — 14

BRIGHTON KINO TEATRE
127 Roncesvalles Ave.
tel. 532-2710
kasdien nuo 7.30 v.v.
Šešt. ir sekm. nuo 5 iki 11 v.v.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171
• Įvairios medžiagos namų taisymams
• Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
• Grindų, lubų ir sienų plytelės
• Atliekam visus statybos darbus ir remontus

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

JANE — DUNDAS, apie $6000 įmokėti, gražus, nedidelei šeimai 5 kambarių vienaaugštis, rupių plytų, šildomas vandeniu - alyva; garažas; tuojau galima užimti.

SWANSEA — BLOOR, labai jaukus vienos šeimos 5 kambarių atskiras namas, naujas šildymas, arti Bloor, atvira skola, labai žemi mokesčiai, pigus išlaikymas; prašoma kaina tik $24.800.

DURIE ST., modernius 7 kambarių, rupių plytų namas, užbaigtas rūsys, ultra moderni virtuvė, garažas.

HIGH PARK — RONCESVALLES, didžiulis, gražus 13 kambarių atskiras namas, užbaigtas rūsys, garažai su privačiu įvažiavimu, 3 prausyklos, puiki nuomojimui vieta.

BABY POINT, apie $10.000 įmokėti, 8 kambarių per du augštus atskiras namas, 2 prausyklos, viena iš jų pirmame augšte; garažas su šoniniu įvažiavimu; viena atvira skola balansui.

HIGH PARK — BLOOR, puikus 7 kambarių atskiras namas, 2 gražios virtuvės, naujas šildymas, garažas, apie 160 pėdų sklypas, nepertoli nuo būsimos High Park požeminio traukinio stoties bei Runnymede — Bloor krautuvių.

ROYAL YORK — BLOOR, jaukus rupių plytų 6 kambarių vienaaugštis, pilnai užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, labai gražus didžiulis sklypas; neįtikėtinai lengvos išsimokėjimo sąlygos.

ROYAL YORK — BLOOR — NORSEMAN, gražus 6 kambarių vienaaugštis, užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

BLOOR — DUNDAS, puikus, didžiulis vos keleto metų senumo 5 butų apartamentas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, balkonai, garažai su privačiu įvažiavimu.

ROYAL YORK — DUNDAS, originalus 13 kambarių dvibutis, šildomas vandeniu - alyva, garažai su privačiu įvažiavimu, išnuomotas už $510 mėn.

24 BUTŲ APARTAMENTAS, apie $36.000 metinių pajamų, su balkonais, neaugšta kaina, gera investacija.

11 BUTŲ APARTAMENTAS, visi butai 2-jų miegamųjų, apie $16.500 metinių pajamų.

2 KRAUTUVĖS IR 8 APARTAMENTAI, apie $30.000 įmokėti, visai naujas, viskas išnuomota, virš $19.000 metinių pajamų, puikus pirkinys.

MOTELIS — 16 vienetų, apie $20.000 įmokėti, modernus, vos keleto metų senumo, labai žema kaina dėl skubaus pardavimo, labai geras pirkinys, judri vieta..

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

MAGNETAWAN, ONT., $8.500 pilna kaina, vandens krantas ir 11 kambarių namas, įmokėti apie $3.000; geras vasarinis projektas.

PACIFIC GATVĖ, $24.900 pilna kaina, atskiras dviejų augštų mūrinis namas, didelis sklypas, be garažo, viena skola balansui. Įmokėtii apie $8.000.

SUNNYSIDE GATVĖ, $28.500 pilna kaina, geras mūrinis namas vandeniu apšildomas; įmokėti $5.000.

INDIAN GROVE GATVĖ, $29.900 10 kambarių mūrinis namas, 3 virtuvės, 2 prausyklos, vankeniu šildomas, 2 mūriniai garažai; įmokėti apie $6.000.

JANE — BLOOR GATVĖS, keturbutis, modernus keturių šeimų pastatas arti Bloor gatvės; įmokėti $15.000; atvira skola balansui.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

KINGSWAY — DUNDAS, vienaaugštis (bungalow), plytinis, atskiras, karštu vandeniu šildymas, kilimai, garažas, atviras kiemas, didelis sklypas, mums rezervuotas pardavimas, $8.000 įmokėti.

RUSHHOLME—DUNDAS, dvibutis, atskiras plytų namas, 14 kambarių, 4 virtuvės su rūsio apartamentu, šildymas šiltu vandeniu, dvigubas garažas, geras mortgičius, $8.000 įmokėti.

LANSDOWNE — DUNDAS, plytų, atskiras, 9 kambariai per du augštu, nauja šilto vandens krosnis, 2 modernios virtuvės, atnaujintas, $5.000 įmokėti.

SHAW — COLLEGE, $10.000 įmokėti, atskiras plytų namas, 15 kambarių, 5 virtuvės, 5 krosnys, 5 šaldytuvai, šildymas šiltu vandeniu, 2 prausyklos, virš $4.000 metinių pajamų, plius 4 kambariai savininkui, didelis dvigubas garažas.

LANDSDOWNE — BLOOR, $13.000 pilna kaina, pusiau atskiras 6 kambarių namas, nauja krosnis, įvažiavimas (lane), namas be mortgičių.

10 AKRŲ KESWICK — DON MILLS RD., 697 pėdų, prie kelio, lygi žemė; prašoma kaina $10.000.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.
Vyt. Morkis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9068 kiekvieną metą.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte su gydymu ir t. t.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis **LAIKRODININKAS**

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. (šoninės durys), TORONTO. TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius.

Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaninius automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

International Driving School WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius: 894 COLLEGE ST. Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST., tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Pavasaris Kanados turguje — parduodami karkliukai Nuotr. The Globe a. Mail

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

"AŠ DAR GYVENSIU mažiausiai dešimt metų", — tarė sunkiai sergantis tautietis, išgirdęs pirmąją naujos lietuvių radijo valandėlės transliaciją balandžio 27. Tą dieną pradėjo veikti "lietuvių radijo forumo" programa, kuri bus girdima kiekvieną šeštadienį iš WXRT radijo stoties nuo 10 iki 11 v.v. Ši programa yra įdomi tuo, kad joje savo nuomonę telefonu gali pareikšti klausytojai ir tie jų pasisakymai yra perduodami radijo bangomis. Pirmosios programos metu savo mintis pareiškė apie 15 tautiečių, tačiau daugumas pasitenkino pasveikinimu programos vedėjo Toliaus Šluto ir jos rėmėjo inž. Antano Rudžio. Reikia tikėtis, jog ateityje programos vedėjas klausytojus kvies nuo visokių dėkojimų ir garbinimų susilaikyti. Jeigu tokie dalykai tiko pirmoje programoje, tai tolimesnėse valandėlėse jie atrodytų neįdomūs. Programos įžangoje kalbėjo inž. A. Rudis, M. Rudienė ir "Draugo" redaktorius, ALTos garbės pirm. L. Šimutis. T. Šlutui programos tvarkyme talkino K. Ožele. Kalbos buvo paįvairintos Čiurlionio "Preliudu", "Anoj pusėj Nemunėlio" ir birbynių kvinteto muzika. Vienas iš klausytojų programos metu pasidžiaugė šia muzika iš dabartinės Lietuvos ir išreiškė pageidavimą, kad ir ateityje jos būtų duodama. Ši radijo programa yra transliuojama iš savos studijos, kuri yra įrengta "Lietuviai televizijoje" programos raštinėje, 2615 W. 43 Street, Brighton Parko lietuvių kolonijoje. Savo pageidavimus radijo programos reikalu ar mintis pačios programos metu reikia nukreipti telefonu 254-2233.

Apsilankius šios radijo programos studijoje teko patirti, jog jos įrengimai brangiai kainavo ir yra gana moderniški. T. Šlutas pažymėjo, jog pradžioje dar yra šiek tiek sunkumų su visos aparatūros operavimu, nes dar neturima daug patyrimo.

• • •

LIETUVIŲ FILATELISTŲ DRAUGIJOS "Lietuva" biuletenio 1968 m. balandžio nr. rašoma, esą Niujorke buvo sušauktas baltiečių filatelistų draugijų susirinkimas, kuriame nutarta veikti, kad būtų išleistas JAV pašto ženklas, paminintis šių kraštų nepriklausomybės 50 metų sukaktį. Šis biuletenio numeris turi 18 puslapių teksto, 8 lapus nuotraukų iš Čikagoje įvykusios jubilėjinės pašto ženklų parodos. Yra platoka žinia apie E. Šulaičio rašinį, tilpusį "Tėviškės Žiburių" kovo 14 d. laidoje, kur buvo rašoma apie lietuvių pašto ženklų atžymėjimą amerikiečių pašto ženklų leidinyje.

• • •

BALANDŽIO MĖNESIO paskutinį savaitgalį buvo susirinkę Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centro valdybos ("Papildomosios Tarybos") nariai posėdžio. Ši lietuvių draudos organizacija, kuri anksčiau yra pasireiškusi ir lietuvių kultūrinėje veikloje bei šalpos srityje, dabar yra labai susirūpinusi savo nariais, nes senieji miršta, o naujųjų mažai atsiranda. Yra skelbiami naujų narių telkimo vajai, tačiau jie nedaug naudos atneša, nes apsidrausti galima ir amerikiečių draudos agentūrose net pigesnėmis kainomis. Todėl vis ieškoma kelių, kaip būtų galima pritraukti tautiečius į šios organizacijos eiles. SLA pareigūnai balandžio 28 d. vakare dalyvavo "Sandaros" savaitraščio parengime, kur meninę programą atliko solistai Prudencija Bičkienė ir Algirdas Brazis.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Sudarytas komitetas, kuris rūpinsis Valdo Adamkavičiaus-Adamkaus išrinkimu į Sanitarinio Distrikto patikėtinius. Komiteto priekyje yra John Pakel ir Juozas Bačiūnas, kuris neseniai yra sugrįžęs iš ilgesnės kelionės po pasaulį. — Grupė lietuvių dalyvavo "Lojalumo" parade balandžio 27 d. Čikagos vidurmiestyje. Tą pačią dieną nemažas būrys demonstravo priešinga linkme — prieš JAV vyriausybės politiką, ypač karą Vietname. — Balandžio 27 d. Jaunimo Centre Čikagos šauliai suvaidino S. Čiurlionienės "Aušros sūnus". — Jadvyga Matulaitienė, Niujorke gyvenanti lietuvių tautinių šokių specialistė, lankėsi Čikagoje ir čia tarėsi ateinančios — III Š. Amerikos liet. tautinių šokių šventės reikalu. Ji yra šios šventės programos vadovė. Šventės rengimas gražiai eina į priekį. Laukiama tautinių šokių grupės net iš P. Amerikos. — Šv. Antano liet. par. biuletenis praneša, jog bus nuimtas 1950 m. pastatytas lietuviškas koplytstulpis, nes mažai prižiūrimas supuvo. Vietoje jo bus betonu išlieta aikštelė. Kryžius stovėjo prie Cicero Šv. Antano par. bažnyčios. Praėjusią vasarą po šios parapijos mokyklos salės remonto joje nebuvo pakabinti gražūs Lietuvos miestų herbai. Taigi po truputį nyksta lietuviškumą primenantys ženklai net ir šiuo metu dar gausiai lietuvių apgyventoje lietuvių koolnijoje. — "Lituanikos" futbolo komanda antrose pirmenybių rungtynėse balandžio 28 d. sukūlė jugoslavų "Youths" 3:2. Dabar lietuviai turi vieną pralaimėjimą ir vieną pergalę. — Antanas Petrulis, Lietuvos Vyčių veikėjas, mirė balandžio 9 d., sulaukęs 74 m. amžiaus. Jis Amerikon buvo atvykęs 1913 m.

ŠYPSENOS

Nulis

Bimbalaičiui vedybų proga buvo pažadėta 8.000 dolerių kraičio, bet gavo tik 800. Nesulaukdamas pažado išpildymo, kartą sutikęs uošvį mandagiai pasakė: — Norėčiau uošvio dėmesį atkreipti į faktą, kad kraičiui trūksta dar vieno nulio.

Uošvis atkirto:

— Tas nulis esi pats.

Pas gydytoją

Gydytojas: Aš esu gydytojas, kuris gydo kūną ir sielą.

Pacientas: Laimė, kad siela yra nemari . . .

Kaip atsitiko?

— Algiuk, ar galėtum paaiškinti, kaip atsitiko, kad sandėlyje buvo trys obuoliai, o dabar tik vienas?

— Ten buvo taip tamsu, kad aš to trečiojo nepastebėjau.

Automobilį tikrinant

Automechanikas vairuotojui:

— Žvakės tvarkoj. Tik vienas dalykas netvarkoj — reikia naujo motoro.

Pas laikrodininką

Gydytojui sugedo laikrodėlis. Nunešė laikrodininkui. Pastarasis apžiūrėjęs tarė:

— Taisyti čia nieko nereikia, tik laikrodėlio spyruoklė yra susilpnėjusi. Reikia ją užsukti dukart per dieną.

— Suprantu, suprantu, — atsavė daktaras, pridurdamas — užsukti prieš ar po valgio?

Socialistinė karvė

Būsimasis tarybinis zootechnikas į profesoriaus klausimą, kokiai rūšiai gyvulių jis priskirsiąs socialistinę karvę:

— Tai raguotos veislės galvijas, nuo tarybų Lietuvos įsikūrimo laikų melžiamas Maskvoj.

SKAITYTOJAI PASISAKO

MIŠRIOS VEDYBOS IŠ GEROSIOS PUSĖS

Aš rašysiu apie mišrias vedybas iš gerosios pusės dėlto, kad vien blogosios pusės ligi šiol tebuvo gvildentos. Šitoks svarstymas tegali būti abstraktus, nes praktiškai partnerio pasirinkimas yra asmeninis žmogaus reikalas, apsaugotas tiek prigimtinių, tiek antprigimtinių įstatymų. Tik nepilnamečių vedybose tėvai turi tam tikrų teisių. Visų kitų atžvilgiu aš cituosiu B. Balutį: "Tavo laisvė baigiasi ten, kur prasideda kito žmogaus nosis". Kodėl žmonės elgiasi tuo ar kitu atveju, jų motyvai yra įvairūs ir kalba apie jų charakterį, ne ką kita. Žmonės daro kartais labai keistų ir neišaiškinamų dalykų. Dauguma jų eina iš ignoracijos, perspektyvos stokos ar paprastos savimeilės.

Vedybose — du indivdualūs žmonės. Sutarties ilgis — gyvenimas. Sąlygos — geriau ar blogiau, sveikatoj ir ligoj, turte ar neturte. Tai viskas. Jūs esate tik liūdininkai—galite kalbėti dabar ir paskui turite tylėti. Betkokia pastanga silpninti tą ryšį yra pasmerkta. Jūs "paliksite savo tėvą ir motiną". Viskas yra taip aišku ir paprasta. O visdėlto ir dėl šito galima kelti erzelį, kaip įrodinėjant, jog mėnulis neturi antrosios pusės, nes jos nesimato. . .

Lietuviai mėgsta ieškoti aukos ožio. Mišrios vedybos — labai parankus aukos ožys. Ligi šiol vyriškio požiūris tebuvo pristatinėjimas šiuo atžvilgiu. Jisai į dalyką žiūrėjo iš savo, ne bešališkos pusės. Už betkokį politinį, kultūrinį ar ekonominį nepasisekimą — kaltos mišrios vedybos. Ne Jogaila — Jogailienė, ne Algirdas — Algirdienė. Tai perdėtas dalykų suprastinimas. Mišrios vedybos yra atlikusios ambasadorinę misiją mūsų tautai. Mišriose vedybose yra brendę ir bujoję talentai. Per mišrias vedybas mūsų tautai yra atsiskleidę ir prasiplėtę kultūriniai horizontai. Šito pasisakymo apimtis neleidžia gilintis į atskirus pavyzdžius, tačiau laikas, kad kas nors ateitų su geru žodžiu, ne su purvo sauja tom antrosiom lietuvninkų pusėm, kurių įnašas buvo aiškus ir pozityvus — ar jos būtų danės, lenkės, prancūzės, anglės ar kanadietės.

Dabarties problema yra ta, kad siaurai orientuota bendruomenė nesugeba panaudoti šitų naujų ambasadorių, kuriuos mišrios vedybos sukuria. Tai nėra kaltė mišrių vedybų, bet lietuvninkų. Praplėskite truputį savo interesų ratą. Parodykite, kad esate geros valios žmonės, su meile, su plačia lietuviška šypsena. Jūs iš tikrųjų neturite pasirinkimo — nebent gūrinti į kapines susisupus į savo nacionalizmą.

Stasė Prapuolenytė - Bunker

F. La Rochefoucauld pasakė:

— Tasai, kuris tiki, kad gali apsieiti be kitų žmonių, smarkiai klysta; tasai, kuris mano, kad niekas negali apsieiti be jo, dar labiau klysta.

* * *

— Sunku mylėti tuos, kurių mes visai nevertiname, bet nė kiek nelengviau mylėti ir tuos, kuriuos mes vertiname žymiai daugiau už save.

Parinko Pr. Al.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1795 BLOOR ST. W. (prie Keele

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE.

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto (1 rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS. Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

468 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II augštas.

(Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.

Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (geg. 4—10) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė

RONCESVALLES SPORT STORE

SAV. J. ŠARŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

780 Queen St W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos

Meniškos vaikų nuotraukos

Portretai ir kt.

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKĖS KENTĖTI! KURIE IŠ TIKRŲJŲ NENORITE KENTĖTI — JAUSITĖS GERIAU UŽ KELIŲ MINUČIŲ — paėmę DIANA LAŠŲ tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krūtinės skausmų, drebulio, sloges, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik $2.00 už bonkutę.

GAUNAMI VAISTINĖSE

ROXODIUM skysčiai įtrinti nuo artričio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursičio pečiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižeidimų, įdrėskimų, išsisukimų, išsiplėtusių kojos venų, galvos niežėjimų, spuogų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedegina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šių vaistų. $2.00 bonkutė.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR

Luscoe Products Limited

559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612

769 - 4131

KLB TORONTO APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJŲ Į KRAŠTO IR APYLINKĖS TARYBAS JUNGTINIS PRANEŠIMAS

Rinkimų komisijos, susitarusios su KLB Toronto apylinkės valdyba skelbia:

1. Rinkimai į KLB krašto tarybą ir į KLB Toronto apylinkės tarybą vykdomi drauge š.m. gegužės 12 dieną.
2. Kiekvienas Toronto apylinkės lietuvis balsuoja du kartu: už kandidatus į krašto tarybą ir apylinkės tarybą.
3. Balsavimo būstinės ir laikas: nuo 9 val. ryto iki 1.30 v.p.p. — Šv. Jono Kr. parapijos salėje, 941 Dundas St. W. ir Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje, 1011 College St. Evangelikų parapijos patalpose — 1691 Bloor St. W. (Indian Rd. ir Bloor kampas) tuojau pat po lietuviškų pamaldų. Nuo 2 v.p.p. iki 5 v.p.p. — Lietuvių Namuose, 1129 Dundas St. West.
4. Į abi tarybas turi teisę balsuoti kiekvienas lietuvis, nejaunesnis kaip 18 metų amžiaus.
5. Į KLB krašto tarybą balsuojama nedaugiau kaip už 30 kandidatų, o į Toronto apylinkės tarybą nedaugiau kaip už 25 kandidatus.

KLB krašto ir Toronto apylinkės rinkiminės komisijos

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Pirmosios Komunijos šventė įvyks šį sekmadienį 10 val. pamaldų metu. Vaikučiai su tėveliais renkasi 15 minučių prieš 10 val. parapijos salėje. Susitvarkius organizuotai vykstama į pamaldas. Šeštadienį, 4 v.p.p., pirmoji išpažintis. Pasiruošimo pamokos ir šią savaitę vyksta įprasta tvarka: antradienį ir ketvirtadienį 7 val. v.

— Šį sekmadienį švenčiame Motinos Dieną. Maldoje visi prisiminkime savo mylimas mamas. Graži krikščioniška tradicija užprašyti Mišias už motinas, ypač už mirusias.

— Su dideliu dėkingumu ir gilia pagarba žvelgiame į šeštadieninės lietuvių mokyklos atliktą darbą. Susirinkime į bendrąjį mokyklos mokslo metų užbaigimo aktą šį sekmadienį.

— Nuo šio sekmadienio par. bažnyčioje sekmadieniais pamaldos — 10 ir 11 val.; 12 val. pamaldų iki rudens nebus.

— Ilgojo savaitgalio proga Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, sekmadienį, 4 v.p.p., įvyks pamaldos.

— Nuoširdi padėka Vytautui Aušrotui už padarytą vertingą pranešimą bažnyčioje pamaldų metu katalikiškųjų mokyklų reikalu.

— Šį sekmadienį vyksta rinkimai į Kanados liet. krašto ir Toronto apylinkės tarybą. Visi gausiai dalyvaukime balsavime. Būkime susipratę liet. bendruomenės nariai.

— Universitetams ir gimnazijoms užbaigus mokslo metus, lietuviškajam jaunimui iškyla didelė darbo gavimo problema. Būtų gera, kad lietuviai, turį ryšių su įmonėmis ar įstaigomis, padėtų gauti jiems darbų. Kas žinotų darbų, prašome pranešti klebonijai.

Kun. prof. St. Yla praėjusį savaitgalį lankėsi Hamiltone, kur dalyvavo ateitininkų šventėje kaip dvasios vadas, ir Toronte — "Varpo" choro koncerte. Taipgi aplankė "T. Žiburius". Pasikalbėjimas su juo bus atspausdintas sekančiame "T. Ž."

Dail. V. Stančikaitės paroda baigta gegužės 5 d. Ji praėjo labai sėkmingai ir lankytojų, ir pirkėjų atžvilgiu. Parduota apie 15 paveikslų. Dailininkė išvyko į Hamiltoną, kur jos darbų paroda bus atidaryta šį savaitgalį Jaunimo Centre. Dailininkė padovanojo vieną paveikslą "TŽ" spaudos baliaus loterijai. Leidėjai jai nuoširdžiai dėkoja.

Ligoniai. Šv. Juozapo ligoninėje gydosi dr. E. Zubrienė, dantų gydytoja, Veronika Steponaitienė; o Šv. Mykolo ligoninėje — architektas A. Šalkauskis, K. Gečas, V. Akelaitis; General ligoninėje — G. Balsienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėse plastikinės gėlės nuo kapų nuimamos šią savaitę. Vasaros metu kapai puošiami gyvomis gėlėmis. Pamatai naujiems antkapiams liejami šią savaitę. Kapinių puošimo ir lankymo diena — gegužės 26, sekmadienis.

Prisikėlimo par. žinios

— Reiškiame gilią užuojautą p. Kasperavičienei, Lietuvoje mirus jos mamytei a.a. E. Rudaminienei.

— Praėjusį sekmadienį, pirmąją Komuniją iškilmingai priėmė 59 vaikučiai. Padėka N. Pr. M. seserims už kruopštų vaikų paruošimą, tėvų komitetui su p. Biretiene priešaky — už rūpestį iškilmėmis ir vaišėmis, tėveliams — už pasiaukojimą vaikus pristatant į pamokas.

— Iki rudens visų religijos pamokų — pirmosios Komunijos, katechetinės ir gimnazistams nebus.

— Šį šeštadienį, 7.30 v. Mišios už a.a. J. Juškevičių, užpr. p. Dačkų; 9 v. — už a.a. A. Šimkų, užpr. p. Šimkuvienės.

— Padėka par. tarybos pirm. dr. J. Sungailai už gražiai paruoštą kalbą katalikų mokyklų ir auklėjimo tema, pasakytą praėjusį sekmadienį per 11.15 ir 12.15 v. Mišias.

— Šį sekmadienį — Motinos Diena. Kviečiame gausiai eiti sakramentų ir nuoširdžioje maldoje prisiminti savo gyvas ir mirusias motinas. Taip pat gausiai dalyvaukime viešame Motinos Dienos minėjime Prisikėlimo auditorijoje 4 v.p.p.

— Šeštad. mokyklos mokslo metų užbaigimas — šį sekmadienį, 4 v.p.p. kartu su Motinos Dienos minėjimu Prisikėlimo auditorijoje.

— Motinos Dienos novenos Mišios — kasdien 8 v. r., o po jų — gegužinės pamaldos. Sekmadieniais geguž. pamaldos — po Sumos.

— T. Benediktas, grįžęs, vėl įsijungė į par. darbą. T. Ambrozijus yra išvykęs poros savaičių poilsiui.

— Kt. sav. lankomos šeimos Colbeck St. ir nelankytos anksčiau skelbtose vietose.

— Bendros studentų ir suaugusių chorų repeticijos — ketvirtad., 7 v. v. auditorijoje ir šį sekmad. po Sumos muz. studijoje; vaikučių — trečiadienį (ne penktad.!), 6.30 v.v. auditorijoje.

— Bilietų į par. 15-mečio koncertą, kuris bus geg. 26 d., galima gauti pas choristus, spaudos kioske ir par. raštinėje. Suaugusiems $2, moksleiviams $1.

— Šį sekmad. visi raginami dalyvauti KLB krašto tarybos ir Toronto apylinkės tarybos rinkimuose.

— Šį sekmad. po Mišių — tradicinis, at-kų tėvų komiteto organizuojamas kepinių išpardavimas. Puiki proga pradžiuginti motinas Motinos Dieną.

— Pensininkų vakaras — gegužės 14, trečiad., 6.30 v.v., parodų salėje. Numatoma įdomi programa.

— Padėka dail. Vl. Stančikaitei-Abraitienei už puikią akvarelę par. patalpoms papuošti. Dail. R. Bukausko parodą kviečiame aplankyti šį penktad., 7-9 v.v. ir šeštad., 1-4 v. p.p. parodų salėje.

— Ačiū p.p. P. Reginai ir V. Vingeliui už labai pigiai parūpintas krosnis stovyklavietei. Atstatymo darbai, dirbant samdytoms bendrovėms ir talkinant savanoriams, tęsiami.

— Gegužės 19, sekmadienį, po Sumos — Katal. Moterų Dr-jos susirinkimas parodų salėje, Katal. Vyrų Dr-jos metinis — studentų būstinėje.

— Pakrikštyta Juozo ir Joanos Valevičių dukrelė Kristina Lisa, Manfredo ir Dalios Mueller sūnus Paulius. Sveikinimai!

— Lankomos šeimos, likusios iš praėj. dviejų savaičių tvarkaraščio.

— Motinos Dienos novenos Mišios — per visą gegužės mėnesį kas rytą 8 v.

Toronto universitete šiemet yra apie 70 lietuvių studentų, kurių keliolika turėtų baigti.

Toronto gimnazijose yra š.m. arti 20 abiturientų, kurie ruošiasi baigiamiesiems egzaminamas.

SLA 236 kuopos susirinkimas — šį sekmadienį, gegužės 12 d., 1 v.p.p., Lietuvių Namuose. Jame bus renkami atstovai į SLA seimą. Atsilankiusieji bus pavaišinti kavute. **A. P.**

Prisikėlimo par. kredito kooperatyve palūkanos už depozitus nuo liepos 1 d. pakeltos iki 5%. Apskaičiuojama kas 3 mėnesiai ir nariai gali naudotis čekių sistema. Nekilnojamo turto paskolos (mortgičiai) ir asmeninės paskolos duodamos už 7½%. Daug kas teiraujasi, ar už paskolas nuošimčiai pakelti ir tiems, kurie paskolas buvo paėmę anksčiau. Dar kartą pranešame, kad pakėlimas iki 7½% taikomas tik naujiem skolininkam. Seniau paimtom asm. paskolom lieka 7% ir mortgičiam — 6½%. **Valdyba**

Išganytojo parapijos Liet. Ev. Moterų Draugija balandžio 27 d. suruošė "Pavasario vakarą". Draugijos pirm. p. Šturmienė pasveikino gausiai susirinkusius svečius ir pakvietė šio vakaro pranešėją Zitą Juknaitę. Pirmoje programos dalyje pasirodė vaikų chorelis su dainelėmis. L. Šarkienė supažindino su B. Brazdžionio "Credo". Kvartetas — Kilotaitė, Mikšytė, S. Sarkutė ir D. Taralaitė — pasipuošęs tautiniais drabužiais atliko "Kur Nemunėlis", "Dauguva" ir "Grįšim, grįšim". Jaunieji ir senieji artistai suvaidino Moliere 3 v. komediją "Daktaras iš prievartos". Ji buvo vykusiai suvaidinta, nors artistai jauni ir nepatyrę. Pasižymėjo p. Šturmas netikro gydytojo rolėje. Kostiumai buvo a la "Barzda" stiliaus. Komedija buvo sulietuvinta ne tik kalba, bet ir stiliumi. P. Juknienė puikiai suvaidino tikrą lietuvišką kaimietę. Vakarą užbaigė Elzė Jankutė, apsupta visų parengimo dalyvių. Ji tarė padėkos žodį choro vadovei H. Lorenčaitei, režisoriui J. Paulikaičiui, p. Šarkienei už gražią deklamaciją, artistams bei choristams ir atkreipė dėmesį į p. Šturmo nupieštą programos viršelį. Pagrindiniams vaidintojams vaikų chorelio narės įteikė gėlių puokštes. Pagaliau Elzė Jankutė pakvietė visus į salę pasivaišinti kava ir skaniais pyragais. **V. Anysienė**

Žygis "Miles For Millions", organizuotas labdaros reikalams, įvyko gegužės 4 d. Jame dalyvavo daugybė žymių žmonių. Už jų nueitą mylių skaičių iš anksto surasti globėjai sumokėjo atitinkamas premijas. Reikėjo nužygiuoti 32,8 mylių. Dalyvavo apie 30.000 asmenų, kurių tarpe buvo ir lietuvių. Iš jų gražiai pasižymėjo **B. Naujalis**, Health Clinic savininkas. Jis baigė žygį pirmųjų eilėse. Paskutines 14 mylių jis bėgte nubėgo ir atliko visą žygį per 7 val. ir 20 min. Jo globėjai buvo: dr. V. J. Meiluvienė, Ed. Punkris, V. Marcinkevičius, A. Matulaitis, A. Beresnevičius, Ed. Kondratas, L. Novogrodskienė; dr. Mort. Shulman, Health Centre School tarnautojos, lektorius I. Brown, studentai — L. Liigand, Ed. Lange, Gr. Pfake, El. Myers, H. Rasker. Pasikalbėjimą su B. Naujaliu CYEK radijo stotis paskelbė net du kartu.

Marija Gailiušytė iš Klevelando studijuoja Lavalio universitete Kvebeko mieste. Pasirinktąjį kursą netrukus baigs ir grįš į Klevelandą. Savo laiške "TŽ" redakcijai rašo: "Nuoširdžiai Jum dėkoju, kad siunčiat man "Tėviškės Žiburius". Kiekvieną savaitę nekantriai laukiu žinių iš Toronto. Gyvendama čia viena lietuvaitė tarp prancūzų, dažnai pasiilgstu lietuviško žodžio. Visad randu ko labai įdomaus pasiskaityti Jūsų laikraštyje, ypač patinka kultūrinio pobūdžio straipsniai. Tokiu būdu turiu ir progos apšviesti kitus svetimtaučius apie mūs tautos dabartinę padėtį bei jos dvasinius turtus."

DOVANU SIUNTINIUS į Lietuvą su užtikrintu pristatymu galima siųsti per Baltic Stores Ltd. (Z. Juras) 421 Hackney Rd., London. E. 2, England, SHO 8734 (sklb.).

Šeštadieninė mokykla baigia mokslo metus šį šeštadienį, gegužės 11. Mokiniai bus paleisti 11 val. **A.**

TORONTO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyks kartu su Motinos Dienos minėjimu šį sekmadienį, gegužės 12, 4 v.p.p. punktualiai Prisikėlimo parapijos salėje. Programą atliks mokiniai. Ji užtruks neilgiau dviejų valandų. Meninę dalį išpildys jaunesniųjų ir vyresniųjų mokinių chorai ir tautinių šokių grupės. Taip pat trumpa programa prisidės ir vaikų darželis. Visi maloniai kviečiami šioje dviguboje iškilmėje dalyvauti. Įėjimas — laisva auka. **A.**

Šv. Jono Pašalpinės Draugijos paskutinis prieš vasaros atostogas susirinkimas įvyks gegužės 12 d., 1.30 v.p.p. salėje virš "T. Žiburių" redakcijos. Prašome visus narius atsilankyti. **Valdyba**

Lietuviai liberalai renkasi pasitarti federacinio parlamento rinkimų reikalu trečiadienį, gegužės 15 d., 8 v.v., Liet. Namuose. L. L. K. kviečia visus suinteresuotus dalyvauti.

"Lietuviai tarp dviejų kultūrų" — šia tema gegužės 4 d. Prisikėlimo muz. studijoj paskaitą skaitė jaunas profesorius K. Baublys, gyvenąs Britanijoj, bet šiuo metu laikinai dėstąs viename nedideliame JAV-ių universitete ir gilinąs savo studijas. Paskaita buvo surengta Akademikų Draugijos, kurios atstovas Audrius Šileika paskaitininką pristatė ir pirmininkavo diskusijų metu. Prof. K. Baublys pradėjo savo paskaitą moksliniu metodu, ir atrodė pateiks naujos šviesos ypač jaunimui, jieškančiam pusiausvyros tarp lietuviškosios ir gyvenamojo krašto kultūros. Pats būdamas dar jaunosios kartos žmogus (g. 1941 m. Kaune), būtų galėjęs pateikti vertingų gairių. Deja, pakalbėjęs apie senųjų etnocentrizmą, perėjo į politinę sritį ir nuklydo nuo temos. Jo paskaitai geriau tiktų pavadinimas "Tarp dviejų politikų" (amerikinės ir sovietinės). Būdamas filosofinių mokslų žmogus, politinėje srityje pasirodė perviršutiniškas ir linkęs sekti liberalinės kairės intelektualų pėdomis. Jo manymu komunizmas nesąs imperialistinis, dabar gerokai pasikeitęs. Amerikai Rytų Europos tautų laisvė esą nerūpi, o tik savi interesai bei saugumas. Lietuvių pastangos JAV-se išlaikyti Lietuvos pavergimo klausimą gyvą diplomatinėje ir visuomeninėje srityje esančios nereikšmingos. Bendravimo su okupuota Lietuva klausimu paskaitininkas dėstė tas pačias mintis, kurias skelbia ir bando vykdyti santariečių-šviesininkų grupė. Pats buvęs okupuotoje Lietuvoje prieš trejetą metų ir nemanąs, kad susitikimų reikėtų vengti. Diskusijose paskaitininkas susilaukė gana aštrių priekaištų. Dar buvo norinčių kalbėti, bet pirmininkaujantis užbaigė paklausimus, kviesdamas gana gausius dalyvius tradicinei kavutei. **B.**

Fort William – Port Arthur, Ont.

MŪSŲ APYLINKĖS RINKIMAI į KLB krašto valdybą gegužės 12 d. 2—5 v.p.p. pas V. Jokūbauskus, 128 Rowand St., Fort William. Prašome visus dalyvauti.

Apylinkės valdyba ir rinkiminė komisija

Metinis "Varpo" koncertas puikioje Brocktono gimnazijos salėje gegužės 5 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Didžiulė 800 vietų salė buvo artipilnė. Kadangi šie metai yra Lietuvos sukaktuviniai metai, programa buvo sustatyta daugiausia iš liaudies dainų. Choras jas gražiai atliko ir susilaukė gausių katučių. Chorui dirigavo Dalia Skrinskaitė, akompanavo jaunas muzikos studentas Jonas Govėdas. Tvirtai įspūdingas buvo sol. J. Vaznelis iš Čikagos, kuris padainavo eilę liaudies dainų ir taipgi operų arijų. Didžiausio pasisekimo turėjo jo drauge su choru atlikta kompoz. Švedo daina "Baltos gėlės" ir V. Klovos "Pilėnų" operos "Ūdrio daina". Specialaus dėmesio susilaukė kompoz. St. Gailevičiaus "Laukiu vis". Jam, kaip "Varpo" garbės dirigentui, publika gausiai plojo. Atskirai pasirodė "Varpo" taut. šokių grupė, vad. J. Karasiejaus. Tai puikiai išlavintas vienetas, nestokojąs dinamikos, ritmingumo ir darnos. Tautiniams šokiams grojo akordeonistas A. Paškauskas, solistui akompanavo muz. D. Walden, pranešėja buvo V. Tamulaitytė, dekoratyvinę dalį tvarkė V. Paškauskas. "Varpo" globėjų vardu žodį tarė O. Indrelienė ir su P. Radzevičiūte įteikė didelį buketą gėlių. Koncertas entuziastingai baigtas "Subatėle", kurioje dalyvavo ir choras, ir šokėjai, ir akordeonas. Aplamai, programa buvo įvairi ir nenuobodi, juoba, kad atskirai dainavo vyrų ir moterų chorai. Klausytojai, dalindamiesi maloniais įspūdžiais, prieš išsiskirstydami turėjo progos pasivaišinti kava ir pyragaičiais gimnazijos kavinėje. **Bvs.**

"Varpo" surengtą dail. R. Bukausko parodą Prisikėlimo didžiojoje salėje atidarė iš Montrealio atvykęs dr. H. Nagys, supažindinęs torontiečius meno mėgėjus su montrealiečio dailininko kūryba. Parodoje yra išstatyta 19 tapybos darbų nuo 90 iki 300 dolerių vertės. Pirmasis paveikslas jau buvo parduotas tuojau pat po oficialaus atidarymo. Parodą galima aplankyti šį penktadienį 7-9 v.v. ir šeštadienį 1-4 v. p.p.

Baigę elektros inžineriją Toronto universitete inž. Arūnas Šlekys ir inž. Saulius Ražauskas išvyksta 3 savaitėm į Europą. Su jais kartu vyksta dantų gydytojas dr. R. Karka. Ekskursantai planuoja susipažinti su Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, Belgijos universitetais ir aplamai europiečių gyvenimu.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Visi Montrealio lietuviai yra maloniai kviečiami atsilankyti į didįjį Šv. Kazimiero parapijos mišraus choro ir muzikos instrumentų koncertą **gegužės 11 d., 7.30 v.v.**, parapijos salėje. Įėjimas tik $2. Jūsų atsilankymas bus ne tik parama, bet ir choro pastangų įvertinimas. Programoje — lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūriniai, vadovaujant muzikui Aleksui Ambrozaičiui, prie pianino — Stevens Chin. I-ji koncerto dalis: 1. Koncertas fleitai — fleitistas Don Russell; 2. Jaunimo giesmė — J. Naujalis, atlieka mišrus choras; 3. Anksti rytelį — K. Banaitis; 4. Už jūrelių už marelių — J. Bendorius; 5. Po augštus kalnus — K. Banaitis; 6. Dul, dul, dūdelė — J. Gaubas; 7. Pasakyk, mergele — J. Žilevičius; 8. Adagio iš koncerto — J. Ch. Bach, išpildo fagotistas Martin Kouprie. II-ji koncerto dalis: 9. Koncertas fagotui — W. A. Mozart, išpildo M. Kouprie; 10. Barkarolė iš operos "Hoffmano pasakos", J. Offenbach, atlieka mišrus choras; 11. Rytmečio scena iš operos "Faustas" — Ch. Gounod; 12. "Vergų daina" iš operos "Nabucco" — G. Verdi. Po koncerto šokiai ir šaltų užkandžių bufetas.

— Sunkiai serga Kotryna Ambrasienė Cardiological Institut ligoninėj.

— Po lengvos operacijos Bellechasse ligoninėje dr. St. Daukša jau sugrįžo į namus.

— Veronika Ramanauskienė išėjusi iš Doctor's ligoninės, persikėlė gyventi pas dukterį į JAV.

— Parapijai aukojo: $40 — G. Blanchet; $30 — A. Ruzgaitis; $15 — A. Žilinskienė; $20 — J. Miller; $6 — L. Kaušpėdienė; $5 — J. Russell ir V. Ramanauskas. Praėjusio sekmadienio rinkliava $127.20 **K.J.G.**

Vyresnieji moksleiviai ateitininkai gegužės 25 d. organizuoja ekskursiją į Otavą. Registruotis pas Vidą Kizerskytę tel. 766-1657.

Ateitininkų vasaros stovykla "Baltijoje" įvyks nuo liepos 13 iki 20 d. Tėvai jau dabar prašomi planuoti, kad sudarytų sąlygas vaikams dalyvauti stovykloje. Bus priimami visi, nežiūrint, ar priklauso organizacijoms, ar ne. **Valdyba**

"Lito" čekiai pakeičiami naujais su dviemis "code" numeriais, kadangi "Clearinge" jų paskirstymas dabar atliekamas mašinomis. Nors kurį laiką dar galios ir senieji čekiai, tačiau patartina visiems "Lito" čekius rašantiems nariams prie progos pasiimti naujas čekių knygutes.

"Žmogus ir jo pasaulis" parodos bilietais patartina visiems apsirūpinti "Lite" papigintomis kainomis iki gegužės 11 d.

Knyga "Lithuanians in Canada" gaunama AV par. spaudos kioske, kuriam vadovauja Pr. Rudinskas.

Aušros Vartų par. žinios

— Šv. Onos Dr-jos rengiama kelionė į Saint Anne de Baupres įvyks gegužės 26 d. Prašom registruotis iki gegužės 12 d. pas p. Kušleikienę PO 7-7954, p. O. Ūsienę 484-3425, M. Jankuvienę PO 8-5702. Kaina — $5.

— Motinos Dienos minėjimas įvyko pr. sekmadienį. Paskaitą skaitė A. Sungailienė iš Toronto, programą atliko lit. kursų mokiniai.

— Šį šeštadienį, 7 v. vak., lit. kursų užbaigtuvės.

— Šį sekmadienį šeštad. mokyklų užbaigtuvės — 10 val. Mišios, po to salėje užbaigimo aktas.

— $10 vajus: J. Kinderis, B. Bagdžiūnas, I. Petrauskas, K. Smilgevičius, M. Lenktienė, J. P. Mickai, J. Žurkevičius, Šv. Onos Dr-ja. Rinkliava Šv. Petro Apaštalo Dr-jos kunigų pašaukimams — $120, parapijai — $199.

Numatyta suorganizuoti talką pavasariniam "Baltijos" stovyklavietės rajono aptvarkymui, pompos prijungimui ir kitiems bėgamiem darbam. Talkos branduolį pasižadėjo sudaryti Mindaugo šaulių kuopos nariai ir skautai vyčiai.

"Baltijos" stovyklavietės komitetas perrinko savo prezidiumą sekantiem dvejiem metam. Pirmininku išrinktas Pr. Rudinskas, vicepirm. kun. J. Gaudzė, ižd. J. Šiaučiulis, sekr. J. Kęsgailienė ir stovyklos administratoriumi V. Piečaitis. Posėdyje dalyvavo 8 organizacijų atstovai, jų tarpe ir Montrealio seimelio prezidiumo pirm. J. Lukošiūnas. Ižd. J. Šiaučiulis pateikė smulkią stovyklavietės lėšų panaudojimo apyskaitą. Iš jos matyti, kad "Baltijos" administraciniams (mokesčių, draudimų, remontų, elektros, dujų etc.) reikalams kasmet išleidžiama apie $500 ir apie tiek pat gaunama iš stovyklautojų. Pernai panaši suma išleista ir stovyklavietės pagerinimams. Didžiausia lėšų dalis — virš $1,000 — praeitais metais teko skolų mokėjimui. $7,500 paskola iš "Lito" jau sumažinta iki $5,850. Iš gaunamų pajamų ir aukų stovyklavietė galėtų žymiai sparčiau tobulėti, jeigu būtų išmokėtos skolos. Tikimasi didesnį lėšų telkimo vajų organizuoti sekančiais metais.

Į "Baltijos" stovyklavietę dar nėra investuota nė pilnų $20,000. Taigi, lyginant su kitų lietuvių kolonijų stovyklavietėmis, ji tebėra labai kukli. Tačiau gražus ežeras ir puiki aplinkuma užtikrina "Baltijai" gražią ateitį, ypač kai bus išvestas naujas 18 kelias. Tada atstumas į stovyklavietę iš Montrealio bus sumažintas iki 70 mylių.

Praeitą vasarą "Baltijos" stovyklavietėje įvyko trys stovyklos: abiejų Montrealio skautų ir skaučių tuntų, Montrealio moksleivių ateitininkų, Kanados ir JAV studentų ateitininkų. Per tas tris stovyklas stovyklavietė pasinaudojo per 200 jaunuolių, neskaitant savaitgalinių išvykų ir svečių. Komiteto posėdyje svarstytas didesnio stovyklavietės panaudojimo kl ausimas, įtraukiant ir skautų bei ateitininkų organizacijoms nepriklausantį jaunimą. Siūlyta "Litui" vietoje ekskursijos bent vienus metus surengti savo jauniesiems kad ir trumpą kelių dienų stovyklą "Baltijoje".

Labai duosniai parėmė "Baltijos" stovyklavietę Montrealio lietuviai dailininkai, paaukodami savo kūrinius dviem stovyklavietės loterijom. Išreikšdamas jiems nuoširdžią padėką, stovyklavietės komitetas nutarė juos pasklebti "Baltijos" stovyklavietės fundatoriais. Tai D. Aneliūnaitė, R. Bukauskas, V. Remeika, O. Šablauskienė, A. Zubienė, G. Vazalinskas, A. Vazalinskas, R. Piešina, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis ir P. Baltuonis. Jų pavardes nutarta įrašyti į stovyklavietės garbės lentą ir metraščio knygą. Taip pat stovyklavietės komitetas nutarė pakelti į stovyklavietės fundatorius architektą Vytautą Zubą, kuris nemokamai paruošė pastatų projektus ir jų apskaičiavimus.

"Baltijos" stovyklavietė gavo $100 paramos iš Kanados Lietuviu Fondo. Didelis dėkui už pagalbą bendruomeninei stovyklavietei. Tokią turbūt tik vieną pasaulyje ir teturime. **Pr. R.**

Motinos Dienos proga – didelis

kepinių išpardavimas

SEKMADIENĮ, GEGUŽĖS 12,

Prisikėlimo parapijos kavinėje.

Didelis pasirinkimas įvairių pyragų ir tortų nuo 9.30 val. ryto.

Ateitininkų Moksleivių Tėvų Komitetas

"VARPO" KONCERTE pamesta auksinė apirankė. Malonėkite grąžinti; radėjui bus atsilyginta. Skambinti p. Trakimienei tel. RO 2-3838.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽĮNTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartiniėm ar automatiniėm mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
3907 ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" MOKA
už terminuotus indėlius
1 METAI – 6 %
2 METAI – 6,5%
3 METAI – 7 %
MAŽIAUSIAS INDĖLIS $500

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981.
Namų telefonas AM 1-0527.

PARDUODAMI SKLYPAI,
paruošti gyvenamų namų (plytinių ir vadinamų brickvanier) statybai Port Severn, Ontario, 85 mylios nuo Toronto. Įvestas iš miesto vanduo. Kaina nuo $2.000.
Skambinti Rope Construction Co. Ltd.
A. Ropė, Port Severn, Ont. Tel. 705-538—2201

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%	NEKILN. TURTO PASKOLAS 8%
NUMATYTA UŽ ŠERUS 5¼%	ASMENINES PASKOLAS 9%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000 abiejų rūšių paskoloms.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. vak.—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.v.